

ANNEX I

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU DE LES SOCIETATS ANÒNIMES COTITZADES

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FI DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA

31/12/2017

CIF

A-08663619

DENOMINACIÓ SOCIAL

CAIXABANK, SA

DOMICILI SOCIAL

C. PINTOR SOROLLA, 2-4 (VALÈNCIA)

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU DE LES SOCIETATS ANÒNIMES COTITZADES

A ESTRUCTURA DE LA PROPIETAT

A.1 Completi el quadre següent sobre el capital social de la Societat:

Data d'última modificació	Capital social (€)	Nombre d'accions	Nombre de drets de vot
14/12/2016	5.981.438.031,00	5.981.438.031	5.981.438.031

Indiqui si hi ha diferents classes d'accions amb diferents drets associats:

Sí

No

A.2 Detalli els titulars directes i indirectes de participacions significatives, de la seva Societat en la data de tancament de l'exercici, exclosos els Consellers:

Nom o denominació social de l'Accionista	Nombre de drets de vot directes	Nombre de drets de vot indirectes	% sobre el total de drets de vot
INVESCO LIMITED	0	58.429.063	0,98%
FUNDACIÓ BANCÀRIA LA CAIXA	3.493	2.392.575.212	40,00%
BLACKROCK, INC	0	196.905.258	3,29%

Nom o denominació social del titular indirecte de la participació	A través de: Nom o denominació social del titular directe de la participació	Nombre de drets de vot
INVESCO LIMITED	INVESCO ASSET MANAGEMENT LIMITED	52.428.870
INVESCO LIMITED	ALTRES ENTITATS PARTICIPACIÓ TOTAL (INDIVIDUALMENT ADMESES A COTITZACIÓ SOTA LA SECCIÓ 10)	6.000.193
FUNDACIÓ BANCÀRIA LA CAIXA	CRITERIA CAIXA, SAU	2.392.575.212
BLACKROCK, INC	ALTRES ENTITATS CONTROLADES QUE INTEGREN EL GRUP BLACKROCK, INC	196.905.258

Indiqui els moviments en l'estructura accionarial més significatius esdevinguts durant l'exercici:

Nom o denominació social de l'Accionista	Data de l'operació	Descripció de l'operació
FUNDACIÓ BANCÀRIA LA CAIXA	06/02/2017	S'ha descendit el 45% del capital social
CRITERIA CAIXA, SAU	06/02/2017	S'ha descendit el 45% del capital social
BLACKROCK, INC	11/05/2017	S'ha superat el 3% del capital social
BLACKROCK, INC	27/04/2017	S'ha descendit el 3% del capital social
BLACKROCK, INC	17/03/2017	S'ha superat el 3% del capital social

A.3 Completi els quadres següents sobre els membres del Consell d'Administració de la Societat, que tinguin drets de vot de les accions de la Societat:

Nom o denominació social del Conseller	Nombre de drets de vot directes	Nombre de drets de vot indirectes	% sobre el total de drets de vot
ANTONIO SÁINZ DE VICUÑA Y BARROSO	609	0	0,00%
ALAIN MINC	12.932	0	0,00%
JOSÉ SERNA MASIÁ	2.040	10.462	0,00%
KORO USARRAGA UNSAÍN	0	0	0,00%
MARÍA VERÓNICA FISAS VERGÉS	0	0	0,00%
ANTONIO MASSANELL LAVILLA	119.251	0	0,00%
JUAN ROSELL LASTORTRAS	0	42.031	0,00%
JORDI GUAL SOLÉ	51.191	0	0,00%
MARÍA AMPARO MORALEDA MARTÍNEZ	0	0	0,00%
GONZALO GORTÁZAR ROTAECHE	602.473	0	0,01%
JOHN S. REED	12.564	0	0,00%
MARÍA TERESA BASSONS BONCOMPTE	19.369	0	0,00%
JAVIER IBARZ ALEGRÍA	14.058	0	0,00%
FRANCESC XAVIER VIVES TORRENTS	3.345	0	0,00%
EDUARDO JAVIER SANCHIZ IRAZU	0	0	0,00%
IGNACIO GARRALDA RUIZ DE VELASCO	0	0	0,00%
ALEJANDRO GARCÍA-BRAGADO DALMAU	3.718	0	0,00%
FUNDACIÓN CAJA CANARIAS	38.237.375	0	0,64%

Nom o denominació social del titular indirecte de la participació	A través de: Nom o denominació social del titular directe de la participació	Nombre de drets de vot
JOSÉ SERNA MASIÁ	MARÍA SOLEDAD GARCÍA CONDE ANGOSO	10.462
JUAN ROSELL LASTORTRAS	CIVISLAR, SA	20.850
JUAN ROSELL LASTORTRAS	CONGOST, SA	21.181

% total de drets de vot en poder del Consell d'Administració	0,65%
--	-------

Completi els quadres següents sobre els membres del Consell d'Administració de la Societat que tinguin drets sobre accions de la Societat:

A.4 Indiqui, si escau, les relacions d'índole familiar, comercial, contractual o societària que hi hagi entre els titulars de participacions significatives, en la mesura que siguin conegudes per la Societat, llevat que siguin escassament rellevants o derivin del gir o tràfic comercial ordinari:

A.5 Indiqui, si escau, les relacions d'índole comercial, contractual o societària que hi hagi entre els titulars de participacions significatives, i la societat i/o el seu grup, llevat que siguin escassament rellevants o derivin del gir o tràfic comercial ordinari:

Nom o denominació social relacionats
FUNDACIÓ BANCÀRIA LA CAIXA
GRUP CAIXABANK

Tipus de relació: Comercial

Breu descripció:

Hi ha relacions comercials i contractuals dins el gir i tràfic comercial ordinari, els principis reguladors dels quals estan recollits en el Protocol Intern de Relacions entre Fundació Bancària "la Caixa", Criteris i CaixaBank. De conformitat amb el que preveu el Protocol de Gestió de la Participació Financera, la Fundació Bancària, com a matriu del

Grup "la Caixa", Criteria, com a accionista directe, i CaixaBank, com a societat cotitzada, van subscriure el 19 de desembre de 2016 un nou Protocol Intern de Relacions i els objectius principals del qual són, entre altres, gestionar les operacions vinculades, el dret d'adquisició preferent sobre el Monte de Piedad, la col·laboració en RSC, el flux d'informació adequat que permeti a la Fundació Bancària "la Caixa" i Criteria i a CaixaBank l'elaboració dels seus estats financers i el compliment d'obligacions d'informació periòdica i de supervisió davant els organismes reguladors i de resolució.

Nom o denominació social relacionats
FUNDACIÓ BANCÀRIA LA CAIXA
GRUP CAIXABANK

Tipus de relació: Contractual

Breu descripció:

Hi ha relacions comercials i contractuals dins el gir i tràfic comercial ordinari, els principis reguladors dels quals estan recollits en el Protocol Intern de Relacions entre Fundació Bancària "la Caixa", Criteria i CaixaBank. De conformitat amb el que preveu el Protocol de Gestió de la Participació Financera, la Fundació Bancària, com a matriu del Grup "la Caixa", Criteria, com a accionista directe, i CaixaBank, com a societat cotitzada, van subscriure el 19 de desembre de 2016 un nou Protocol Intern de Relacions i els objectius principals del qual són, entre altres, gestionar les operacions vinculades, el dret d'adquisició preferent sobre el Monte de Piedad, la col·laboració en RSC, el flux d'informació adequat que permeti a la Fundació Bancària "la Caixa" i Criteria i a CaixaBank l'elaboració dels seus estats financers i el compliment d'obligacions d'informació periòdica i de supervisió davant els organismes reguladors i de resolució.

A.6 Indiqui si han estat comunicats a la Societat pactes parasocials que l'afectin segons el que estableixen els articles 530 i 531 de la Llei de societats de capital. Si escau, descrigui'ls breument i relacioni els Accionistes vinculats pel Pacte:

Sí

No

Intervinents del pacte parasocial
FUNDACIÓN CAJASOL
FUNDACIÓ BANCÀRIA LA CAIXA
FUNDACIÓN CAJA CANARIAS
FUNDACIÓN BANCARIA CAJA NAVARRA
FUNDACIÓN CAJA DE BURGOS, FUNDACIÓN BANCARIA

Percentatge de capital social afectat: 80,60%

Breu descripció del pacte:

Després de la fusió per absorció de Banca Cívica per CaixaBank, els Accionistes: Fundació Bancària "la Caixa", i Caja Navarra (actualment Fundació Bancaria Caja Navarra), Cajasol (actualment Fundació Cajasol), Caja Canarias (actualment Fundació Caja Canarias) i Caja de Burgos (actualment Fundació Caja de Burgos, Fundació Bancaria), («les Fundacions», d'ara endavant) van subscriure l'1 d'agost de 2012 el Pacte d'Accionistes l'objecte del qual és regular les relacions de «les Fundacions» i la Fundació Bancària "la Caixa" com a accionistes de CaixaBank, i les seves recíproques relacions de cooperació així com amb CaixaBank, a fi de reforçar les seves actuacions respectives al voltant d'aquest i donar suport en el seu control a la Fundació Bancària "la Caixa".

CONTINUA A L'APARTAT H.

Indiqui si la Societat sap si hi ha accions concertades entre els seus Accionistes. Si escau, descrigiu-les breument:

Sí

No

En cas que durant l'exercici s'hagi produït alguna modificació o ruptura d'aquests pactes o acords o accions concertades, indiqui-ho de manera expressa:

La Societat no té coneixement de l'existència d'accions concertades entre els seus accionistes.

A.7 Indiqui si hi ha alguna persona física o jurídica que exerceixi o pugui exercir el control sobre la Societat d'acord amb l'article 4 de la Llei del Mercat de Valors. Si escau, identifiqueu-la:

Sí

No

Observacions

A.8 Completi els quadres següents sobre l'autocartera de la Societat:

A data de tancament de l'exercici:

Nombre d'accions directes	Nombre d'accions indirectes (*)	% total sobre capital social
3.520.392	45.567	0,06%

(*) A través de:

Nom o denominació social del titular directe de la participació	Nombre d'accions directes
VIDACAIXA, SA DE SEGUROS Y REASEGUROS	31.757
CAIXABANK ASSET MANAGEMENT, SGIIC, SAU	13.810
Total:	45.567

Detalli les variacions significatives, d'acord amb el que disposa el Reial Decret 1362/2007, dutes a terme durant l'exercici:

Expliqui les variacions significatives

A.9 Detalli les condicions i el termini del mandat vigent de la junta d'accionistes al consell d'administració per emetre, recomprar o transmetre accions pròpies.

La Junta General del 28 d'abril de 2016 va acordar autoritzar el Consell d'Administració perquè, d'acord amb el que disposen els articles 146 i 509 de la Llei de Societats de Capital, pugui procedir a l'adquisició derivativa d'accions pròpies, tant directament com indirectament, a través de les seves societats dependents, en els termes següents:

- L'adquisició podrà fer-se a títol de compravenda, permuta, dació en pagament o qualsevol altra permesa per la llei, en una o diverses vegades, sempre que el valor nominal de les accions adquirides, sumat al de les que ja posseeixi la Societat, no excedeixi el 10% del capital subscrit.

- Quan l'adquisició sigui onerosa, el preu o contravalor serà el preu de tancament de les accions de la Societat en el mercat continu del dia immediatament anterior a l'adquisició, amb una variació màxima, a l'alça o a la baixa, del 15%.

El termini de vigència de l'autorització és de cinc anys des de l'adopció de l'acord per la Junta General d'Accionistes. Així mateix, i per als efectes previstos en el paràgraf segon de l'apartat a) de l'article 146.1 de la Llei de Societats de Capital, es va acordar atorgar autorització expressa per a l'adquisició d'accions de la Societat per part de qualsevol de les societats dependents en els mateixos termes de l'acord.

Les accions que s'adquireixin com a conseqüència d'aquesta autorització es podran destinar tant a la seva alienació o amortització com a l'aplicació dels sistemes retributius establerts en el paràgraf tercer de l'apartat a) de l'article 146 de la Llei de Societats de Capital, i es poden destinar a l'entrega als empleats i administradors de la Societat o del seu grup.

El Consell queda facultat per delegar aquesta autorització a la persona o persones que cregui convenient. Tot això, amb els restants límits i requisits exigits per la Llei de Societats de Capital i altra normativa aplicable, deixant sense efecte en la part no utilitzada l'anterior autorització vigent, aprovada en la Junta General de 19 d'abril de 2012.

El Consell d'Administració, el 28 de gener de 2016, va acordar fixar el criteri d'intervenció en autocartera sobre la base d'un nou sistema d'alertes d'acord amb l'habilitació establerta en l'article 46 del Reglament Intern de Conducta per delimitar la discrecionalitat en la gestió de l'autocartera per part de l'àrea separada.

A.9.bis Capital flotant estimat:

	%
Capital flotant estimat	55,02

A.10 Indiqui si hi ha qualsevol restricció a la transmissibilitat de valors i/o qualsevol restricció al dret de vot. En particular, cal comunicar si hi ha qualsevol tipus de restriccions que puguin dificultar la presa de control de la Societat mitjançant l'adquisició de les seves accions en el mercat.

Sí

No

A.11 Indiqui si la Junta General ha acordat adoptar mesures de neutralització davant una oferta pública d'adquisició en virtut del que disposa la Llei 6/2007.

Sí

No

Si escau, expliqui les mesures aprovades i els termes en què es produirà la ineficiència de les restriccions:

A.12 Indiqui si la Societat ha emès valors que no es negocien en un mercat regulat comunitari.

Sí

No

Si escau, indiqui les diferents classes d'accions i, per a cada classe d'accions, els drets i les obligacions que confereixi.

B JUNTA GENERAL

B.1 Indiqui i, si escau, detalli, si hi ha diferències amb el règim de mínims previst en la Llei de Societats de Capital (LSC) respecte al quòrum de constitució de la Junta General.

Sí

No

B.2 Indiqui i, si escau, detalli si hi ha diferències amb el règim previst en la Llei de Societats de Capital (LSC) per a l'adopció d'acords socials:

Sí

No

Descrigui en què es diferencia del règim previst a la LSC.

B.3 Indiqui les normes aplicables a la modificació dels Estatuts de la Societat. En particular, cal comunicar les majories previstes per a la modificació dels Estatuts, i també, si escau, les normes previstes per a la tutela dels drets dels socis en la modificació dels Estatuts.

Respecte a la modificació dels Estatuts, la regulació societària de CaixaBank té previstos bàsicament els mateixos límits i condicions establerts a la Llei de Societats de Capital.

Respecte a les normes per a la tutela dels drets dels socis en la modificació dels Estatuts s'aplica el que disposa la Llei de Societats de Capital.

Així mateix, per la seva condició d'entitat de crèdit, i d'acord amb el que estableix l'article 10 del Reial Decret 84/2015, de 13 de febrer, la modificació dels Estatuts Socials de CaixaBank està subjecta al procediment d'autorització i registre establert en aquesta regulació. Sens perjudici de les línies anteriors, cal dir que certes modificacions (entre d'altres, el canvi de domicili social dins del territori nacional, l'augment de capital social o la incorporació textual de preceptes legals o reglamentaris de caràcter imperatiu o prohibitiu, o per complir resolucions judicials o administratives) no estan subjectes al procediment d'autorització, tot i que en tot cas han de ser comunicades al Banc d'Espanya.

B.4 Indiqui les dades d'assistència a les juntes generals celebrades en l'exercici a què es refereix aquest informe i les de l'exercici anterior:

Data Junta General	Dades d'assistència				Total
	% de presència física	% en representació	% vot a distància		
			Vot electrònic	Altres	
28/04/2016	58,58%	11,69%	0,03%	1,54%	71,84%
06/04/2017	42,54%	24,43%	0,03%	1,25%	68,25%

B.5 Indiqui si hi ha alguna restricció estatutària que estableixi un nombre mínim d'accions necessàries per assistir a la junta general:

Sí No

Nombre d'accions necessàries per assistir a la Junta General	1.000
--	-------

B.6 Apartat derogat.

B.7 Indiqui l'adreça i la forma d'accés a la pàgina web de la Societat en la informació sobre govern corporatiu i altra informació sobre les juntes generals que s'hagi de posar a disposició dels accionistes a través de la pàgina web de la Societat.

La informació sobre govern corporatiu de CaixaBank està disponible en el web corporatiu de la Societat (www.caixabank.com) a l'apartat d'«Informació per a Accionistes i Inversors», subapartat de «Govern corporatiu i política de remuneracions» a través de l'adreça web següent:
https://www.caixabank.com/informacionparaaccionistaseinversores/gobiernocorporativo_es.html

En el cas de la informació específica sobre les juntes generals, s'hi pot accedir a través d'un enllaç individualment identificat «Junta General d'Accionistes», al subapartat de «Govern corporatiu i política de remuneracions», que es troba a l'adreça web següent:

https://www.caixabank.com/informacionparaaccionistaseinversores/gobiernocorporativo/juntageneralaccionistas_es.html

Així mateix cal dir que, amb motiu de la convocatòria d'una Junta General, s'habilita temporalment a la pàgina inicial del web de CaixaBank un bàner específic i destacat que dona accés directe a la informació per a la Junta convocada. Finalment, és important deixar constància de l'existència a la part inferior del web corporatiu de CaixaBank d'un apartat d'«Enllaços directes», entre els quals es troba l'enllaç «Junta General d'Accionistes», que permet l'accés directe a la informació de les juntes generals d'accionistes de CaixaBank de manera continuada.

C ESTRUCTURA DE L'ADMINISTRACIÓ DE LA SOCIETAT

C.1 Consell d'Administració

C.1.1 Nombre màxim i mínim de Consellers previstos en els Estatuts Socials:

Nombre màxim de Consellers	22
Nombre mínim de Consellers	12

C.1.2 Completi el quadre següent amb els membres del Consell:

Nom o denominació social del Conseller	Representant	Categoria del Conseller	Càrrec en el Consell	Data Primer nom.	Data últim nom.	Procediment d'elecció
ANTONIO SÁINZ DE VICUÑA Y BARROSO		Independent	CONSELLER	01/03/2014	24/04/2014	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
ALAIN MINC		Independent	CONSELLER	06/09/2007	24/04/2014	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
JOSÉ SERNA MASIÀ		Dominical	CONSELLER	30/06/2016	06/04/2017	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
KORO USARRAGA UNSAÍN		Independent	CONSELLER	30/06/2016	06/04/2017	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
MARÍA VERÓNICA FISAS VERGÉS		Independent	CONSELLER	25/02/2016	28/04/2016	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
ANTONIO MASSANELL LAVILLA		Executiu	VICEPRESIDENT	30/06/2014	23/04/2015	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
JUAN ROSELL LASTORTRAS		Independent	CONSELLER	06/09/2007	24/04/2014	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
JORDI GUAL SOLÉ		Dominical	PRESIDENT	30/06/2016	06/04/2017	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
MARÍA AMPARO MORALEDA MARTÍNEZ		Independent	CONSELLER	24/04/2014	24/04/2014	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
GONZALO GORTÁZAR ROTAECHE		Executiu	CONSELLER DELEGAT	30/06/2014	23/04/2015	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
JOHN S. REED		Independent	CONSELLER	03/11/2011	19/04/2012	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
MARÍA TERESA BASSONS BONCOMPTE		Dominical	CONSELLER	26/06/2012	26/06/2012	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
JAVIER IBARZ ALEGRÍA		Dominical	CONSELLER	26/06/2012	26/06/2012	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
FRANCESC XAVIER VIVES TORRENTS		Independent	CONSELLER COORDINADOR INDEPENDENT	05/06/2008	23/04/2015	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
EDUARDO JAVIER SANCHIZ IRAZU		Independent	CONSELLER	21/09/2017	21/09/2017	COOPTACIÓ
IGNACIO GARRALDA RUIZ DE VELASCO		Dominical	CONSELLER	06/04/2017	06/04/2017	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
ALEJANDRO GARCÍA-BRAGADO DALMAU		Dominical	CONSELLER	01/01/2017	06/04/2017	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES
FUNDACIÓN CAJA CANARIAS	NATALIA AZNÁREZ GÓMEZ	Dominical	CONSELLER	23/02/2017	06/04/2017	ACORD JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES

Nombre total de Consellers	18
-----------------------------------	----

Indiqui els cessaments que s'hagin produït en el Consell d'Administració durant el període subjecte a informació:

Nom o denominació social del Conseller	Categoria del Conseller en el moment de cessament	Data de baixa
SALVADOR GABARRÓ SERRA	Dominical	17/03/2017
FUNDACIÓN CAJASOL	Dominical	23/02/2017

C.1.3 Completi els quadres següents sobre els membres del Consell i la seva diferent categoria:

CONSELLERS EXECUTIUS

Nom o denominació social del Conseller	Càrrec en l'organigrama de la Societat
ANTONIO MASSANELL LAVILLA	VICEPRESIDENT
GONZALO GORTÁZAR ROTAECHE	CONSELLER DELEGAT

Nombre total de Consellers executius	2
% sobre el total del Consell	11,11%

CONSELLERS EXTERNS DOMINICALS

Nom o denominació social del Conseller	Nom o denominació de l'Accionista significatiu que representa o que ha proposat el seu nomenament
JOSÉ SERNA MASIÁ	FUNDACIÓ BANCÀRIA LA CAIXA
JORDI GUAL SOLÉ	FUNDACIÓ BANCÀRIA LA CAIXA
MARÍA TERESA BASSONS BONCOMPTE	FUNDACIÓ BANCÀRIA LA CAIXA
JAVIER IBARZ ALEGRÍA	FUNDACIÓ BANCÀRIA LA CAIXA
FUNDACIÓN CAJA CANARIAS	FUNDACIÓN BANCARIA CAJA NAVARRA, FUNDACIÓN CAJASOL, FUNDACIÓN CAJA CANARIAS I FUNDACIÓN CAJA DE BURG
ALEJANDRO GARCÍA-BRAGADO DALMAU	FUNDACIÓ BANCÀRIA LA CAIXA
IGNACIO GARRALDA RUIZ DE VELASCO	MUTUA MADRILEÑA AUTOMOBILISTA SOCIEDAD DE SEGUROS A PRIMA FIJA

Nombre total de Consellers dominicals	7
% sobre el total del Consell	38,89%

CONSELLERS EXTERNS INDEPENDENTS

Nom o denominació del Conseller:

ANTONIO SÁINZ DE VICUÑA Y BARROSO

Perfil:

Antonio Sáinz de Vicuña y Barroso, nascut a Barcelona el 1948, és membre del Consell d'Administració de CaixaBank des de l'any 2014.

Llicenciat en Dret i Ciències Econòmiques i Comercials, Universidad Complutense de Madrid (1971). Curs de postgrau amb tesina final en Dret Europeu i Dret Internacional, Diploma in International Law, Pembroke College, Cambridge University (Regne Unit). Beca de la Fundació Juan March.

El 1974 va guanyar les oposicions d'Advocat de l'Estat i com a tal va tenir destí en els Serveis Jurídics dels ministeris d'Hisenda, d'Economia i d'Afers Estrangers de 1974 a 1989. De setembre de 1989 a novembre de 1994 va ser Sots-director General – Cap de l'Assessoria Jurídica Internacional del Banco Español de Crédito a Madrid. De novembre de 1994 a juny de 1998 va ser Advocat General – Director del Servei Jurídic de l'Institut Monetari Europeu (IME) a Frankfurt (organisme encarregat de

l'elaboració de la introducció de l'euro). I, de juny de 1998 a novembre de 2013 va ser Advocat General i Director General del Servei Jurídic del Banc Central Europeu (BCE), i es va jubilar el novembre de 2013 perquè va complir l'edat estatutària de 65 anys.

Membre fundador i del seu primer Consell de Direcció de l'Associació Espanyola per a l'Estudi del Dret Europeu (1982-1986); Membre fundador i conseller de la Cort Civil i Mercantil d'Arbitratge (1989-1994); Membre fundador i del Consell de Supervisió de l'Institute for Law and Finance, Wolfgang Goethe Universität, Frankfurt (2000-2013); Membre fundador i del seu Consell Assessor de PRIME Finance (2011-2013) i Membre del Consell Assessor de l'European Capital Markets Institute (2000-2013).

Ha estat conferenciant en diversos fòrums de l'àmbit financer i ha publicat una monografia sobre «*La contratación exterior del Estado*» (Ed. Ministerio de Asuntos Exteriores, 1986) i uns 30 articles doctrinals en publicacions especialitzades. Ha rebut la Comanda d'Isabel la Catòlica (1987) per serveis prestats a l'adhesió d'Espanya a la Comunitat Europea i la Comanda de l'Ordre del Mèrit Civil (2014).

Nom o denominació del Conseller:

ALAIN MINC

Perfil:

Alain Minc, nascut a París el 1949, és membre del Consell d'Administració de CaixaBank des de 2007.

És President i Conseller Delegat de la seva pròpia firma de consultoria, AM Conseil.

És llicenciat per l'École des Mines de París i per l'École Nationale d'Administration (ENA) de París. El 1991 va fundar la seva pròpia firma de consultoria, AM Conseil.

Ha estat President del Consell de Vigilància del diari francès *Le Monde*, Vicepresident de la Compagnie Industriale Riunite International i Director General de Cerus (Compagnies Européennes Réunies).

Així mateix, ha estat Inspector de Finances i Director Financer del grup industrial francès Saint-Gobain.

Actualment, és President de Sanef.

Ha rebut les condecoracions de Commandeur de la Légion d'Honneur, Commander of British Empire, Gran Cruz de la Orden del Mérito Civil.

Ha escrit més de 30 llibres des de 1978, molts dels quals han estat èxits de vendes, entre d'altres: *Rapport sur l'informatisation de la société*; *La Machine égalitaire*; *Les vengeances des Nations*; *Le Nouveau Moyen-âge*; *Rapport sur la France de l'an 2000*; www.capitalisme.fr; *Epître à nos nouveaux maîtres* (2003); *Les Prophètes du bonheur: histoire personnelle de la pensée économique* (2004); *Ce monde qui vient* (2004); *Le Crépuscule des petits dieux* (2006); *Une sorte de Diable, les vies de John M. Keynes* (desembre 2006); *Une histoire de France* (2008); *Dix jours qui ébranleront le monde* (2009); *Une histoire politique des intellectuels* (2011); *Un petit coin de paradis, L'Âme des Nations* (2012); *L'Homme aux deux visages* (2013), *Vive l'Allemagne* (2013), *Le mal français n'est plus ce qu'il était* (2014), *Un Français de tant de souches* (2015).

Nom o denominació del Conseller:

KORO USARRAGA UNSAÍN

Perfil:

Koro Usarraga Unsain, nascuda a Sant Sebastià el 1957, és membre del Consell d'Administració de CaixaBank des de l'any 2016.

Llicenciada en Administració i Direcció d'Empreses i Màster en Direcció d'Empreses per ESADE, PADE per IESE i Censor Jurat de Comptes.

Consellera Independent de NH Hotel Group des de 2015 fins a l'octubre de 2017.

Va treballar durant 20 anys a Arthur Andersen i el 1993 és nomenada sòcia de la divisió d'auditoria.

L'any 2001 assumeix la responsabilitat de la Direcció General Corporativa d'Occidental Hotels & Resorts, grup amb gran presència internacional i especialitzat en el sector de les vacances. Tenint sota la seva responsabilitat les àrees de finances, administració i control de gestió, sistemes d'informació i recursos humans.

Va ser Directora General de Renta Corporación, grup immobiliari especialitzat en adquisició, rehabilitació i venda d'immobles.

Des de l'any 2005 i fins a l'actualitat, és accionista i administradora de la societat 2005 KP Inversiones, SL, dedicada a la inversió en empreses i consultoria de direcció.

Nom o denominació del Conseller:

MARÍA VERÓNICA FISAS VERGÉS

Perfil:

Verónica Fisas, nascuda a Barcelona el 1964, és membre del Consell d'Administració de CaixaBank des del febrer de 2016.

Llicenciada en Dret i amb un Màster en Administració d'Empreses, s'incorpora de ben jove a Natura Bissé, on adquireix un vast coneixement del negoci i de tots els seus departaments.

És Consellera Delegada del Consell d'Administració de Natura Bissé i Directora General del Grup Natura Bissé des de l'any 2007. Des de l'any 2008 també és Patrona de la Fundació Ricardo Fisas Natura Bissé.

L'any 2001, ja com a CEO de la filial de Natura Bissé als Estats Units, duu a terme l'expansió i la consolidació del negoci, i obté immillorables resultats en la distribució de producte i el posicionament de marca.

L'any 2009 passa a ser membre de la Junta Directiva de Stanpa, Associació Nacional de Perfumeria i Cosmètica. El 2012 és nomenada Vicepresidenta de Stanpa i Presidenta del Comitè d'Estètica Professional de l'Associació. Rep el Premi a la Conciliació Empresa-Família en la II Edició Premis Nacionals a la Dona Directiva el 2009 i el Premi IWEC (International Women's Entrepreneurial Challenge) per la seva carrera professional, el 2014. El novembre de 2017 la Revista Emprendedores guardona Verónica Fisas com a «executiva de l'Any».

Nom o denominació del Conseller:

JUAN ROSELL LASTORTRAS

Perfil:

Juan Rosell Lastortras, nascut a Barcelona el 1957, és membre del Consell d'Administració de CaixaBank des de l'any 2007.

És enginyer industrial per la Universitat Politècnica de Barcelona. Estudis de Ciències Polítiques a la Universidad Complutense de Madrid. És President de Congost Plastic.

Durant la seva trajectòria professional ha ocupat la direcció general de Juguetes Congost i la presidència d'Enher (1996-1999), de Fecsa-Enher (1999-2002) i de Corporación Uniland (2005-2006). També ha format part dels consells d'administració de Gas Natural, SDG, SA, Agbar, Endesa, Endesa Italia SpA, Siemens España i Applus Servicios Tecnológicos.

Així mateix, és President de la Confederació Espanyola d'Organitzacions Empresarials (CEOE), membre de la Mont Pelerin Society i Vicepresident de Business Europe.

Té diverses distincions, entre les quals destaquen la Medalla d'or al Mèrit de la Fira Oficial i Internacional de Mostres de Barcelona; la Medalla de Plata de la Cambra Oficial d'Indústria, Comerç i Navegació de Barcelona; el Commendatore al Meritoy Grade Ufficiale della Repubblica Italiana, i la Clau d'Or de la Ciutat de Barcelona i Premi Tiepolo.

Nom o denominació del Conseller:

MARÍA AMPARO MORALEDA MARTÍNEZ

Perfil:

María Amparo Moraleda, nascuda a Madrid el 1964, és membre del Consell d'Administració de CaixaBank des de l'any 2014.

Enginyera Superior Industrial per ICAI i PDG per l'IESE.

Consellera independent en diverses societats: Solvay, SA (des de 2013), Airbus Group, SE (des de 2015) i Vodafone Group (des de 2017).

És també membre del Consell Rector del Consell Superior d'Investigacions Científiques – CSIC (des de 2011), membre del consell assessor de SAP Ibérica (des de 2013) i del de Spencer Stuart (des de 2017).

Entre 2012 i 2017 va ser membre del consell d'administració de Faurecia, SA i membre del Consell Assessor de KPMG España (des de 2012).

Va ser Directora d'Operacions per a l'àrea Internacional d'Iberdrola amb responsabilitat sobre el Regne Unit i els Estats Units, entre el gener del 2009 i el febrer del 2012. També va dirigir Iberdrola Ingeniería y Construcción de gener del 2009 a gener del 2011.

Va ser Presidenta Executiva d'IBM per a Espanya i Portugal entre el juliol del 2001 i el gener del 2009, i es va ampliar la zona sota la seva responsabilitat a Grècia, Israel i Turquia del juliol del 2005 al gener del 2009. Entre el juny del 2000 i del 2001 va ser executiva adjunta del President d'IBM Corporation. Del 1998 al 2000 va ser Directora General d'INSA (filial d'IBM Global Services). De 1995 a 1997, Directora de RH per a EMEA, d'IBM Global Services, i de 1988 a 1995 va exercir diversos càrrecs professionals i de direcció a IBM España.

És membre de diversos patronats i consells de diversos institucions i organismes, entre els quals s'inclouen l'Acadèmia de Ciències Socials i del Medi Ambient d'Andalusia, el Patronat de l'MD Anderson Cancer Center de Madrid i l'International Advisory Board de l'Institut d'Empresa.

El desembre de 2015 la van nomenar acadèmica de número de la Reial Acadèmia de Ciències Econòmiques i Financeres.

Va ingressar el 2005 en el Hall of Fame de l'organització Women in Technology International (WITI), reconeixement que distingeix les personalitats de l'empresa i de la tecnologia que més han contribuït en tot el món a la incorporació i aportació de la dona al desenvolupament tecnològic, i ha rebut diversos premis, com ara: Premi al Lideratge des dels Valors (Fundació FIGEVA – 2008), Premi Javier Benjumea (Associació d'Enginyers ICAI – 2003) i el Premi Excel·lència (Federació Espanyola de Dones Directives, Executives, Professionals i Empresàries – Fedepe – 2002).

Nom o denominació del Conseller:

JOHN S. REED

Perfil:

John Reed, nascut a Chicago el 1939, és membre del Consell d'Administració de CaixaBank des del 2011.

Es va criar a l'Argentina i el Brasil. Va tornar als Estats Units per cursar els seus estudis universitaris, on l'any 1961 es va llicenciar en Filosofia i Lletres i Ciències al Washington and Jefferson College i el Massachusetts Institute of Technology gràcies a un programa de doble titulació. Va ser tinent del Cos d'Enginyers de l'Exèrcit dels Estats Units del 1962 al 1964, i posteriorment es va tornar a matricular en el MIT per cursar un màster en Ciències.

John Reed va treballar durant trenta-cinc anys a Citibank/Citicorp i Citigroup, els últims setze com a President. Es va jubilar el mes d'abril de l'any 2000.

Del setembre de 2003 a l'abril de 2005 va tornar a treballar com a President de la Borsa de Nova York i va ocupar el càrrec de President de la Corporació del MIT des del maig de 2010 fins a l'octubre de 2014.

Va ser nomenat President del Consell d'American Cash Exchange el febrer de 2016.

John Reed és fideïcomissari de l'Ateneu de Boston i del NBER, i també de l'Orquestra Simfònica de Boston. Així mateix, és membre de la Junta de l'Acadèmia Americana de Lletres i Ciències i de la Societat Filosòfica Americana.

Nom o denominació del Conseller:

FRANCESC XAVIER VIVES TORRENTS

Perfil:

Xavier Vives Torrents nascut a Barcelona el 1955, és membre del Consell d'Administració de CaixaBank des de l'any 2008 i Conseller Coordinador des de l'any 2017.

És professor d'Economia i Finances d'IESE Business School. Doctor en Economia per la Universitat de Califòrnia (Berkeley).

Ha estat catedràtic d'Estudis Europeus a INSEAD el període 2001-2005; Director de l'Institut d'Anàlisi Econòmica del Consell Superior d'Investigacions Científiques el període 1991-2001; i professor visitant a les universitats de Califòrnia (Berkeley), Harvard, Nova York (càtedra Rei Joan Carles I el 1999-2000) i Pennsilvània, així com a la Universitat Autònoma de Barcelona i a la Universitat Pompeu Fabra.

Ha assessorat, entre altres institucions, el Banc Mundial, el Banc Interamericà de Desenvolupament, el Banc de la Reserva Federal de Nova York, la Comissió Europea –sent conseller especial del vicepresident de la UE i Comissari de la Competència, Joaquín Almunia–, la Generalitat de Catalunya com a membre del CAREC (Consell Assessor per a la Reactivació Econòmica i el Creixement) i empreses internacionals. També ha estat President de l'Associació Espanyola d'Economia, 2008 i Vicepresident de l'Associació Espanyola d'Economia Energètica, 2006-2009, així com Duisenberg Fellow del Banc Central Europeu el 2015.

Actualment és Conseller d'Aula Escola Europea; membre de l'Acadèmia Europea de Ciències i Arts, i de l'Acadèmia Europea; *Research Fellow* del CESifo i del Center for Economic Policy Research; *Fellow* de l'European Economic Association des de 2004 i de l'Econometric Society des de 1992, i President de l'EARIE (European Association for Research in Industrial Economics) per al període 2016-2018.

Ha publicat nombrosos articles en revistes internacionals i ha dirigit la publicació de diversos llibres. Ha estat Premi Nacional «Rey Don Juan Carlos I» d'Investigació en Ciències Socials, 1988; Premi Societat Catalana d'Economia, 1996; Medalla Narcís Monturiol de la Generalitat de Catalunya, 2002; i Premi Catalunya d'Economia, 2005; Premi IEF a l'excel·lència acadèmica en la carrera professional 2012; beneficiari de l'European Research Council Advanced Grant, 2009-2013, i Premi Rey Jaime I d'Economia, 2013.

Nom o denominació del Conseller:

EDUARDO JAVIER SANCHIZ IRAZU

Perfil:

Eduardo Javier Sanchiz Irazu, nascut a Vitòria el 1956, és membre del Consell d'Administració de CaixaBank des del setembre de 2017.

És llicenciat en Ciències Econòmiques i Empresarials per la Universitat de Deusto, campus San Sebastián i Màster en Administració d'Empreses per l'Instituto Empresa a Madrid.

Ha estat Conseller Delegat d'Almirall des de juliol del 2011 fins al 30 de setembre del 2017. Durant aquest període la companyia ha portat a terme una important transformació estratègica amb l'ambició de ser una companyia global líder en tractament de la pell.

Prèviament, des de maig de 2004, moment en què es va incorporar a Almirall, va ocupar el càrrec de Director Executiu de Desenvolupament Corporatiu i Finances i *Chief Financial Officer*. En ambdues funcions Eduardo va promoure el procés d'expansió internacional de la companyia a través de diverses operacions d'aliances amb terceres companyies així com de llicències de productes externs, a més de cinc adquisicions d'empreses i carteres de productes. També va coordinar el procés de sortida a Borsa el 2007.

Ha estat membre del Consell d'Administració d'Almirall des de gener del 2005 i membre de la Comissió de Dermatologia des de la seva creació el 2015.

Abans d'arribar a Almirall va treballar durant 22 anys, 17 dels quals fora d'Espanya, a Eli Lilly & Co, empresa farmacèutica americana, en llocs de finances, màrqueting, vendes i direcció general. Va tenir l'oportunitat de viure en sis països diferents, i alguns dels llocs rellevants inclouen Director General a Bèlgica, Director General a Mèxic i, en el seu últim lloc en aquesta companyia, Director Executiu per a l'àrea de negoci que aglutina els països de centre, nord, est i sud d'Europa.

Ha estat membre del Consell de la Càmera Americana de Comerç a Mèxic i del Consell de l'Associació d'indústries farmacèutiques a diversos països a Europa i Llatinoamèrica.

Nombre total de Consellers independents	9
% total del Consell	50,00%

Indiqui si algun conseller qualificat d'independent percep de la societat, o del seu mateix grup, qualsevol quantitat o benefici per un concepte diferent de la remuneració de conseller, o manté o ha mantingut, durant l'últim exercici, una relació de negocis amb la societat o amb qualsevol societat del seu grup, ja sigui en nom propi o com a accionista significatiu, conseller o alt directiu d'una entitat que mantingui o hagi mantingut aquesta relació.

Cap Conseller qualificat d'independent percep de la Societat, o del seu mateix grup, cap quantitat o benefici per un concepte diferent de la remuneració de Conseller, ni han mantingut, durant l'últim exercici, una relació de negocis amb la Societat o amb qualsevol Societat del seu grup, ja sigui en nom propi o com a Accionista significatiu, Conseller o Alt Directiu d'una entitat que mantingui o hagi mantingut aquesta relació.

Si escau, cal incloure una declaració motivada del Consell sobre les raons per les quals considera que aquest Conseller pot exercir les seves funcions en qualitat de conseller independent.

ALTRES CONSELLERS EXTERNES

S'identificarà els altres Consellers externs i es detallaran els motius pels quals no es puguin considerar dominicals o independents i els seus vincles, ja sigui amb la societat, els seus directius o els seus accionistes:

Indiqui les variacions que, si escau, s'hagin produït durant el període en la categoria de cada Conseller:

C.1.4 Completi el quadre següent amb la informació relativa al nombre de Conselleres durant els últims 4 exercicis, així com el caràcter d'aquestes Conselleres:

	Nombre de Conselleres				% sobre el total de Consellers de cada tipologia			
	Exercici 2017	Exercici 2016	Exercici 2015	Exercici 2014	Exercici 2017	Exercici 2016	Exercici 2015	Exercici 2014
Executiva	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Dominical	2	1	3	3	28,57%	16,67%	33,33%	30,00%
Independent	3	3	1	1	33,33%	37,50%	16,66%	16,67%
Altres d'externes	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Total:	5	4	4	4	27,78%	25,00%	23,53%	21,05%

C.1.5 Expliqui les mesures que, si escau, s'hagin adoptat per procurar incloure en el Consell d'Administració un nombre de dones que permeti assolir una presència equilibrada de dones i homes.

Explicació de les mesures

Al tancament de l'exercici 2017, el Consell d'Administració de la Societat estava integrat per 5 dones d'un total de 18 consellers.

El percentatge de presència de dones en el Consell de CaixaBank, tot i que no és paritari i és millorable, s'ha incrementat en el darrer exercici i es troba a la franja alta de percentatge de presència femenina en els Consells d'Administració de les empreses de l'IBEX 35.

La Comissió de Nomenaments, en analitzar i proposar els perfils de candidats per proveir els llocs del Consell d'Administració, té en compte els criteris d'honorabilitat, coneixements i experiència professional per complir les exigències d'idoneïtat per al càrrec de membre del Consell d'Administració d'una entitat de crèdit, tal com estableix la normativa vigent, a més de les qüestions de diversitat de gènere, tot i que en aquest moment encara estigui pendent fixar l'objectiu de representació per al sexe menys representat en el Consell d'Administració.

C.1.6 Expliqui les mesures que, si escau, hagi acordat la Comissió de Nomenaments perquè els procediments de selecció no pateixin de biaixos implícits que obstaculitzin la selecció de Conselleres, i que la companyia cerqui deliberadament i inclogui entre els candidats potencials dones que reuneixin el perfil professional buscat:

Explicació de les mesures

Els procediments de selecció de membres del Consell d'Administració no tenen cap biaix que obstaculitzi la selecció de dones per a aquests càrrecs dins la Societat. Així mateix, l'article 15 del Reglament del Consell d'Administració estableix com una de les funcions assignades a la Comissió de Nomenaments informar el Consell sobre les qüestions de diversitat de gènere, vetllar perquè els procediments de selecció dels seus membres afavoreixin la diversitat d'experiències i coneixements i facilitin la selecció de conselleres, establir un objectiu de representació per al sexe menys representat en el Consell d'Administració i elaborar les orientacions sobre com s'ha d'assolir aquest objectiu

Quan, malgrat les mesures que, si escau, s'hagin adoptat, sigui escàs o nul el nombre de Conselleres, expliqui els motius que ho justifiquin:

Explicació dels motius

Al tancament de l'exercici 2017, les dones representaven el 33,3% dels consellers independents i el 28,6% dels consellers dominicals.

La Comissió Executiva està formada en un 25% per conselleres, i el 67% dels membres de la Comissió de Nomenaments i de la Comissió de Retribucions són dones. La presidència d'aquesta última Comissió és exercida per una consellera.

La Comissió de Riscos i la Comissió d'Auditoria i Control tenen entre els seus membres 1 consellera que representa el 25% i el 33,3%, respectivament, de cada Comissió. És a dir, a totes les Comissions de la Societat hi ha presència de dones. Per tant, el nombre de conselleres en la Societat, tot i que no és paritari, no es considera que sigui escàs.

C.1.6 bis Expliqui les conclusions de la Comissió de Nomenaments sobre la verificació del compliment de la política de selecció de Consellers. I, en particular, sobre com aquesta política promou l'objectiu que l'any 2020 el nombre de Conselleres representi, almenys, el 30% del total de membres del Consell d'Administració.

Explicació de les conclusions

La Comissió de Nomenaments, en compliment del que disposa l'apartat 7 de la Política de selecció de consellers, aprovada pel Consell el dia 19 de novembre de 2015, deixa constància que ha verificat el compliment de la Política en els acords adoptats referents als nomenaments de consellers, que s'han ajustat als principis i les directrius plasmats en aquesta, i que el percentatge del sexe menys representat se situa en la data de la verificació del compliment de la Política en el 29,4%; això no obstant, canviarà al 27,8% quan el nomenament del Sr. Muniesa sigui verificat pel Banc Central Europeu i accepti el seu càrrec.

C.1.7 Expliqui la forma de representació en el Consell dels Accionistes amb participacions significatives.

La Fundació Bancària "la Caixa" com a accionista significatiu de CaixaBank i en representació de la seva sola participació ha proposat el nomenament de sis (6) Consellers, entre els quals hi ha:

JORDI GUAL SOLÉ - PRESIDENT - DOMINICAL
ANTONIO MASSANELL LAVILLA - VICEPRESIDENT - EXECUTIU/DOMINICAL
MARÍA TERESA BASSONS BONCOMPTE - VOCAL - DOMINICAL
SR. ALEJANDRO GARCÍA-BRAGADO DALMAU - VOCAL - DOMINICAL
EL SR. JAVIER IBARZ ALEGRÍA - VOCAL - DOMINICAL
JOSÉ SERNA MASIÁ - VOCAL - DOMINICAL

Així mateix, en el marc de la fusió per absorció de Banca Cívica per CaixaBank, l'1 d'agost de 2012, Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa" (actualment Fundació Bancària "la Caixa"), i Caja Navarra (actualment Fundación Caja Navarra), Cajasol (actualment Fundación Cajasol), Caja Canarias (actualment Fundación Caja Canarias), i Caja de Burgos (actualment Fundación Caixa Burgos, Fundación Bancària), («les Fundacions», d'ara endavant), van subscriure un Pacte d'Accionistes que, entre altres coses, va establir el compromís de la Fundació Bancària "la Caixa" de votar a favor del nomenament de dos (2) membres del Consell d'Administració de CaixaBank a proposta de «les Fundacions».

El 17 d'octubre de 2016 es van acordar les modificacions de l'Acord d'integració entre CaixaBank i Banca Cívica i del Pacte d'accionistes de CaixaBank, que comporta que «les Fundacions», en comptes de proposar el nomenament de dos (2) Consellers a CaixaBank, proposen un Conseller a CaixaBank i un Conseller a VidaCaixa i que la pròrroga dels acords que, de manera automàtica, es va produir al començament d'agost passat, per tres anys, tindrà una durada de quatre anys en comptes dels tres esmentats.

I, per això, actualment, el representant de «les Fundacions» en el Consell de CaixaBank és: FUNDACIÓN CAJA CANARIAS (representada per Natalia Aznárez Gómez) - VOCAL - DOMINICAL

C.1.8 Expliqui, si escau, les raons per les quals s'han nomenat Consellers dominicals a instàncies d'accionistes la participació accionarial dels quals és inferior al 3% del capital:

Nom o denominació social de l'Accionista:

FUNDACIÓN BANCARIA CAJA NAVARRA

Justificació:

Després de la fusió per absorció de Banca Cívica per CaixaBank, els Accionistes: Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa" (actualment Fundació Bancària "la Caixa"), i Caja Navarra (actualment Fundación Caja Navarra), Cajasol (actualment Fundación Cajasol), Caja Canarias (actualment Fundación Caja Canarias), i Caja de Burgos (actualment Fundación Caixa Burgos, Fundación Bancària), («les Fundacions», d'ara endavant) van subscriure l'1 d'agost de 2012 el Pacte d'accionistes l'objecte del qual és regular les relacions de «les Fundacions» i la Fundació Bancària "la Caixa" com a accionistes de CaixaBank, i les seves recíproques relacions de cooperació, així com amb CaixaBank, a fi de reforçar les seves respectives actuacions al voltant d'aquest i donar suport en el seu control a la Fundació Bancària "la Caixa". Així mateix, es va pactar el nomenament de 2 membres del Consell d'Administració de CaixaBank a proposta de «les Fundacions» i, amb la finalitat de donar estabilitat a la seva participació en el capital social de CaixaBank, «les Fundacions» van assumir un compromís de no-disposició de la seva participació durant el termini de quatre anys, així com un compromís de dret d'adquisició durant dos anys a favor de les altres Fundacions, en primer lloc, i subsidiàriament de la Fundació Bancària "la Caixa", en el supòsit que qualsevol de «les Fundacions» volgués transmetre la totalitat o part de la seva participació, un cop transcorregut el termini de vigència del compromís de no-disposició. El 17 d'octubre de 2016 es van acordar les modificacions de l'Acord d'integració entre CaixaBank i Banca Cívica i del Pacte d'accionistes de CaixaBank, que comporta que «les Fundacions», en comptes de proposar el nomenament de dos (2) Consellers a CaixaBank, proposen un Conseller a CaixaBank i un Conseller a VidaCaixa i que la pròrroga dels acords que, de manera automàtica, es va produir al començament de l'agost passat, per tres anys, tindrà una durada de quatre anys en comptes dels tres esmentats.

Nom o denominació social de l'Accionista:

FUNDACIÓN CAJASOL

Justificació:

Després de la fusió per absorció de Banca Cívica per CaixaBank, els Accionistes: Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa" (actualment Fundació Bancària "la Caixa"), i Caja Navarra (actualment Fundación Caja Navarra), Cajasol (actualment Fundación Cajasol), Caja Canarias (actualment Fundación Caja Canarias), i Caja de Burgos (actualment Fundación Caixa Burgos, Fundación Bancària), («les Fundacions», d'ara endavant) van subscriure l'1 d'agost de 2012 el Pacte d'accionistes l'objecte del qual és regular les relacions de «les Fundacions» i la Fundació Bancària "la Caixa" com a accionistes de CaixaBank, i les seves recíproques relacions de cooperació, així com amb CaixaBank, a fi de reforçar les seves respectives actuacions al voltant d'aquest i donar suport en el seu control a la Fundació Bancària "la Caixa". Així mateix, es va pactar el nomenament de 2 membres del Consell d'Administració de CaixaBank a proposta de «les Fundacions» i, amb la finalitat de donar estabilitat a la seva participació en el capital social de CaixaBank, «les Fundacions» van assumir un compromís de no-disposició de la seva participació durant el termini de quatre anys, així com un compromís de dret d'adquisició durant dos anys a favor de les altres Fundacions, en primer lloc, i subsidiàriament de la Fundació Bancària "la Caixa", en el supòsit que qualsevol de «les Fundacions» volgués transmetre la totalitat o part de la seva participació, un cop transcorregut el termini de vigència del compromís de no-disposició. El 17 d'octubre de 2016 es van acordar les modificacions de l'Acord d'integració entre CaixaBank i Banca Cívica i del Pacte d'accionistes de CaixaBank, que comporta que «les Fundacions», en comptes de proposar el nomenament de dos (2) Consellers a CaixaBank, proposen un Conseller a CaixaBank i un Conseller a VidaCaixa i que la pròrroga dels acords que, de manera automàtica, es va produir al començament de l'agost passat, per tres anys, tindrà una durada de quatre anys en comptes dels tres esmentats.

Nom o denominació social de l'Accionista:

FUNDACIÓN CAJA CANARIAS

Justificació:

Després de la fusió per absorció de Banca Cívica per CaixaBank, els Accionistes: Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa" (actualment Fundació Bancària "la Caixa"), i Caja Navarra (actualment Fundación Caja Navarra), Cajasol (actualment Fundación Cajasol), Caja Canarias (actualment Fundación Caja Canarias), i Caja de Burgos (actualment Fundación Caixa Burgos, Fundación Bancària), («les Fundacions», d'ara endavant) van subscriure l'1 d'agost de 2012 el Pacte d'accionistes l'objecte del qual és regular les relacions de «les Fundacions» i la Fundació Bancària "la Caixa" com a accionistes de CaixaBank, i les seves recíproques relacions de cooperació, així com amb CaixaBank, a fi de reforçar les seves respectives actuacions al voltant d'aquest i donar suport en el seu control a la Fundació Bancària "la Caixa". Així mateix, es va pactar el nomenament de 2 membres del Consell d'Administració de CaixaBank a proposta de «les Fundacions» i, amb la finalitat de donar estabilitat a la seva participació en el capital social de CaixaBank, «les Fundacions» van assumir un compromís de no-disposició de la seva participació durant el termini de quatre anys, així com un compromís de dret d'adquisició durant dos anys a favor de les altres Fundacions, en primer lloc, i subsidiàriament de la Fundació Bancària "la Caixa", en el supòsit que qualsevol de «les Fundacions» volgués transmetre la totalitat o part de la seva participació, un cop transcorregut el termini de vigència del compromís de no-disposició. El 17 d'octubre de 2016 es van acordar les modificacions de l'Acord d'integració entre CaixaBank i Banca Cívica i del Pacte d'accionistes de CaixaBank, que comporta que «les Fundacions», en comptes de proposar el nomenament de dos (2) Consellers a CaixaBank, proposen un Conseller a CaixaBank i un Conseller a VidaCaixa i que la pròrroga dels acords que, de manera automàtica, es va produir al començament de l'agost passat, per tres anys, tindrà una durada de quatre anys en comptes dels tres esmentats.

Nom o denominació social de l'Accionista:

FUNDACIÓN CAJA DE BURGOS, FUNDACIÓN BANCARIA

Justificació:

Després de la fusió per absorció de Banca Cívica per CaixaBank, els Accionistes: Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa" (actualment Fundació Bancària "la Caixa"), Caja Navarra (actualment Fundación Caja Navarra), Cajasol (actualment Fundación Cajasol), Caja Canarias (actualment Fundación Caja Canarias) i Caja de Burgos (actualment Fundación Caja Burgos, Fundación Bancaria) (d'ara endavant, «les Fundacions») van subscriure l'1 d'agost de 2012 el Pacte d'Accionistes, l'objecte del qual és regular les relacions de «les Fundacions» i la Fundació Bancària "la Caixa" com a accionistes de CaixaBank i les seves recíproques relacions de cooperació, així com amb CaixaBank, per tal de reforçar les seves respectives actuacions al voltant d'aquest i donar suport en el seu control a la

Fundació Bancària "la Caixa". Així mateix, es va pactar el nomenament de 2 membres del Consell d'Administració de CaixaBank a proposta de «les Fundacions» i, amb la finalitat de donar estabilitat a la seva participació en el capital social de CaixaBank, «les Fundacions» van assumir un compromís de no-disposició de la seva participació durant el termini de quatre anys, així com un compromís de dret d'adquisició durant dos anys a favor de les altres Fundacions, en primer lloc, i subsidiàriament de la Fundació Bancària "la Caixa", en el supòsit que qualsevol de «les Fundacions» volgués transmetre la totalitat o part de la seva participació, un cop transcorregut el termini de vigència del compromís de no-disposició. El 17 d'octubre de 2016 es van acordar les modificacions de l'Acord d'integració entre CaixaBank i Banca Cívica i del Pacte d'accionistes de CaixaBank, que comporta que «les Fundacions», en comptes de proposar el nomenament de dos (2) Consellers a CaixaBank, proposen un Conseller a CaixaBank i un Conseller a VidaCaixa i que la pròrroga dels acords que, de manera automàtica, es va produir al començament de l'agost passat, per tres anys, tindrà una durada de quatre anys en comptes dels tres esmentats.

Nom o denominació social de l'Accionista:

MUTUA MADRILEÑA AUTOMOBILISTA SOCIEDAD DE SEGUROS A PRIMA FIJA

Justificació:

Aquestes consten en l'Informe de la Comissió de Nomenaments al Consell que integra, al seu torn i com a annex, l'Informe del Consell sobre la proposta de nomenament d'Ignacio Garralda Ruiz de Velasco com a conseller dominical, el qual és sotmès i aprovat per la Junta General d'Accionistes de 2017. L'Informe anteriorment esmentat esgrimeix que la incorporació al Consell d'Administració de CaixaBank del Sr. Garralda aportarà avantatges rellevants derivats de la seva alta experiència i qualificació i facilitarà, a més, un millor desenvolupament de l'actual aliança estratègica entre el Grup CaixaBank i el Grup Mutua Madrileña.

Indiqui si no s'han atès peticions formals de presència en el Consell procedents d'Accionistes amb una participació accionarial igual o superior a la d'altres a instàncies dels quals s'hagin designat Consellers dominicals. Si escau, expliqui les raons per les quals no s'hagin atès:

Sí

No

C.1.9 Indiqui si algun Conseller ha cessat en el seu càrrec abans de l'acabament del seu mandat, si ha explicat les seves raons i a través de quin mitjà, al Consell, i, en cas que ho hagi fet per escrit a tot el Consell, expliqui a continuació almenys els motius que ha donat:

Nom del Conseller:

FUNDACIÓN CAJASOL

Motiu del cessament:

El 23 de febrer de 2017 CaixaBank va informar que la Fundació Cajasol va presentar la renúncia al seu càrrec en el Consell d'Administració. D'acord amb la modificació de l'Acord d'Integració entre CaixaBank i Banca Cívica i del Pacte d'accionistes de CaixaBank anunciada per fet rellevant de 17 d'octubre de 2016, la Fundació Cajasol va ser substituïda en el Consell per la Fundació CajaCanarias, que va ser nomenada per cooptació en aquella mateixa data i va designar com a representant seva la senyora Natalia Aznárez Gómez.

Nom del Conseller:

SALVADOR GABARRÓ SERRA

Motiu del cessament:

El 17 de març de 2017 CaixaBank va lamentar comunicar el cessament del seu conseller el senyor Salvador Gabarró Serra, que va morir en aquella data.

- C.1.10 Indiqui, en cas que en tinguin, les facultats que tenen delegades el Conseller o els Conseller/s delegat/s:

Nom o denominació social del Conseller:

GONZALO GORTÁZAR ROTAECHE

Breu descripció:

Es deleguen totes les facultats legalment i estatutàriament delegables, sens perjudici de les limitacions establertes en el Reglament del Consell d'Administració per a la delegació de facultats que, en tot cas, apliquen a efectes interns.

- C.1.11 Identifiqui, si escau, els membres del Consell que assumeixin càrrecs d'Administradors o Directius en altres societats que formin part del grup de la societat cotitzada:

Nom o denominació social del Conseller	Denominació social de l'entitat del Grup	Càrrec	Té funcions executives?
JUAN ROSELL LASTORTRAS	VidaCaixa, SA, de Seguros y Reaseguros	Conseller	NO
GONZALO GORTÁZAR ROTAECHE	VidaCaixa, SA, de Seguros y Reaseguros.	President	NO
JAVIER IBARZ ALEGRÍA	VidaCaixa, SA, de Seguros y Reaseguros	Conseller	NO
GONZALO GORTÁZAR ROTAECHE	Banco BPI, SA	Conseller	NO

- C.1.12 Detalli, si escau, els Consellers de la seva Societat que siguin membres del Consell d'Administració d'altres entitats cotitzades en mercats oficials de valors diferents del seu Grup, que hagin estat comunicades a la Societat:

Nom o denominació social del Conseller	Denominació social de l'entitat del Grup	Càrrec
MARÍA AMPARO MORALEDA MARTÍNEZ	SOLVAY, SA	CONSELLER
MARÍA AMPARO MORALEDA MARTÍNEZ	AIRBUS GROUP, SE	CONSELLER
GONZALO GORTÁZAR ROTAECHE	REPSOL, SA	VICEPRESIDENT 1r
JORDI GUAL SOLÉ	REPSOL, SA	CONSELLER
JORDI GUAL SOLÉ	ERSTE GROUP BANK, AG	CONSELLER
ALEJANDRO GARCÍA - BRAGADO DALMAU	GAS NATURAL SDG, SA	CONSELLER
IGNACIO GARRALDA RUIZ DE VELASCO	ENDESA, SA	CONSELLER
IGNACIO GARRALDA RUIZ DE VELASCO	BME HOLDING, SA	VICEPRESIDENT 1r
MARÍA AMPARO MORALEDA MARTÍNEZ	VODAFONE GROUP PLC	CONSELLER

C.1.13 Indiqui i, si escau, expliqui, si la Societat ha establert regles sobre el nombre de consells dels quals puguin formar part els seus Consellers:

Sí

No

Explicació de les regles

Segons el que estableix l'article 32. 4 del Reglament del Consell d'Administració, els Consellers de CaixaBank hauran d'observar les limitacions quant a la pertinença a Consells d'Administració que estableixi la normativa vigent d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit.

C.1.14 Apartat derogat.

C.1.15 Indiqui la remuneració global del Consell d'Administració:

Remuneració del Consell d'Administració (milers d'euros)	7.135
Import dels drets acumulats pels Consellers actuals en matèria de pensions (milers d'euros)	17.169
Import dels drets acumulats pels Consellers antics en matèria de pensions (milers d'euros)	236

C.1.16 Identifiqui els membres de l'Alta Direcció que no siguin al seu torn Consellers executius, i indiqui la remuneració total meritada al seu favor durant l'exercici:

Nom o denominació social	Càrrec
JORGE MONDÉJAR LÓPEZ	DIRECTOR GENERAL DE RISCOS
MARIA VICTORIA MATIA AGELL	DIRECTORA EXECUTIVA DE BANCA INTERNACIONAL
JOAQUÍN VILAR BARRABEIG	DIRECTOR GENERAL ADJUNT D'AUDITORIA INTERNA
JAVIER PANO RIERA	DIRECTOR EXECUTIU DE FINANCES
FRANCESS XAVIER COLL ESCURSELL	DIRECTOR GENERAL DE RECURSOS HUMANS I ORGANITZACIÓ
JORGE FONTANALS CURIEL	DIRECTOR EXECUTIU DE MITJANS
TOMÁS MUNIESA ARANTEGUI	DIRECTOR GENERAL D'ASSEGURANCES I GESTIÓ D'ACTIUS
MARÍA LUISA MARTÍNEZ GISTAU	DIRECTORA EXECUTIVA DE COMUNICACIÓ, RELACIONS INSTITUCIONALS, MARCA I RSC
ÓSCAR CALDERÓN DE OYA	SECRETARI GENERAL I DEL CONSELL
JUAN ANTONIO ALCARAZ GARCIA	DIRECTOR GENERAL DE NEGOCI
MATTHIAS BULLACH	DIRECTOR EXECUTIU D'INTERVENCIÓ, CONTROL DE GESTIÓ I CAPITAL

Remuneració total Alta Direcció (en milers d'euros)	11.267
--	--------

C.1.17 Indiqui, si escau, la identitat dels membres del Consell que siguin, al seu torn, membres del Consell d'Administració de societats d'accionistes significatius i/o en entitats del seu grup:

Nom o denominació social del Conseller	Denominació social de l'Accionista significatiu	Càrrec
ALEJANDRO GARCÍA-BRAGADO DALMAU	CRITERIA CAIXA, SAU	VICEPRESIDENT 1r

Detalli, si escau, les relacions rellevants, diferents de les que mostra l'epígraf anterior, dels membres del Consell d'Administració que els vinculin amb els Accionistes significatius i/o en entitats del seu grup:

C.1.18 Indiqui si s'ha produït durant l'exercici alguna modificació en el Reglament del Consell:

Sí

No

Descripció modificacions

En la sessió de 23 de febrer de 2017, el Consell d'Administració de CaixaBank va acordar modificar els articles 1 («Origen i finalitat»), 4 («Funcions del Consell d'Administració»), 5 («Composició qualitativa»), 7 («El President del Consell»), 8 («El Vicepresident»), 12 («Delegació de facultats. Comissions del Consell d'Administració»), 14 («La Comissió d'Auditoria i Control i la Comissió de Riscos»), 15 («La Comissió de Nomenaments i la Comissió de Retribucions»), 16 («Reunions del Consell d'Administració»), 17 («Desenvolupament de les sessions») i 27 («Deure de lleialtat») del Reglament vigent del Consell de CaixaBank. A més, s'hi incorpora el nou article 9 («El Conseller Coordinador»), així com una Disposició Final. Tot això, amb l'objectiu d'adaptar les seves previsions a la modificació dels Estatuts Socials que va ser aprovada per la Junta General d'Accionistes del 6 d'abril de 2017.

En consonància amb la proposta de modificació dels Estatuts Socials aprovada per la JGA de 2017, les modificacions del Reglament del Consell tenien com a objecte, principalment, d'una banda, de conformitat amb la Política de Definició de l'Estructura del Grup CaixaBank, incorporar a les competències del Consell d'Administració la delimitació del seu àmbit d'actuació respecte de les societats del Grup CaixaBank, incorporar determinades millores de govern corporatiu en consonància amb les condicions per a la desconsolidació a efectes prudencials de Criteriacaixa (comunicades pel Banc Central Europeu el 3 de març de 2016). I, finalment, en connexió igualment amb les condicions de desconsolidació, complementar mesures de bon govern, d'una banda, desenvolupant les funcions del President Consell i, de l'altra, introduint especialitats per als nomenaments de la Comissió de Nomenaments. Juntament amb les modificacions esmentades lligades directament a la proposta de modificació dels Estatuts Socials, es van incorporar algunes millores tècniques.

Les modificacions del Reglament del Consell i, per tant, el nou text refós del Reglament van entrar en vigor en el mateix moment en què va entrar en vigor, alhora, la modificació dels Estatuts Socials que va aprovar la Junta General d'Accionistes. Aquesta modificació dels Estatuts Socials va ser autoritzada d'acord amb el règim previst a l'article 10 del Reial Decret 84/2015, de 13 de febrer, pel qual es desplega la Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenament, supervisió i solvència d'entitats de crèdit.

En compliment del que disposa l'article 529 de la Llei de Societats de Capital, les modificacions van ser comunicades a la Comissió Nacional del Mercat de Valors («CNMV»), elevades a públic i inscrites en el Registre Mercantil. Una vegada inscrites en el Registre Mercantil, els textos complets els van publicar la CNMV i CaixaBank, SA a la pàgina web corporativa (www.CaixaBank.com).

C.1.19 Indiqui els procediments de selecció, nomenament, reelecció, avaluació i remoció dels Consellers. Detalli els òrgans competents, els tràmits a seguir i els criteris que s'han d'emprar en cada un dels procediments.

D'acord amb el que estableixen l'article 529 *decies* del Reial Decret Legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Societats de Capital, i els articles 5 i 18 a 21 del Reglament del Consell d'Administració, les propostes de nomenament de Consellers que sotmeti el Consell d'Administració a la consideració de la Junta General i els acords de nomenament que adopti el mateix Consell en virtut de les facultats de cooptació que té legalment atribuïdes han d'estar precedides de la corresponent proposta de la Comissió de Nomenaments, quan es tracti de Consellers independents i d'un informe en el cas dels altres Consellers. Les propostes de nomenaments o de reelecció de Consellers han d'anar acompanyades d'un informe justificatiu del Consell d'Administració en el qual es valori la competència, l'experiència i els mèrits del candidat proposat.

Així mateix, el Consell d'Administració, en l'exercici de les seves facultats de proposta a la Junta General i de cooptació per a la cobertura de vacants, vetllarà perquè, en la composició d'aquest òrgan, els Consellers externs o no executius representin majoria sobre els Consellers executius i que aquests siguin el mínim necessari.

També procurarà que, dins el grup majoritari dels Consellers no executius, s'integrin els titulars o els representants dels titulars de participacions significatives estables en el capital de la Societat o els accionistes que hagin estat proposats com a Consellers, encara que la seva participació accionarial no sigui una participació significativa (Consellers dominicals) i professionals de reconegut prestigi que puguin exercir les funcions sense que estiguin condicionats per relacions amb la Societat o el Grup, els directius o els accionistes significatius (Consellers independents).

Per a la qualificació dels Consellers s'utilitzen les definicions establertes en la normativa aplicable i que estan recollides en l'article 18 del Reglament del Consell d'Administració.

Així mateix, vetllarà perquè, dins dels Consellers externs, la relació entre dominicals i independents reflecteixi la proporció que hi ha entre el capital de la Societat representat per dominicals i la resta del capital, i que els Consellers independents representin, almenys, un terç total de Consellers.

Cap accionista pot estar representat en el Consell d'Administració per un nombre de Consellers dominicals superior al quaranta per cent del total de membres del Consell d'Administració, sens perjudici del dret de representació proporcional que correspon als accionistes en els termes previstos en la Llei.

Els Consellers exerciran el càrrec durant el termini previst pels Estatuts mentre la Junta General no n'acordi la separació ni renunciïn al càrrec, i podran ser reelegits, una o diverses vegades per períodes de la mateixa durada. No obstant això, els Consellers independents no es poden mantenir com a tals durant un període continuat superior a 12 anys.

Els designats per cooptació exerciran el càrrec fins a la data de la reunió següent de la Junta General o fins que transcorri el termini legal per a la celebració de la Junta que hagi de resoldre l'aprovació dels comptes de l'exercici anterior, però si la vacant es produeix una vegada convocada la Junta General i abans de la celebració, el nomenament del Conseller per cooptació pel Consell per cobrir aquesta vacant tindrà efectes fins a la celebració de la Junta General següent.

Tal com indica l'article 529 *nonies* del Reial Decret Legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, i l'article 16.7 del Reglament del Consell, almenys un cop l'any, el Consell en ple avaluarà la qualitat i eficiència del seu funcionament, l'exercici de les seves funcions per part del President del Consell i pel primer executiu de la Societat i el funcionament de les Comissions, i proposarà, sobre la base del resultat, un pla d'acció que corregeixi les deficiències detectades.

CONTINUA A L'APARTAT H.

C.1.20 Expliqui en quina mesura l'avaluació anual del Consell ha donat lloc a canvis importants en la seva organització interna i sobre els procediments aplicables a les seves activitats:

Descripció modificacions

El Consell d'Administració ha fet durant l'exercici una avaluació de la seva activitat. Com a novetat, ha comptat amb la col·laboració d'un consultor extern, la independència del qual va ser verificada prèviament per la Comissió de Nomenaments.

A la vista de l'entorn regulatori dels bancs i tenint en compte les conclusions de l'assessor extern, s'han fet canvis en les comissions (vegeu Fet Relevant d'1 de febrer de 2018, amb número de registre 261.218).

C.1.20.bis Descriu el procés d'avaluació i les àrees avaluades que ha efectuat el Consell d'Administració auxiliat, si escau, per un consultor extern, respecte a la diversitat en la composició i competències, el funcionament i la composició de les comissions, l'acompliment del president del Consell d'Administració i el primer executiu de la Societat i l'acompliment i l'aportació de cada Conseller.

El Consell d'Administració fa anualment l'avaluació prevista en l'article 529 *nonies* de la Llei de Societats de Capital i en l'apartat setè de l'article 16 del Reglament del Consell d'Administració. Així mateix, es té en compte l'actual Codi de Bon Govern de febrer de 2015, que recull, en la Recomanació 36, l'autoavaluació periòdica de l'acompliment del Consell d'Administració i el de les seves Comissions.

En l'exercici 2017, i a fi de complir de manera integral la Recomanació 36 del Codi de Bon Govern anteriorment esmentada, el Consell d'Administració, amb l'informe previ de la Comissió de Nomenaments, va nomenar un consultor extern independent per auxiliar en la realització de l'avaluació del Consell i les seves Comissions i de forma individual de l'acompliment del President i del Conseller Delegat i de l'aportació i compliment de cada conseller.

Per fer aquesta avaluació es va remetre un qüestionari a cada conseller sol·licitant-li la seva opinió sobre el funcionament del Consell d'Administració i de les Comissions, de l'acompliment del President i del primer Executiu, així com l'aportació i compliment de cada conseller durant l'exercici.

La metodologia aplicada pel consultor extern s'ha basat fonamentalment en l'anàlisi de les respostes als qüestionaris configurats per a CaixaBank i a les posteriors entrevistes individuals amb cadascun dels Consellers. Després de tabular i analitzar totes les respostes rebudes s'han portat a terme entrevistes presencials amb tots els Consellers, en què s'ha aprofundit sobre les possibles àrees on hi ha un marge més gran de millora. A més, s'ha recollit la informació de tots els Consellers sobre els reptes que afronta el Banc i el seu Consell i els valors que defineixen la cultura del Consell de CaixaBank.

Els Consellers van contestar a preguntes, agrupades en 9 categories, a saber:

- Preparació
- Dinàmica i Cultura
- Assumptes Generals
- Avaluació President del Consell
- Avaluació del CEO
- Efectivitat de les Comissions (Membres)
- Efectivitat de les Comissions (No Membres)
- Avaluació del Secretari del Consell
- Avaluació Individual de cada Conseller pels seus parells

C.1.20.ter Desglossament, si escau, de les relacions de negoci que el consultor o qualsevol societat del seu grup mantinguin amb la societat o qualsevol societat del grup.

Excepte per la prestació de serveis relativa al procés d'avaluació del Consell, no hi ha constància de relacions de negoci fora del gir i tràfic ordinari del comerç amb el consultor o qualsevol societat del seu grup.

C.1.21 Indiqui els supòsits en què estan obligats a dimitir els Consellers.

De conformitat amb el que estableix l'article 21.2 del Reglament del Consell d'Administració, els Consellers han de posar el seu càrrec a disposició del Consell i formalitzar, si aquest ho considera convenient, la dimissió corresponent en els casos següents:

- (a) quan cessin en els llocs, els càrrecs o les funcions executives als quals estigui associat el seu nomenament com a Conseller;
- (b) quan estiguin sotmesos en algun dels supòsits d'incompatibilitat o prohibició legalment previstos o deixin de reunir els requisits d'idoneïtat exigits per la normativa vigent;
- (c) quan resultin processats per un fet presumptament delictiu o siguin objecte d'un expedient disciplinari per falta greu o molt greu instruït per les autoritats supervisores;
- (d) quan la seva permanència en el Consell pugui posar en risc els interessos de la Societat o quan desapareguin les raons per les quals van ser nomenats. En particular, en el cas dels Consellers dominicals, quan l'accionista a qui representin transmeti íntegrament la seva participació accionarial. També ho han de fer quan aquest accionista rebaixi la seva participació accionarial fins a un nivell que exigeixi la reducció del nombre de Consellers dominicals;
- (e) quan es produeixin canvis significatius en la seva situació professional o en les condicions en virtut de les quals hagi estat nomenat Conseller; i
- (f) quan per fets imputables al Conseller la seva permanència en el Consell causi un dany greu al patrimoni o reputació socials segons el parer d'aquest òrgan.

En el cas que una persona física representant d'una persona jurídica Conseller incorri en algun dels supòsits previstos anteriorment, el representant persona física ha de posar el càrrec a disposició de la persona jurídica que l'hagi nomenat. Si aquesta decideix mantenir el representant per a l'exercici del càrrec de Conseller, el Conseller persona jurídica ha de posar el càrrec de Conseller a disposició del Consell d'Administració.

C.1.22 Apartat derogat.

C.1.23 S'exigeixen majories reforçades, diferents de les legals, en algun tipus de decisió?:

Sí

No

Si escau, descriu les diferències.

C.1.24 Expliqui si hi ha requisits específics, diferents dels relatius als Consellers, per ser nomenat president del Consell d'Administració.

Sí

No

C.1.25 Indiqui si el president té vot de qualitat:

Sí

No

Matèries en què no existeix vot de qualitat

D'acord amb el que estableixen els articles 35. 4. (v) dels Estatuts Socials i 17.4 del Reglament del Consell, correspon al President el vot de qualitat, en cas d'empat, en les sessions del Consell d'Administració que presideixi.

C.1.26 Indiqui si els Estatuts o el Reglament del Consell estableixen algun límit a l'edat dels Consellers:

Sí

No

C.1.27 Indiqui si els Estatuts o el Reglament del Consell estableixen un mandat limitat per als Consellers independents, diferent de l'establert en la normativa:

Sí

No

C.1.28 Indiqui si els Estatuts o el Reglament del Consell d'Administració estableixen normes específiques per a la delegació del vot en el Consell d'Administració, la forma de fer-ho i, en particular, el nombre màxim de delegacions que pot tenir un Conseller, així com si s'ha establert alguna limitació pel que fa a les categories en les quals és possible delegar, més enllà de les limitacions imposades per la legislació. Si escau, detalli aquestes normes breument.

Pel que fa a les normes sobre la delegació de vot, hi ha la previsió de l'article 17 del Reglament del Consell, que estableix que els consellers hauran d'assistir personalment a les reunions del Consell. No obstant això, quan no ho puguin fer personalment, han de procurar atorgar la seva representació per escrit i amb caràcter especial per a cada sessió a un altre membre del Consell incloent-hi les instruccions oportunes. Els Consellers no executius només ho podran fer en un altre Conseller no executiu, per bé que en el cas dels Consellers independents únicament podran atorgar la seva representació a favor d'un altre Conseller independent.

Així mateix es disposa en la regulació interna que la representació es podrà conferir per qualsevol mitjà postal, electrònic o per fax sempre que quedi assegurada la identitat del Conseller.

No obstant tot això, per tal que el representant es pugui atènyer al resultat del debat en el Consell, és habitual que les representacions, quan es donen, sempre d'acord amb els condicionaments legals, no es produeixin, en general, amb instruccions específiques. Aquesta situació té lloc de manera coherent amb el que estableix la Llei sobre les facultats del President del Consell, al qual s'atribueix, entre altres, la d'estimular el debat i la participació activa dels Consellers durant les sessions, salvaguardant la seva lliure presa de posició.

C.1.29 Indiqui el nombre de reunions que ha mantingut el Consell d'Administració durant l'exercici. Així mateix assenyali, si escau, les vegades que s'ha reunit el Consell sense l'assistència del President. En el còmput es consideraran assistències les representacions fetes amb instruccions específiques.

Nombre de reunions del Consell	17
Nombre de reunions del Consell sense l'assistència del President	0

Si el President és Conseller executiu, indiqui el nombre de reunions efectuades, sense assistència ni representació de cap Conseller executiu i amb la presidència del Conseller coordinador

Nombre de reunions	0
---------------------------	---

Indiqui el nombre de reunions que han mantingut en l'exercici les diferents Comissions del Consell:

Comissió	Nre. de reunions
COMISSIÓ D'AUDITORIA I CONTROL	15
COMISSIÓ DE NOMENAMENTS	14

Comissió	Nre. de reunions
COMISSIÓ DE RETRIBUCIONS	7
COMISSIÓ DE RISCOS	16
COMISSIÓ EXECUTIVA	22

C.1.30 Indiqui el nombre de reunions que ha mantingut el Consell d'Administració durant l'exercici amb l'assistència de tots els seus membres. En el còmput es consideraran assistències les representacions fetes amb instruccions específiques:

Nombre de reunions amb les assistències de tots els Consellers	6
% d'assistències sobre el total de vots durant l'exercici	93,71%

C.1.31 Indiqui si estan prèviament certificats els comptes anuals individuals i consolidats que es presenten al Consell per fer-ne l'aprovació:

Sí No

Identifiqui, si escau, la persona o les persones que han certificat els comptes anuals individuals i consolidats de la Societat, perquè el Consell en faci la formulació:

C.1.32 Expliqui, si n'hi ha, els mecanismes establerts pel Consell d'Administració per evitar que els comptes individuals i consolidats formulats per ell es presentin a la Junta General amb excepcions en l'informe d'auditoria.

Amb caràcter general, la Comissió d'Auditoria i Control és l'encarregada de vetllar per la correcta elaboració de la informació financera, i entre les seves funcions trobem les següents, les quals, entre d'altres, porten implícit evitar l'existència d'informes d'auditoria amb excepcions:

* servir de canal de comunicació entre el Consell d'Administració i els auditors, avaluar els resultats de cada auditoria i les respostes de l'equip de gestió a les seves recomanacions i mitjançar en els casos de discrepàncies entre aquells i aquest en relació amb els principis i els criteris aplicables en la preparació dels estats financers, així com examinar les circumstàncies que, si escau, hagin motivat la renúncia de l'auditor;

* establir les oportunes relacions amb l'auditor de comptes per rebre informació sobre les qüestions que puguin posar en risc la independència d'aquest, per al seu examen per part de la Comissió d'Auditoria i Control, i qualssevol altres relacionades amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes, així com aquelles altres comunicacions previstes en la legislació d'auditoria de comptes i en les normes d'auditoria;

* supervisar el compliment del contracte d'auditoria, procurant que l'opinió sobre els Comptes Anuals i els continguts principals de l'informe d'auditoria siguin redactats de manera clara i precisa;

* revisar els comptes de la Societat i informar, amb caràcter previ, el Consell d'Administració sobre la informació financera que la Societat hagi de fer pública periòdicament als mercats i als seus òrgans de supervisió, i en general, vigilar el compliment dels requisits legals en aquesta matèria i l'aplicació correcta dels principis de comptabilitat generalment acceptats, així com informar les propostes de modificació de principis i els criteris comptables suggerits per la direcció, per tal de garantir la integritat dels sistemes d'informació comptable i financera, incloent-hi el control financer i operatiu, i el compliment al respecte de la legislació aplicable.

C.1.33 El Secretari del Consell té la condició de Conseller?

Sí No

Si el Secretari no té la condició de Conseller, completi el quadre següent:

Nom o denominació social del Secretari	Representant
ÓSCAR CALDERÓN DE OYA	

C.1.34 Apartat derogat.

C.1.35 Indiqui, en cas que n'hi hagi, els mecanismes establerts per la Societat per preservar la independència dels auditors externs, dels analistes financers, dels bancs d'inversió i de les agències de qualificació.

La Comissió d'Auditoria i Control, a més de la funció d'elevat al Consell d'Administració, per a la seva submissió a la Junta General d'Accionistes, les propostes de selecció, nomenament, reelecció i substitució de l'auditor extern, està encarregada d'establir les oportunes relacions amb l'auditor de comptes per rebre informació sobre aquelles qüestions que puguin posar en risc la independència d'aquest, i qualssevol altres relacionades amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes. En qualsevol cas, la Comissió d'Auditoria i Control ha de rebre anualment dels auditors externs la declaració de la seva independència en relació amb la Societat o les entitats vinculades a aquesta directament o indirectament, així com la informació dels serveis addicionals de qualsevol classe oferts a aquestes entitats per l'auditor extern esmentat, o per les persones o entitats vinculades a aquest d'acord amb el que disposa la legislació sobre auditoria de comptes. Així mateix, la Comissió d'Auditoria i Control emetrà anualment, amb caràcter previ a l'emissió de l'informe d'auditoria de comptes, un informe en què s'expressarà una opinió sobre la independència de l'auditor de comptes. Aquest informe ha de contenir, en qualsevol cas, la valoració de la prestació dels serveis addicionals esmentats anteriorment, individualment considerats i en el seu conjunt, diferents de l'auditoria legal i en relació amb el règim d'independència o amb la normativa reguladora d'auditoria.

Com a mecanisme addicional per assegurar la independència de l'auditor, l'article 45. 4 dels Estatuts Socials estableix que la Junta General no pot revocar els auditors abans que finalitzi el període per al qual van ser nomenats, excepte en cas de justa causa. Així mateix, amb l'objectiu de garantir el compliment de la normativa aplicable i la independència dels treballs d'auditoria, la Societat disposa d'una Política de Relació amb l'Auditor Extern.

Pel que fa a les relacions amb els subjectes que intervenen en els mercats, la Societat actua sota els principis de transparència i no discriminació presents en la legislació que li és aplicable i segons el que disposa el Reglament del Consell d'Administració, que estableix que s'ha d'informar el públic de manera immediata sobre tota informació rellevant a través de les comunicacions a la CNMV i del web corporatiu. Respecte a la relació amb analistes i bancs d'inversió, el Departament de Relació amb Inversors coordina la relació de la Societat amb analistes, accionistes i inversors institucionals gestionant les seves peticions d'informació per tal d'assegurar a tothom un tracte equitatiu i objectiu.

En aquest sentit, d'acord amb la Recomanació 4 del Codi de Bon Govern de les Societats Cotitzades, el Consell d'Administració de la Societat, en el marc de la seva competència general de determinar les polítiques i estratègies generals de la Societat, va aprovar, en la sessió de 30 de juliol de 2015, la Política d'informació, comunicació i contactes amb accionistes, inversors institucionals i assessors de vot, disponible en el web corporatiu de la Societat.

En el marc d'aquesta Política i arran de les competències atribuïdes al Conseller Coordinador nomenat el 2017, li correspon mantenir contactes, quan resulti apropiat, amb inversors i accionistes per conèixer els seus punts de vista a l'efecte de formar-se una opinió sobre les seves preocupacions, en particular, en relació amb el govern corporatiu de la Societat.

Així mateix, i d'acord amb la normativa interna, entre les competències atribuïdes legalment al ple del Consell d'Administració, es troba específicament la supervisió del procés de divulgació d'informació i les comunicacions relatives a la Societat, corresponent-li, per tant, la gestió i supervisió al més alt nivell de la informació subministrada als accionistes, als inversors institucionals i als mercats en general. En aquest sentit, el Consell d'Administració, a través dels òrgans i departaments corresponents, procura tutelar, protegir i facilitar l'exercici dels drets dels accionistes, dels inversors institucionals i dels mercats en general en el marc de la defensa de l'interès social, de conformitat amb els principis següents:

Transparència, igualtat de tracte i no discriminació, informació contínua, afinitat amb l'interès social, avantguarda en l'ús de les noves tecnologies i compliment de la llei i de la normativa interna de CaixaBank.

Els anteriors principis són aplicables a la informació facilitada i a les comunicacions de la Societat amb els accionistes, inversors institucionals i a les relacions amb els mercats i amb les altres parts interessades, com ara, entre d'altres, entitats financeres intermediàries, gestores i dipositàries de les accions de la Societat, analistes financers, organismes de regulació i supervisió, assessors de vot (*proxy advisors*), agències d'informació i agències de qualificació creditícia (*rating*). Pel que fa a aquestes últimes, tant en els processos d'obtenció com de revisió de qualificació, la Comissió d'Auditoria i Control està degudament informada.

En particular, la Societat tindrà present de manera especial les regles sobre tractament de la informació privilegiada i de la informació rellevant que recullen tant la normativa aplicable com les normes de la Societat respecte a relacions amb els accionistes i la comunicació amb els mercats de valors que contenen el Codi Ètic i Principis d'Actuació de CaixaBank, el Reglament Intern de Conducta de CaixaBank, SA en l'àmbit del mercat de valors i el Reglament del Consell d'Administració de la Societat (també disponibles en el web corporatiu de la Societat).

C.1.36 Indiqui si durant l'exercici la Societat ha canviat d'auditor extern. Si escau, identifiqui l'auditor entrant i sortint:

Sí No

En cas que hi hagi hagut desacords amb l'auditor sortint, expliqui'n el contingut:

- C.1.37 Indiqui si la firma d'auditoria fa altres treballs per a la Societat i/o el seu grup diferents dels d'auditoria i, en aquest cas, declari l'import dels honoraris rebuts per aquests treballs i el percentatge que suposa sobre els honoraris facturats a la Societat i/o el seu grup:

Sí No

	Societat	Grup	Total
Import d'altres feines diferents de les d'auditoria (milers d'euros)	1.389	824	2.213
Import treballs diferents dels d'auditoria / Import total facturat per la firma d'auditoria (en %)	23,79%	15,87%	20,06%

- C.1.38 Indiqui si l'informe d'auditoria dels comptes anuals de l'exercici anterior presenta reserves o excepcions. Si escau, indiqui les raons donades pel President del Comitè d'Auditoria per explicar el contingut i l'abast d'aquestes reserves o excepcions.

Sí No

- C.1.39 Indiqui el nombre d'exercicis que fa que la firma actual d'auditoria audita, de manera ininterrompuda, els comptes anuals de la Societat i/o el seu grup. Així mateix, indiqui el percentatge que representa el nombre d'exercicis auditats per l'actual firma d'auditoria sobre el nombre total d'exercicis en què els comptes anuals han estat auditats:

	Societat	Grup
Nombre d'anys ininterromputs	18	18
Nombre d'exercicis auditats per la firma actual d'auditoria / Nombre d'exercicis en què la Societat ha estat auditada (en %)	100,00%	100,00%

- C.1.40 Indiqui i, si escau, detalli si hi ha un procediment perquè els Consellers puguin disposar d'assessorament extern:

Sí No

Detall el procediment

El Reglament del Consell d'Administració, en el seu article 23, preveu expressament la possibilitat que els consellers no executius sol·licitin assessorament extern a càrrec de la Societat per a assumptes de certa rellevància i complexitat que es presentin en l'acompliment del seu càrrec.

La decisió de contractar haurà de ser comunicada al President, si té caràcter executiu i, si no, al Conseller Delegat i només podrà ser vetada pel Consell d'Administració, sempre que s'acrediti:

* que no és precisa per a l'acompliment just de les funcions encomanades als Consellers no executius;

* que el seu cost no és raonable a la vista de la importància del problema i dels actius i ingressos de la Societat;

* que l'assistència tècnica que se sol·licita pot ser dispensada adequadament per experts i tècnics de la Societat; o

* pot suposar un risc per a la confidencialitat de la informació que hagi de ser manejada.

C.141 Indiqui i, si escau, detalli si hi ha un procediment perquè els Consellers puguin tenir la informació necessària per preparar les reunions dels òrgans d'administració amb prou temps:

Sí

No

Detalli el procediment

De conformitat amb el que estableix l'article 22 del Reglament del Consell, en l'acompliment de les seves funcions, el conseller té el deure d'exigir i el dret de sol·licitar a la Societat la informació necessària que li serveixi per al compliment de les seves obligacions. Per fer-ho, el Conseller haurà de sol·licitar informació sobre qualsevol aspecte de la Societat i examinar els seus llibres, registres, documents i altra documentació. El dret d'informació s'estén a les societats participades sempre que sigui possible.

La sol·licitud es dirigirà al President del Consell, si té caràcter executiu i, si no, al Conseller Delegat, qui la farà arribar a l'interlocutor apropiat i, en el supòsit que al seu parer consideri que es tracta d'informació confidencial, advertirà el conseller d'aquesta circumstància, així com del seu deure de confidencialitat.

Independèntment de la informació anterior, en general els documents que han de ser aprovats pel Consell i, especialment, els que, per la seva extensió, no poden ser assimilats durant la sessió es remetent als membres del Consell amb antelació a les reunions de l'òrgan d'administració.

C.142 Indiqui i, si escau, detalli si la Societat ha establert regles que obliguin els Consellers a informar i, si escau, dimitir en aquells supòsits que puguin perjudicar el crèdit i la reputació de la Societat:

Sí

No

Expliqui les regles

Adicionalment del que disposa l'apartat C.1.21, segons el que recull l'article 21 del Reglament del Consell, el conseller ha de posar el seu càrrec a disposició del Consell d'Administració i formalitzar, si aquest ho considera convenient, la dimissió corresponent quan, per fets imputables al Conseller, la seva permanència en el Consell causi un dany greu al patrimoni o reputació social, al seu parer.

C.143 Indiqui si algun membre del Consell d'Administració ha informat la Societat que ha resultat processat o que s'ha dictat contra ell una interlocutòria d'obertura de judici oral, per algun dels delictes assenyalats en l'article 213 de la Llei de Societats de Capital:

Sí

No

Indiqui si el Consell d'Administració ha analitzat el cas. Si la resposta és afirmativa, expliqui de forma raonada la decisió presa sobre si és procedent o no que el Conseller continuï en el seu càrrec o, si escau, exposi les actuacions efectuades pel Consell d'Administració fins a la data d'aquest informe o que tingui previst efectuar.

C.144 Detalli els acords significatius a què hagi arribat la Societat i que entrin en vigor, siguin modificats o conculguin en cas de canvi de control de la Societat arran d'una oferta pública d'adquisició, i els seus efectes.

No aplicable.

C.145 Identifiqui de forma agregada i indiqui, de manera detallada, els acords entre la Societat i els seus càrrecs d'administració i direcció o empleats que disposin indemnitzacions, clàusules de garantia o blindatge, quan aquests dimiteixin o siguin acomiadats de manera improcedent o si

la relació contractual arriba a la seva fi amb motiu d'una oferta pública d'adquisició o un altre tipus d'operacions.

Nombre de beneficiaris: 30

Tipus de beneficiari:

Conseller Delegat i 2 membres del Comitè de Direcció, 6 Directius// 21 comandaments intermedis

Descripció de l'acord:

Conseller Delegat: 1 anualitat dels components fixos de la remuneració.

2 membres del Comitè de Direcció: fins a 0,8 anualitats dels components fixos de la remuneració per damunt del previst per imperatiu legal.

Així mateix, els Consellers Executius i els membres del Comitè de Direcció tenen establerta una anualitat dels components fixos de la remuneració, pagadora en mensualitats, per remunerar el pacte de no competència. Aquest pagament s'interrompia si s'incomplís aquest pacte.

27 directius i comandaments intermedis: entre 0,1 i 2 anualitats dels components fixos de la remuneració per damunt del previst per imperatiu legal.

Indiqui si aquests contractes han de ser comunicats i/o aprovats pels òrgans de la Societat o del seu grup:

	Consell d'Administració	Junta General
Òrgan que autoritza les clàusules	Sí	No

	Sí	No
S'informa la Junta General sobre les clàusules?		X

C.2 Comissions del Consell d'Administració

C.2.1 Detallí totes les comissions del Consell d'Administració, els seus membres i la proporció de Consellers executius, dominicals, independents i altres d'externs que les integren:

COMISSIÓ D'AUDITORIA I CONTROL

Nom	Càrrec	Categoria
ALAIN MINC	PRESIDENT	Independent
KORO USARRAGA UNSAÍN	VOCAL	Independent
JOSÉ SERNA MASIÁ	VOCAL	Dominical

% de Consellers dominicals	33,33%
% de Consellers independents	66,67%
% d'altres d'externs	0,00%

Expliqui les funcions que té atribuïdes aquesta Comissió, descriu els procediments i les regles d'organització i funcionament i resumeixi les actuacions més importants durant l'exercici.

Per limitació d'espai, vegeu la resposta en l'«Annex al IAGC 2017» adjunt a l'apartat H.

Identifiqui el Conseller membre de la Comissió d'Auditoria que hagi estat designat tenint en compte els coneixements i l'experiència en matèria de comptabilitat, auditoria o en ambdues, i informi sobre el nombre d'anys que fa que el President d'aquesta Comissió està en el càrrec.

Nom del Conseller amb experiència	ALAIN MINC
Nre. d'anys del President en el càrrec	2

COMISSIÓ DE NOMENAMENTS

Nom	Càrrec	Categoria
ANTONIO SÁINZ DE VICUÑA Y BARROSO	PRESIDENT	Independent
MARÍA TERESA BASSONS BONCOMPTE	VOCAL	Dominical
MARÍA AMPARO MORALEDA MARTÍNEZ	VOCAL	Independent

% de Consellers dominicals	33,33%
% de Consellers independents	66,67%
% d'altres d'externs	0,00%

Expliqui les funcions que té atribuïdes aquesta Comissió, descriu els procediments i les regles d'organització i funcionament i resumeixi les actuacions més importants durant l'exercici.

Per limitació d'espai, vegeu la resposta en l'«Annex al IAGC 2017» adjunt a l'apartat H.

COMISSIÓ DE RETRIBUCIONS

Nom	Càrrec	Categoria
MARÍA AMPARO MORALEDA MARTÍNEZ	PRESIDENT	Independent
ALAIN MINC	VOCAL	Independent
MARÍA TERESA BASSONS BONCOMPTE	VOCAL	Dominical

% de Consellers dominicals	33,33%
% de Consellers independents	66,67%
% d'altres d'externs	0,00%

Expliqui les funcions que té atribuïdes aquesta Comissió, descriu els procediments i les regles d'organització i funcionament i resumeixi les actuacions més importants durant l'exercici.

Per limitació d'espai, vegeu la resposta en l'«Annex al IAGC 2017» adjunt a l'apartat H.

COMISSIÓ DE RISCOS

Nom	Càrrec	Categoria
ANTONIO SÁINZ DE VICUÑA Y BARROSO	PRESIDENT	Independent
JAVIER IBARZ ALEGRÍA	VOCAL	Dominical
MARÍA AMPARO MORALEDA MARTÍNEZ	VOCAL	Independent
JUAN ROSELL LASTORTRAS	VOCAL	Independent

% de Consellers dominicals	25,00%
% de Consellers independents	75,00%
% d'altres d'externs	0,00%

Expliqui les funcions que té atribuïdes aquesta Comissió, descriu els procediments i les regles d'organització i funcionament i resumeixi les actuacions més importants durant l'exercici.

Per limitació d'espai, vegeu la resposta en l'«Annex al IAGC 2017» adjunt a l'apartat H.

COMISSIÓ EXECUTIVA

Nom	Càrrec	Categoria
JORDI GUAL SOLÉ	PRESIDENT	Dominical
ANTONIO MASSANELL LAVILLA	VOCAL	Executiu
GONZALO GORTÁZAR ROTAECHE	VOCAL	Executiu
MARÍA VERÓNICA FISAS VERGÉS	VOCAL	Independent
JAVIER IBARZ ALEGRÍA	VOCAL	Dominical
MARÍA AMPARO MORALEDA MARTÍNEZ	VOCAL	Independent
ANTONIO SÁINZ DE VICUÑA Y BARROSO	VOCAL	Independent
FRANCESC XAVIER VIVES TORRENTS	VOCAL	Independent

% de Consellers executius	25,00%
% de Consellers dominicals	25,00%
% de Consellers independents	50,00%
% d'altres d'externs	0,00%

Expliqui les funcions que té atribuïdes aquesta Comissió, descriu els procediments i les regles d'organització i funcionament i resumeixi les actuacions més importants durant l'exercici.

Per limitació d'espai, vegeu la resposta en l'«Annex al IAGC 2017» adjunt a l'apartat H.

Indiqui si la composició delegada o executiva reflecteix la participació en el Consell dels diferents Consellers en funció de la seva categoria:

Sí

No

C.2.2 Completi el quadre següent amb la informació relativa al nombre de Conselleres que integren les Comissions del Consell d'Administració durant els últims quatre exercicis:

	Nombre de Conselleres							
	Exercici 2017		Exercici 2016		Exercici 2015		Exercici 2014	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
COMISSIÓ D'AUDITORIA I CONTROL	1	33,33%	1	33,33%	0	0,00%	0	0,00%
COMISSIÓ DE NOMENAMENTS	2	66,67%	2	66,67%	2	66,67%	2	66,67%
COMISSIÓ DE RETRIBUCIONS	2	66,67%	1	33,33%	1	33,33%	1	25,00%
COMISSIÓ DE RISCOS	1	25,00%	1	25,00%	1	20,00%	1	20,00%
COMISSIÓ EXECUTIVA	2	25,00%	1	14,29%	2	25,00%	2	25,00%

C.2.3 Apartat derogat

C.2.4 Apartat derogat.

C.2.5 Indiqui, si escau, l'existència de regulació de les comissions del Consell, el lloc on estan disponibles per a consulta i les modificacions que s'hi hagin fet durant l'exercici. Al seu torn, cal indicar si de manera voluntària s'ha elaborat algun informe anual sobre les activitats de cada Comissió.

COMISSIÓ EXECUTIVA.

Breu descripció

No hi ha reglaments específics de les Comissions del Consell. La Comissió Executiva es regeix pel que estableixen la Llei, els Estatuts Socials i el Reglament del Consell d'Administració. En el que no està previst especialment per a la Comissió Executiva, s'han d'aplicar les normes de funcionament establertes pel Reglament del Consell per al funcionament del Consell, disponible en el web corporatiu de CaixaBank (www.CaixaBank.com).

No hi ha en la regulació societària una previsió expressa sobre un informe d'activitats de la Comissió. No obstant això, en la reunió del 8 de febrer de 2018, va aprovar el seu informe anual d'activitats, que recull els principals aspectes de regulació de la Comissió en els diferents documents societaris, així com l'avaluació del seu funcionament durant l'exercici 2017.

COMISSIÓ D'AUDITORIA I CONTROL.

Breu descripció

No hi ha reglaments específics de les Comissions del Consell. L'organització i funcions de la Comissió d'Auditoria i Control estan recollides en el Reglament del Consell que està disponible en el web corporatiu de CaixaBank (www.CaixaBank.com), així com la seva composició i estructura.

En compliment de l'establert en l'article 14.3 (e) del Reglament del Consell i en la normativa aplicable, la Comissió d'Auditoria i Control, en la reunió del 8 de febrer de 2018, va aprovar el seu informe anual sobre el seu funcionament i va destacar les principals incidències sorgides, si n'hi hagués, en relació amb les funcions que li són pròpies, així com l'avaluació del seu funcionament durant l'exercici 2017.

COMISSIÓ DE RISCOS

Breu descripció

No hi ha reglaments específics de les Comissions del Consell. L'organització i funcions de la Comissió de Riscos estan recollides en el Reglament del Consell que està disponible en el web corporatiu de CaixaBank (www.CaixaBank.com), així com la seva composició i estructura.

En compliment de l'establert en l'article 14.3 (e) del Reglament del Consell i en la normativa aplicable, la Comissió de Risc, en la reunió del 8 de febrer de 2018, va aprovar el seu informe anual sobre el seu funcionament i va destacar les principals incidències sorgides, si n'hi hagués, en relació amb les funcions que li són pròpies, així com l'avaluació del seu funcionament durant l'exercici 2017.

COMISSIÓ DE NOMENAMENTS

Breu descripció

No hi ha reglaments específics de les Comissions del Consell. L'organització i funcions de la Comissió de Nomenaments estan recollides en el Reglament del Consell que està disponible en el web corporatiu de CaixaBank (www.CaixaBank.com), així com la seva composició i estructura.

En compliment del que estableix la normativa aplicable, en la reunió de 31 de gener de 2018, la Comissió de Nomenaments va aprovar el seu informe anual d'activitats, que recull l'avaluació del seu funcionament durant l'exercici 2017.

COMISSIÓ DE RETRIBUCIONS

Breu descripció

No hi ha reglaments específics de les Comissions del Consell. L'organització i funcions de la Comissió de Retribucions estan recollides en el Reglament del Consell que està disponible en el web corporatiu de CaixaBank (www.CaixaBank.com), així com la seva composició i estructura.

En compliment del que estableix la normativa aplicable, en la reunió de 16 de febrer de 2018, la Comissió de Nomenaments va aprovar el seu informe anual d'activitats que recull l'avaluació del seu funcionament durant l'exercici 2017.

C.2.6 Apartat derogat.

D OPERACIONS VINCULADES I OPERACIONS INTRAGRUP

D.1 Expliqui, si escau, el procediment per a l'aprovació d'operacions amb parts vinculades i intragrup.

Procediment per informar sobre l'aprovació d'operacions vinculades

Correspon al Ple del Consell aprovar, amb l'informe previ de la Comissió d'Auditoria i Control, les operacions que la Societat o societats del Grup facin amb Consellers, en els termes que disposa la Llei, o quan la seva autorització correspongui al Consell d'Administració, amb accionistes titulars (de manera individual o concertadament amb d'altres) d'una participació significativa, incloent-hi accionistes representats en el Consell d'Administració de la Societat o d'altres societats que formin part del mateix grup o amb persones que hi estiguin vinculades (Operacions Vinculades). S'exceptuen de la necessitat d'aquesta aprovació les operacions que reuneixin simultàniament les tres característiques següents:

- que es facin a preus o tarifes establerts amb caràcter general per qui actui com a administrador del bé o servei de què es tracti; i
- que la seva quantia no superi l'u per cent (1%) dels ingressos anuals de la Societat.

Per tant, és el Consell d'Administració o, si no, els òrgans o les persones delegades (per raons d'urgència degudament justificades i a l'empara de la delegació conferida, casos en què la decisió ha de ser sotmesa a la posterior ratificació en el primer Consell que se celebri després de la seva adopció) el que aprova les operacions vinculades amb l'informe favorable previ de la Comissió d'Auditoria i Control. Els Consellers que siguin afectats per l'aprovació d'aquestes operacions s'han d'abstenir d'intervenir en la deliberació i de votar l'acord sobre aquestes operacions.

Respecte a les relacions amb accionistes significatius amb una participació superior al 30%, tal com s'explica a la Nota A.7 de l'apartat H.1 d'aquest Informe, la Llei 26/2013 de caixes d'estalvis i fundacions bancàries estableix l'obligació a les fundacions bancàries d'aprovar un protocol de gestió de la participació financera, que, entre altres coses, s'ha de referir als criteris generals per a la realització d'operacions entre la fundació bancària i l'entitat de crèdit participada així com els mecanismes per evitar possibles conflictes d'interès. I, en aquest sentit, la Fundació Bancària "la Caixa" va aprovar en el seu Protocol de gestió la participació financera en CaixaBank. El 19 de desembre de 2016, de conformitat amb el que preveu el Protocol de Gestió, la Fundació Bancària "la Caixa", com a matriu del Grup "la Caixa", CriteriaCaixa, com a accionista directe de CaixaBank, i CaixaBank, com a societat cotitzada, van subscriure un nou Protocol Intern de Relacions (disponible en el web corporatiu) i que, entre altres assumptes, fixa els criteris generals per a la realització d'operacions o la prestació de serveis en condicions de mercat, així com identifica els serveis que les Societats del Grup Fundació Bancària "la Caixa" presten i podran prestar a les Societats del Grup CaixaBank i els que les Societats del Grup CaixaBank presten o podran prestar, al seu torn, a les Societats del Grup Fundació Bancària "la Caixa". El Protocol estableix els supòsits i condicions de l'aprovació de les operacions que, en general, tenen com a òrgan competent per a la seva aprovació el Consell d'Administració. En determinats supòsits previstos en la Clàusula 3.3 del Protocol, certes operacions intragrup estaran subjectes a l'aprovació prèvia del Consell d'Administració de CaixaBank, que ha de comptar amb un informe previ de la Comissió d'Auditoria i el mateix respecte als altres signants del Protocol.

Respecte a les operacions intragrup, hi ha el Protocol Intern de Relacions entre CaixaBank i Banco BPI que, entre altres assumptes, fixa els criteris generals per a la realització d'operacions o la prestació de serveis intragrup en condicions de mercat, així com identifica els serveis que les Societats del Grup CaixaBank presten i podran prestar a les Societats del Grupo BPI i els que les Societats del Grupo BPI presten o podran prestar, al seu torn, a les Societats del Grup CaixaBank. El Protocol estableix els supòsits i les condicions de l'aprovació de les operacions intragrup que, en general, tenen com a òrgan competent per a la seva aprovació el Consell d'Administració.

Cal mencionar que en determinats supòsits previstos en la Clàusula 3.3 del Protocol, certes operacions intragrup estaran subjectes a l'aprovació prèvia del Consell d'Administració de CaixaBank, que ha de comptar amb un informe previ de la Comissió d'Auditoria i el mateix respecte a Banco BPI, cas en què el Consell d'Administració ha de comptar amb un informe del seu Consell Fiscal.

D.2 Detalli les operacions significatives pel que fa a la quantia o rellevants pel que fa a la matèria efectuades entre la Societat o entitats del seu grup i els accionistes significatius de la Societat:

Nom o denominació social de l'Accionista significatiu	Nom o denominació social de la societat o entitat del seu grup	Naturales a de la relació	Tipus de l'operació	Import (milers d'euros)
CRITERIA CAIXA, SAU	CAIXABANK, SA	Societària	Dividends i altres beneficis distribuïts	311.100
CRITERIA CAIXA, SAU	CAIXABANK, SA	Comercial	Altres instruments que puguin implicar una transmissió de recursos o d'obligacions entre la Societat i la part vinculada	1.100.000

D.3 Detalli les operacions significatives pel que fa a la quantia o rellevants pel que fa a la matèria dutes a terme entre la Societat o entitats del seu grup i els administradors o directius de la Societat:

D.4 Informi de les operacions significatives dutes a terme per la Societat amb altres Entitats pertanyents al mateix grup, sempre que no s'eliminin en el procés d'elaboració d'estats financers consolidats i no formin part del tràfic habitual de la Societat pel que fa al seu objecte i condicions.

En tot cas, cal informar de qualsevol operació intragrup efectuada amb entitats establertes en països o territoris que tinguin la consideració de paradís fiscal:

D.5 Indiqui l'import de les operacions fetes amb altres parts vinculades.

0 (en milers d'euros).

D.6 Detalli els mecanismes establerts per detectar, determinar i resoldre els possibles conflictes d'interessos entre la Societat i/o el seu grup i els seus consellers, directius o accionistes significatius.

Consellers i Directius

L'article 29 del Reglament del Consell d'Administració regula el deure de no competència dels membres del Consell d'Administració. L'obligació de no competir amb la Societat només podrà ser objecte de dispensa en el cas que no s'esperí un perjudici per a la societat o que el que s'esperí quedi compensat pels beneficis que es preveu obtenir de la dispensa. Serà aplicable al Conseller que hagi obtingut la dispensa de la Junta General, l'obligació de complir les condicions i les garanties que prevegi l'acord de dispensa i, en qualsevol cas, l'obligació d'abstenir-se de participar en les deliberacions i votacions en les quals tingui conflicte d'interès, tot això de conformitat amb el que disposa la normativa vigent

L'article 30 d'aquest Reglament regula les situacions de conflicte aplicables a tots els Consellers i estableix l'obligació genèrica d'evitar les situacions que puguin suposar un conflicte d'interès entre la Societat i el Conseller o les seves persones vinculades, adoptant per a això les mesures que siguin necessàries. En qualsevol cas, els Consellers han de comunicar al Consell d'Administració les situacions de conflicte, directe o indirecte, que ells o les persones vinculades a ells puguin tenir amb l'interès de la Societat i que seran objecte d'informació en la memòria.

D'altra banda, el Reglament Intern de Conducta en l'àmbit del mercat de valors de CaixaBank estableix en l'article 3 que són Persones Subjectes, entre altres, els membres del Consell d'Administració i els alts directius i membres del Comitè de Direcció de la Societat. La Secció VII del Reglament estableix la Política de Conflictes d'Interès de la Societat i en el seu article 43 s'enumeren els Deures davant els conflictes d'interessos personals o familiars de les Persones Subjectes, entre els quals hi ha el d'actuar amb lleialtat envers CaixaBank, els seus accionistes i clients, abstenint-se d'intervenir o influir en la presa de decisions que puguin afectar les persones o entitats amb les quals hi hagi conflictes i el d'informar l'Òrgan de Seguiment sobre aquests.

Accionistes significatius

Amb la finalitat de reforçar la transparència i bon govern de la Societat i de conformitat amb el que preveu el Protocol de Gestió de la Participació Financera de la Fundació Bancària "la Caixa", la Fundació Bancària "la Caixa", com a matriu del seu Grup i CriteríaCaixa, com l'accionista directe de CaixaBank, i CaixaBank, com a societat cotitzada, van subscriure un Protocol intern de relacions que està disponible en el web corporatiu de la Societat, tal com s'ha explicat a la Nota A.7 de l'apartat H.1 d'aquest Informe.

El Protocol actualment en vigor té com a objecte principalment: gestionar les operacions vinculades derivades de dur a terme operacions o prestar serveis; establir mecanismes per evitar l'aparició de conflictes d'interès; preveure l'atorgament d'un dret d'adquisició preferent a favor de la Fundació Bancària "la Caixa" en cas de transmissió per CaixaBank del Monte de Piedad del qual és titular; recollir els principis bàsics d'una possible col·laboració entre CaixaBank i la Fundació Bancària "la Caixa" en temes de RSC; regular el flux d'informació adequat que permeti a la Fundació Bancària "la Caixa" i Critería i a CaixaBank l'elaboració dels seus estats financers i el compliment d'obligacions d'informació periòdica i de supervisió.

CaixaBank i la Fundació Bancària "la Caixa" reiteren en el Protocol la subordinació de les seves relacions a les previsions que sobre conflictes d'interès, relacions amb accionistes significatius, operacions vinculades i informació privilegiada, entre altres matèries, s'estableixen en la legislació aplicable vigent en cada moment.

D.7 Cotitza més d'una societat del Grup a Espanya?

Sí

No

Identifiqui les Societats filials que cotitzen a Espanya:

Societat filial cotitzada

Indiqui si han definit públicament amb precisió les respectives àrees d'activitat i eventuales relacions de negoci entre elles, així com les de la Societat dependent cotitzada amb la resta d'empreses del grup:

Defineixi les eventuales relacions de negoci entre la Societat matriu i la Societat filial cotitzada, i entre aquesta i les altres empreses del grup

Identifiqui els mecanismes previstos per resoldre els eventuales conflictes d'interessos entre la filial cotitzada i les altres empreses del grup:

Mecanismes per resoldre els eventuales conflictes d'interès

E SISTEMES DE CONTROL I GESTIÓ DE RISCOS

E.1 Expliqui l'abast del Sistema de Gestió de Riscos de la Societat, incloent-hi els de matèria fiscal.

D'acord amb la sol·licitud existent a la Circular 7/2015 de la CNMV, de 22 de desembre, la Societat expressa que, de les descripcions que hi consten, la que s'ajusta més a l'abast del seu Sistema de Gestió de Riscos és la número 1, és a dir:

«El Sistema de Gestió de Riscos funciona de forma integral, contínua, consolidant aquesta gestió per àrea o unitat de negoci o activitat, filials, zones geogràfiques i àrees de suport (com per exemple recursos humans, màrqueting o control de gestió) a nivell corporatiu.»

En altres paraules, el control dels riscos està plenament integrat en la gestió i l'organització està implicada a posar-lo en pràctica. El mateix Consell d'Administració, amb l'assessorament i la revisió més profunda i freqüent de la Comissió de Riscos, és qui determina les polítiques i les estratègies de control i gestió de riscos.

L'Alta Direcció participa directament en aquest acompliment, en el manteniment del marc de control intern, que l'Entitat assegura en una execució prudent, i en processos continus de gestió i planificació estratègica i financera, que garanteixen l'adequació al perfil i apetit de risc de l'Entitat. El Sistema de Gestió de Riscos funciona de manera integral i exhaustiva, amb una translació adaptada i racionalitzada a les filials i unitats de negoci, segons criteris de materialitat i raonabilitat.

El Sistema de Gestió de Riscos està format pels elements següents:

- Govern i organització: Els òrgans de govern són la Junta General d'Accionistes i el Consell d'Administració, que tenen les facultats que, respectivament, se'ls assignen en la Llei i en els Estatuts, i de conformitat amb aquests, en els desenvolupaments que s'estableixen en els Reglaments d'un i altre òrgan. En conseqüència, la Societat és administrada i regida pel seu Consell d'Administració: és l'òrgan de representació i, al marge de les matèries competència de la Junta General, és el màxim òrgan de decisió.
- Avaluació de riscos (*Risk Assessment*): El Grup CaixaBank compta amb un exercici semestral d'autoavaluació de riscos per a tots els riscos del Catàleg de Riscos i que incorpora un procés d'identificació de riscos emergents de possible incorporació al catàleg.
- Catàleg de Riscos: El Grup CaixaBank disposa d'un Catàleg de Riscos Corporatiu, actualitzat el desembre de 2017, que facilita el seguiment i *reporting*, intern i extern, dels riscos del Grup, agrupats en tres categories principals: Riscos de Model de Negoci, Riscos específics de l'activitat financera de l'Entitat, i Risc Operacional i Reputacional que inclou els riscos de naturalesa fiscal (més informació sobre aquest aspecte en el punt E.3),
- Marc d'Apetit al Risc (RAF): Eina integral i prospectiva amb què el Consell d'Administració del Grup CaixaBank determina la tipologia i els llindars de risc que està disposat a acceptar, en la consecució dels objectius estratègics del Grup per a tots els riscos del Catàleg.
- Planificació de riscos: El Grup CaixaBank té processos institucionals i mecanismes per avaluar l'evolució del perfil de risc (recent, futur i hipotètic en escenaris d'estrès).
- Cultura de risc en l'organització: En desenvolupament continu. S'articula a través dels principis generals de gestió del risc, entre altres palanques com ara:
 - (i) formació, exemplificada a través de la denominada «Escola de Riscos», en què la formació es planteja com una eina estratègica orientada a donar suport a les àrees de negoci en els temes de risc, a la vegada que és el canal de transmissió de la cultura i les polítiques de riscos de la companyia per a la seva adequada gestió, oferint formació, informació i eines a tots els professionals de l'Entitat.
 - (ii) informació –publicació dels principis generals de gestió del risc, normes, circulars i manuals en aquest sentit, comunicacions en les reunions mensuals del Conseller Delegat i l'Alta Direcció amb els màxims responsables de la xarxa i de Serveis Centrals,...– i

(iii) incentius –actualment, impacte en la retribució variable de determinats nivells Directius en funció de l'evolució anual del compliment del Marc d'Apetit al Risc.

CONTINUA A L'APARTAT H

E.2 Identifiqui els òrgans de la Societat responsables de l'elaboració i l'execució del Sistema de Gestió de Riscos, inclòs el fiscal.

Els òrgans de govern són la Junta General d'Accionistes, com a òrgan de representació, i el Consell d'Administració que, al marge de les competències de la Junta General d'Accionistes, representa l'òrgan màxim de decisió de l'entitat. Dins les seves competències, el Consell determina i monitora el model de negoci i l'estratègia, monitora el resultat del procés d'avaluació de riscos (*Risk assessment*), estableix el Catàleg de Riscos Corporatiu i el Marc d'Apetit al Risc, és responsable de les polítiques de govern intern, la gestió i el control de riscos i supervisa l'organització per a la seva posada en pràctica i la seva vigilància.

El Consell d'Administració ha designat del seu si una sèrie de comissions, entre les quals hi ha la Comissió de Riscos, les funcions de les quals es resumeixen a continuació.

La Comissió de Riscos

La Comissió de Riscos està formada exclusivament per Consellers no executius i que posseeixin els oportuns coneixements, capacitat i experiència per entendre plenament i controlar l'estratègia i la propensió al risc, havent de ser la majoria d'ells Consellers independents.

Les principals funcions d'aquesta Comissió tenen en compte:

- Assessorar el Consell d'Administració sobre la propensió global al risc, actual i futura, de l'entitat i la seva estratègia en aquest àmbit, i informar sobre el Marc d'Apetit al Risc.
- Proposar al Consell la política de riscos del Grup, incloent-hi els diferents tipus de risc als quals s'enfronta la Societat, els sistemes d'informació i control intern que s'utilitzaran per controlar i gestionar els riscos esmentats, així com les mesures previstes per mitigar l'impacte dels riscos identificats, en cas que arribin a materialitzar-se.
- Proposar al Consell d'Administració la naturalesa, la quantitat, el format i la freqüència de la informació sobre riscos que ha de rebre el Consell d'Administració i fixar la que ha de rebre la Comissió.
- Revisar regularment exposicions amb els clients principals, sectors econòmics d'activitat, àrees geogràfiques i tipus de risc.
- Examinar els processos d'informació i control de riscos del Grup, així com els sistemes d'informació i indicadors.
- Valorar el risc de compliment normatiu en el seu àmbit d'actuació i decisió, duent a terme el seu seguiment i l'examen de possibles deficiències amb els principis de deontologia.
- Informar sobre els nous productes i serveis o sobre canvis significatius en els existents.

Estructura organitzativa

Direcció General de Riscos

Dins l'equip directiu, el Director General de Riscos (CRO), membre del Comitè de Direcció de CaixaBank, és el màxim responsable dels riscos del Grup, i és independent de les àrees de negoci, tant des del punt de vista jeràrquic com funcional. Té accés directe als òrgans de govern del Grup, especialment a la Comissió de Riscos, als Consellers dels quals reporta regularment sobre la situació i evolució esperada del perfil de risc de l'Entitat.

El Director General de Riscos ha estructurat el seu equip de la manera següent:

- Validació de Models de Risc, responsable de garantir que els models interns utilitzats a l'efecte de gestió interna o caràcter reguladori són adequats.
- Direcció d'Anàlisi i Concessió de Particulars, amb responsabilitat en l'anàlisi i la concessió de crèdit a persones físiques (particulars i autònoms, sense considerar en aquests últims els autònoms del sector agrari).
- Direcció d'Anàlisi i Concessió d'Empreses, amb responsabilitat en l'anàlisi i la concessió de risc a la resta de segments de negoci i a sectors especialitzats (Empreses i PIMES, Corporativa, Sector Públic, Sobirà, Entitats Financeres, Immobiliari, Project Finance, Sector Turisme i Agroalimentari).
- Direcció de Gestió Global del Risc, amb responsabilitat en la gestió dels riscos i la tutela de la sanitat de l'actiu i els mecanismes de solvència i garantia.
- Direcció d'Actius Adjudicats, que efectua el control i seguiment de les inversions i desinversions immobiliàries i és responsable de les polítiques associades a la gestió d'immobles.
- Morositat i Recuperacions.

Dins les funcions de la Direcció de Riscos hi ha la identificació, valoració i integració de les diverses exposicions, així com la rendibilitat ajustada al risc de cada àmbit d'activitat, des d'una perspectiva global del Grup CaixaBank i d'acord amb la seva estratègia de gestió.

D'altra banda, una de les missions més rellevants de la Direcció de Riscos, en col·laboració amb altres àrees de l'Entitat, és liderar la implantació en tota la xarxa territorial dels instruments que permetin la gestió integral dels riscos, sota les directrius de Basilea, per tal d'assegurar l'equilibri entre els riscos assumits i la rendibilitat esperada.

CONTINUA A L'APARTAT H

E.3 Assenyali els principals riscos, inclosos els fiscals, que poden afectar la consecució dels objectius de negoci.

- Riscos de Model de Negoci
 - Rendibilitat del Negoci: Obtenció de resultats inferiors a les expectatives del mercat o als objectius del Grup que impedeixin, en darrera instància, assolir un nivell de Rendibilitat Sostenible superior al Cost de Capital.
 - Recursos Propis/Solvència: restricció de la capacitat del Grup CaixaBank per adaptar el seu volum de recursos propis a les exigències normatives o a la modificació del seu perfil de risc.
 - Liquiditat i Finançament: Dèficit d'actius líquids, o limitació en la capacitat d'accés al finançament del mercat, per satisfer els venciments contractuals dels passius, els requeriments regulatoris o les necessitats d'inversió del Grup.
 - Riscos específics de l'activitat financera
 - Crèdit: pèrdua de valor dels actius del Grup CaixaBank davant una contrapartida pel deteriorament de la capacitat d'aquesta per fer front als seus compromisos.
 - Deteriorament d'altres actius: Reducció del valor en llibres de les participacions accionàries i dels actius no financers (materials, immaterials, Actius Fiscals Diferits (DTA) i altres actius) del Grup CaixaBank
 - Mercat: Pèrdua de valor dels actius o increment de valor dels passius inclosos a la cartera de negociació i inversió del Grup, per fluctuacions dels tipus, *spread* de crèdit, factors externs o preus en els mercats on es negocien aquests actius o passius.
 - Estructural de tipus d'interès: Efecte negatiu sobre el Valor Econòmic del balanç o sobre els resultats, per la renovació de masses d'actiu i passiu a tipus diferents dels establerts anteriorment, a causa de canvis en l'estructura de la corba de tipus d'interès.
 - Actuarial: Increment del valor dels compromisos contrets per contractes d'assegurança amb clients (negoci asseguraador) i per pensions amb empleats (compromisos per pensions) arran de la divergència entre les estimacions de sinistralitat i tipus i l'evolució real d'aquestes magnituds.
 - Risc Operacional i Reputacional
 - Legal/Regulatori: Pèrdues o disminució de la rendibilitat del Grup CaixaBank a conseqüència de canvis legislatius o regulatoris, errors d'interpretació o aplicació de la legislació i de la regulació vigent, errors judicials o demandes administratives desfavorables per a l'Entitat o decisions de caire tributari adoptades per la mateixa entitat o per les autoritats tributàries.
 - Conducta i Compliment: Aplicació per part de CaixaBank de criteris d'actuació contraris als interessos dels seus clients i els seus grups d'interès, i deficiències en els procediments que originin actuacions o omissions no ajustades al marc jurídic i regulatori, o als codis i normes internes, de les quals es puguin derivar sancions administratives o danys reputacionals.
- El risc fiscal, entès com el risc d'ocurrència d'efectes negatius per als estats financers o la reputació del Grup CaixaBank derivats de decisions d'indole tributària adoptades bé per la mateixa entitat o bé per les autoritats tributàries i judicials, estaria cobert per la gestió i control del risc legal i de compliment.
- Tecnològic: pèrdues degudes a la inadequació o les errades del hardware i el software de les infraestructures tecnològiques, que poden comprometre la disponibilitat, integritat, accessibilitat i seguretat de les infraestructures i les dades.
 - Processos operatius i esdeveniments externs: pèrdues o danys provocats per errors operatius en els processos vinculats a l'activitat de l'Entitat, per esdeveniments externs que escapen al control de l'Entitat, o per terceres persones alienes a aquesta, tant de forma accidental com dolosa. Inclou, entre d'altres, els errors de gestió de proveïdors, el risc de model i la custòdia de valors.
 - Fiabilitat de la informació financera: deficiències en l'exactitud, integritat i criteris d'elaboració de les dades necessàries per a l'avaluació de la situació financera i patrimonial del Grup CaixaBank.
 - Reputacional: Menyscabament de la capacitat competitiva per deteriorament de la confiança en CaixaBank d'algun dels seus grups d'interès, a partir de l'avaluació que aquests grups fan de les actuacions o omissions, efectuades o atribuïdes, de l'Entitat, la seva Alta Direcció, els seus Òrgans de Govern o per fallida d'entitats relacionades no consolidades (*risc de step-in*).

CaixaBank ha posat el focus en la solvència i la qualitat com a prioritats estratègiques per reforçar la confiança dels clients en el Grup. En aquest sentit, en els últims anys CaixaBank ha reforçat les estructures de control i compliment normatiu necessàries.

E.4 Identifiqui si l'entitat disposa d'un nivell de tolerància al risc, inclòs el fiscal.

CaixaBank compta amb una definició de nivells de tolerància al risc, englobats en el denominat Marc d'Apetit al risc (ja introduït en el punt E.1, com a part integrant del seu Sistema de Gestió del Risc).

El Marc d'Apetit al risc és una eina integral i prospectiva amb la qual el Consell d'Administració determina la tipologia i els llindars de risc, que està disposat a acceptar per a la consecució dels objectius estratègics del Grup. Per tant, el RAF determina l'apetit al risc per al desenvolupament de l'activitat.

El Consell fixa quatre dimensions prioritàries (declaracions qualitatives) que expressen l'aspiració del Grup amb relació als riscos més rellevants inclosos al Catàleg de Riscos Corporatiu. Són les següents:

- Protecció davant de pèrdues: CaixaBank es marca com a objectiu mantenir un perfil de risc mitjà-baix i una confortable adequació de capital, per enfortir la seva posició com una de les entitats més sòlides en el mercat bancari europeu.
- Liquiditat i Finançament: CaixaBank vol tenir la certesa d'estar permanentment en condicions de complir les seves obligacions i necessitats de finançament de manera oportuna, fins i tot sota condicions adverses de mercat, i es marca com a propòsit tenir una base de finançament estable i diversificada, per preservar i protegir els interessos dels seus dipositants.
- Composició de negoci: CaixaBank aspira a mantenir la seva posició de lideratge en el mercat de banca detallista i la generació d'ingressos i de capital de manera equilibrada i diversificada.
- Franquícia: CaixaBank es compromet en la seva activitat amb els estàndards més alts ètics i de governança, fomentant la sostenibilitat i l'acció social responsable, i assegurant-ne l'excel·lència operativa. Així mateix, hi ha declaracions de mínim apetit al risc, que inclouen, entre d'altres, el seguiment del risc fiscal com a part del risc legal i de compliment.

En línia amb les millors pràctiques del sector financer, l'estructura del Marc complementa aquestes declaracions amb mètriques i palanques de gestió per traslladar-les de forma coherent, clara i eficaç a la gestió del negoci i dels riscos. El Marc constitueix una estructura piramidal que culmina amb els principis i mètriques de primer nivell, complementades al seu torn per mètriques de més detall (segon nivell), i tot això és integrat en l'activitat diària i en la presa de decisions dels empleats mitjançant les palanques de gestió (tercer nivell).

- El Nivell 1 engloba tant la Declaració d'Apetit al Risc com les mètriques fonamentals, a les quals s'assignen llindars de tolerància i d'incompliment. És el Consell d'Administració el que defineix, aprova, monitora i pot modificar aquest nivell amb la periodicitat definida en el mateix reglament de govern del Marc, amb assessorament especialitzat i un seguiment recurrent per part de la Comissió de Riscos.

Es fixen nivells de «Tolerància» i «Incompliment» per a cadascuna de les mètriques a través d'un sistema de semàfors d'alerta:

- o «Semàfor verd»: objectiu de risc
- o «Semàfor ambre»: alerta precoç
- o «Semàfor vermell»: incompliment

Adicionalment, i per a una selecció de mètriques recollides al *Recovery Plan*, s'ha definit un «Semàfor negre» que, si s'activés, desencadenaria uns processos de comunicació i de governança propis acords amb la gravetat de les situacions així definides.

Amb això, s'assegura un procés integral de monitoratge i escalat de potencials deterioraments en el perfil de risc de l'Entitat.

- El Nivell 2 recull mètriques de més detall, que són monitorades per l'equip directiu i, en particular, pel Comitè Global del Risc. Aquests indicadors solen derivar de la descomposició factorial dels de Nivell 1 o d'un major desglossament de la contribució al nivell d'agregació superior per carteres de risc o segments de negoci. També incorporen elements de mesurament del risc més complexos i especialitzats que permeten traslladar les mètriques de primer nivell a la presa de decisions de les unitats gestores dels riscos.

D'aquesta manera, el Consell d'Administració té la certesa que l'equip directiu monitora els mateixos riscos, més detalladament, per identificar i prevenir possibles desviacions en el perfil de risc que ha definit.

- Finalment, el Nivell 3 representa les palanques de gestió que l'equip directiu, a través de les diferents unitats de negoci i de les àrees responsables de l'admissió, seguiment i control de cada Risc, defineix i implementa, per alinear l'execució amb el Marc establert. Aquestes palanques són:

1. La formació i la comunicació, com a vehicles clau per a la interiorització de la cultura de riscos.
2. Les metodologies de risc de mesurament de riscos i valoració d'actius-passius, subjacents al monitoratge correcte del RAF.
3. La definició de polítiques de presa, gestió i control de riscos, incloent-hi límits i delegació de facultats en diferents nivells en l'organització i en la governança.
4. Els incentius i nomenaments, com a eixos de les polítiques de Recursos Humans, que ajuden a encaminar el comportament dels empleats.
5. Les eines i els processos, ja sigui per al seguiment i la construcció adequats del mateix RAF, com per a la implantació de les mètriques i els seus llindars en els entorns rellevants.

Per a Més informació (procés d'avaluació de riscos, p. ex.) vegeu la Nota 3 dels Comptes Anuals Consolidats del Grup CaixaBank corresponents a l'exercici 2017.

E.5 Indiqui quins riscos, incloent-hi els fiscals, s'han materialitzat durant l'exercici.

A títol informatiu, es resumeixen les xifres principals que han caracteritzat el risc de crèdit el 2017:

- Morositat. A 31 de desembre de 2017 els deutors morosos del Grup s'han situat en 14.305 milions d'euros (6,0%). A tancament de 2016 eren 14.754 milions (6,9%).
 - La ràtio de mora de CaixaBank es compara molt favorablement amb la del sector privat resident del total del sistema, que ha passat del 9,1% (Des16) al 8,22% (Oct17).
 - Promoció immobiliària i actius adquirits en pagament de deutes. A 31 de desembre de 2017, l'import brut del finançament destinat a la promoció immobiliària del Grup era de 7.101 milions d'euros (8.024 a 31 de desembre de 2016), i el valor comptable net dels actius adjudicats en pagament de deutes (cartera disponible per a la venda) pujava a 5,9 milers de milions d'euros a 31 de desembre de 2017 (6,3 milers de milions a 31 de desembre de 2016).
 - Per a la cobertura de la morositat, el Grup ha comptabilitzat el 2017 unes dotacions per a insolvències de 799 milions d'euros (314 el 2016), descomptades les recuperacions. Incloent-hi aquestes dotacions, els fons totals per a insolvències de crèdit eren de 7.135 milions d'euros a tancament de 2017 (6.880 a tancament de 2016).
 - Tot això culmina en un cost de risc (*Cost of Risk*) del 0,34% el 2017 vs. un 0,46% el 2016.
- Funcionament dels sistemes de gestió i control.

Malgrat que ha desenvolupat l'activitat en un entorn complex, la capacitat de generació de valor del Grup a llarg termini no s'ha vist afectada.

A això contribueix significativament l'adequat funcionament dels sistemes de gestió i control de riscos durant 2017. S'ha informat de la seva evolució el Consell d'Administració del Grup.

Per a Més informació vegeu la Nota 3 dels Comptes Anuals Consolidats del Grup CaixaBank corresponents a l'exercici 2017.

E.6 Expliqui els plans de resposta i supervisió per als principals riscos de l'Entitat, inclosos els fiscals.

Per limitació d'espai, vegeu la resposta en l'«Annex al IAGC 2017» adjunt a l'apartat H.

F SISTEMES INTERNES DE CONTROL I GESTIÓ DE RISCOS EN RELACIÓ AMB EL PROCÉS D'EMISSIÓ DE LA INFORMACIÓ FINANCERA (SCIIF)

Descrigui els mecanismes que componen els sistemes de control i gestió de riscos en relació amb el procés d'emissió d'informació financera (SCIIF) de la seva Entitat.

F.1 Entorn de control de l'Entitat

Informi, assenyalant-ne les principals característiques, d'almenys:

F.1.1. Quins òrgans i/o funcions són els responsables de: (i) l'existència i el manteniment d'un SCIIF adequat i efectiu; (ii) la implantació d'aquest sistema, i (iii) la seva supervisió.

El Consell d'Administració de CaixaBank té assumida formalment la responsabilitat de l'existència d'un SCIIF adequat i eficaç i ha delegat en la Direcció Executiva d'Intervenció, Control de Gestió i Capital de l'Entitat, el seu disseny, implantació i funcionament.

A l'article 40.3 dels Estatuts de CaixaBank s'estableix que la Comissió d'Auditoria i Control es responsabilitzarà, entre altres funcions, de:

- Supervisar l'eficàcia de control intern de la Societat, l'auditoria interna i els sistemes de gestió de riscos, així com discutir amb els auditors de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern detectades en el desenvolupament de l'auditoria.
- Supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera preceptiva. Per la seva banda, la Comissió d'Auditoria i Control ha assumit la supervisió de l'SCIIF. La seva activitat consisteix a vetllar per la seva eficàcia i obtenir evidències suficients del seu disseny i funcionament correctes. Aquesta atribució de responsabilitats ha estat difosa a l'organització mitjançant la Política «Sistema de control intern sobre la informació financera» i la Norma homòloga.

La Política SCIIF està aprovada pel Consell d'Administració. S'hi descriuen els aspectes més generals de l'SCIIF, com ara la informació financera a cobrir, el model de control intern aplicable, la supervisió de la política, la seva custòdia i aprovació, etc.

D'altra banda, la Norma SCIIF està aprovada pel Comitè de Direcció de l'Entitat. S'hi desenvolupa la Funció de Control Intern sobre la Informació Financera (d'ara endavant, CIIF), responsable de:

- Supervisar que les pràctiques i els processos desenvolupats a l'Entitat per elaborar la informació financera garanteixen la seva fiabilitat i la conformitat amb la normativa aplicable.
- Avaluar que la informació financera elaborada per les diferents empreses que constitueixen el Grup CaixaBank compleix els principis següents:
 - i. Les transaccions, els fets i altres esdeveniments recollits per la informació financera efectivament hi són i s'han registrat en el moment adequat (existència i ocurrència).
 - ii. La informació reflecteix la totalitat de les transaccions, els fets i altres esdeveniments en els quals l'Entitat és part afectada (integritat).
 - iii. Les transaccions, els fets i altres esdeveniments es registren i valoren de conformitat amb la normativa aplicable (valoració).
 - iv. Les transaccions, els fets i altres esdeveniments es classifiquen, presenten i revelen en la informació financera d'acord amb la normativa aplicable (presentació, desglossament i comparabilitat).
 - v. La informació financera reflecteix, en la data corresponent, els drets i obligacions a través dels corresponents actius i passius, de conformitat amb la normativa aplicable (drets i obligacions).

Ambdues normatives permeten difondre una metodologia comuna en el Grup. En aquest sentit, totes les societats del Grup CaixaBank que tenen implantat un SCIIF actuen de manera coordinada. Cal destacar que, després de la presa de control de BPI el 2017, s'ha iniciat un projecte a fi d'homogeneïtzar la metodologia aplicada.

Tant en la Política com en la Norma es descriu el model de control intern de les 3 línies de defensa aplicables al SCIIF:

- Primera Línia de Defensa: Formada per les unitats de negoci i de suport del Grup, responsables d'identificar, mesurar, controlar, mitigar i comunicar els principals riscos que afecten el Grup en l'exercici continu de la seva activitat.

- Segona línia de defensa: Actua de forma independent de les unitats de negoci, i té la funció de cobrir els riscos del Mapa de Riscos Corporatiu del Grup, i assegurar que hi hagi polítiques i procediments de gestió i control de riscos monitorant-ne l'aplicació, avaluant l'entorn de control i reportant tots els riscos materials del Grup. Aquí s'enquadra la Funció CIIF, que focalitza les seves accions sobre el risc «Fiabilitat de la informació financera».

- Tercera línia de defensa: Auditoria Interna, que es responsabilitza de l'avaluació de l'eficàcia i eficiència de la gestió de riscos, i dels sistemes de control intern, aplicant-hi els principis d'independència i objectivitat.

F.1.2. Si hi ha, especialment en el que fa referència al procés d'elaboració de la informació financera, els elements següents:

- Departaments i/o mecanismes encarregats: (i) del disseny i revisió de l'estructura organitzativa; (ii) de definir clarament les línies de responsabilitat i autoritat, amb una distribució adequada de tasques i funcions, i (iii) que hi hagi prou procediments perquè siguin difoses correctament en l'Entitat.

La revisió i aprovació de l'estructura organitzativa i de les línies de responsabilitat i autoritat la duu a terme el Consell d'Administració de CaixaBank, a través del «Comitè de Direcció» i el «Comitè de Nomenaments». L'Àrea d'Organització dissenya l'estructura organitzativa de CaixaBank i en proposa als òrgans de l'Entitat els canvis organitzatius necessaris. Posteriorment, la Direcció General de Recursos Humans i Organització proposa els nomenaments per exercir les responsabilitats definides.

En l'elaboració de la informació financera estan definides les línies d'autoritat i responsabilitat. Així mateix, es fa una exhaustiva planificació que té en compte, entre altres qüestions, l'assignació de tasques, les dates clau i les diferents revisions a fer per cadascun dels nivells jeràrquics. Tant les línies d'autoritat i responsabilitat com la planificació abans esmentada estan documentades i s'han distribuït entre tots els participants en el procés d'elaboració de la informació financera.

Durant l'exercici 2017, cal destacar la creació de la «Política sobre la divulgació i verificació de la informació financera». Els objectius de la Política esmentada són:

- Definir el perímetre de la informació a divulgar, la política general i criteris relacionats amb el control i verificació de la informació financera.
- Dotar l'entitat d'un marc de referència que permeti la gestió del risc de fiabilitat de la informació financera a divulgar, homogeneïtzant les activitats de control.
- Definir un marc de govern a seguir tant per a la informació a divulgar, com per a la verificació de la documentació esmentada.

En aquesta Política s'estableix que la verificació de la informació a divulgar s'estructura a partir de 3 eixos principals:

- La idoneïtat i qualitat de la informació. És a dir, que la informació que es divulga compleix les especificacions de la normativa legal vigent pel que fa a criteri, contingut i tipus d'informació a divulgar, i addicionalment està subjecta a un entorn de control que permeten dotar-la d'una seguretat raonable pel que fa a qualitat.
 - El compliment de la governança interna amb caràcter previ a la divulgació de la informació.
 - El compliment de la periodicitat i terminis de divulgació.
- Codi de conducta, òrgan d'aprovació, grau de difusió i instrucció, principis i valors inclosos (indicant-hi si hi ha mencions específiques al registre d'operacions i elaboració d'informació financera), òrgan encarregat d'analitzar incompliments i de proposar accions correctores i sancions.

CaixaBank disposa d'un Codi Ètic i Principis d'Actuació, aprovat pel Consell d'Administració, que estableix els valors i principis ètics que inspiren la seva actuació i que han de regir l'activitat de tots els empleats, directius i membres dels seus òrgans d'administració. El seu grau de difusió és universal a través de la Intranet corporativa. Així mateix, pot ser consultat pels accionistes, clients, proveïdors i altres parts interessades en la pàgina web de CaixaBank, a l'apartat de Responsabilitat Corporativa.

Els valors i principis d'actuació que recull el Codi són els següents: el compliment de les lleis, el respecte, la integritat, la transparència, l'excel·lència, la professionalitat, la confidencialitat i la responsabilitat social.

En relació amb la informació que l'Entitat facilita a clients i accionistes, el Codi Ètic estableix que aquesta informació ha de ser precisa, veraç i comprensible quant a les seves operacions, comissions i procediments per tal de canalitzar reclamacions i resoldre incidències.

Així mateix, indica que es posarà a disposició dels accionistes tota la informació financera i corporativa rellevant, de conformitat amb la normativa vigent.

El Codi Ètic és subscrit per les noves incorporacions a la plantilla de CaixaBank.

L'anàlisi dels possibles incompliments i les propostes d'actuacions correctores i de sancions correspon al Comitè del Canal de Consultes i Denúncies, format per Compliment Normatiu, Secretaria General, Assessoria Jurídica i Recursos Humans.

Complementàriament, i derivat de la normativa vigent, o bé mitjançant acords d'autoregulació impulsats per la Direcció i els òrgans de govern, hi ha altres normes que regulen la conducta dels empleats sobre matèries concretes. Aquestes són:

I. Reglament intern de conducta en l'àmbit del mercat de valors (RIC).

Aprovat pel Consell d'Administració, el seu objectiu és ajustar les actuacions de CaixaBank i de les empreses del Grup CaixaBank, així com dels seus òrgans d'administració i direcció, empleats i agents, a les normes de conducta que, contingudes en el Reglament 596/2014 del Parlament Europeu, en la Llei del Mercat de Valors i en les seves normes de desenvolupament, els són aplicables en l'exercici d'activitats relacionades amb el mercat de valors.

El compliment del RIC permet fomentar la transparència en els mercats i preservar, en qualsevol moment, l'interès legítim dels inversors.

El seu grau de difusió és universal a través del portal de Control & Compliance, a la intranet corporativa, i les persones subjectes tenen l'obligació de subscriure'l formalment. A més, també està disponible per a la resta de grups d'interès al web corporatiu de CaixaBank.

L'anàlisi dels possibles incompliments i les propostes d'actuacions correctores i de sancions correspon a un òrgan col·legiat (el Comitè del RIC). Així mateix, les consultes que es puguin suscitar en relació amb el que regula el RIC es poden elevar, depenent de la matèria, a la Secretaria del Comitè del RIC o a la Direcció Corporativa de Compliment Normatiu.

II. Codi de Conducta Telemàtic

Aprovat pel Comitè de Direcció, desenvolupa les conductes i bones pràctiques relacionades amb l'accés a les dades i sistemes d'informació de l'Entitat.

És aplicable a tots els empleats de CaixaBank i el seu grau de difusió és intern, a través del portal de Control & Compliance, a la intranet corporativa.

El Codi de Conducta Telemàtic és subscrit per les noves incorporacions a la plantilla de CaixaBank, i les noves versions són comunicades oportunament a través de la Intranet.

L'anàlisi dels possibles incompliments i les propostes d'actuacions correctores i de sancions correspon al Comitè del Canal de consultes i denúncies.

Finalment, cal assenyalar que hi ha un Canal confidencial intern de consultes a través del qual es poden exposar els dubtes que pugui suscitar la interpretació o aplicació del Codi Ètic i del Codi de Conducta Telemàtic. Aquest canal està habilitat per a tots els empleats a través de la Intranet. Les consultes són resoltes per la Direcció

Corporativa de Compliment Normatiu en el cas del Codi Ètic i per l'àrea de Seguretat Informàtica en el cas del Codi de Conducta Telemàtic.

Com ja s'ha esmentat, les consultes relacionades amb el RIC es poden adreçar, depenent de la matèria, al Comitè del RIC o a la Direcció Corporativa de Compliment Normatiu.

Totes i cadascuna d'aquestes matèries s'inclouen en la Formació Normativa de l'Entitat, i són d'obligada realització per part dels empleats. Per a la seva validació formal, cada treballador ha d'aprovar un test de coneixements en finalitzar el curs.

En concret, els cursos que hi ha avui dia són els següents:

- Curs sobre el Codi Ètic, que també fa referència als Canals confidencials de consultes i denúncies. El curs, en format *e-learning*, té una durada aproximada d'una hora i mitja.
- Curs sobre Seguretat de la Informació, en què es proporcionen coneixements sobre les mesures i els criteris de protecció que cal adoptar sobre la informació, i el contingut del qual inclou les pautes d'actuació regulades en el Codi de Conducta Telemàtic. El curs, també en format *e-learning*, té una durada aproximada de dues hores.
- Addicionalment, l'Entitat disposa de dos cursos de formació en format *e-learning* en matèria del RIC (Reglament Intern de Conducta), d'una durada aproximada de dues hores cada curs:

- o Un d'adreçat a les persones adherides al Reglament i;
- o Un segon curs dirigit a la totalitat dels empleats, enfocat a la detecció i comunicacions d'operacions sospitoses d'abús de mercat, els conflictes d'interès i els deures generals en relació amb la informació privilegiada.

El 2017 s'ha convocat tots els empleats als Cursos sobre Codi Ètic i en matèria de RIC. Sempre es convoca els nous empleats per a la realització d'aquests cursos de formació normativa.

- Canal de denúncies, que permeti la comunicació al Comitè d'Auditoria d'irregularitats de caràcter financer i comptable, en addició a eventuais incompliments del codi de conducta i activitats irregulars en l'organització. Si és de caràcter confidencial, se n'ha d'informar.

Les comunicacions sobre possibles incompliments del Codi Ètic i del Codi de Conducta, així com les denúncies relacionades amb possibles irregularitats relacionades amb la informació financera i comptable, s'han de remetre a la Direcció Corporativa de Compliment Normatiu a través del Canal Confidencial de Denúncies, implantat a CaixaBank a través de la intranet i disponible per a tots els empleats. Aquesta Direcció Corporativa és responsable de la seva gestió, sent la resolució de les denúncies competència del Comitè del Canal de consultes i denúncies abans comentat i que, addicionalment, és l'encarregat d'informar la Comissió d'Auditoria i Control sobre les denúncies relacionades amb la informació financera i comptable, entre d'altres, d'acord amb la normativa del SCIIF.

Es tracta d'un canal intern (exclusiu per als empleats) i visible (és accessible a través de diversos enllaços des de la intranet de l'Entitat). Les comunicacions són personals i confidencials, i se salvaguarda la identitat del denunciador, que només serà revelada a les àrees que duguin a terme la investigació si és imprescindible i únicament amb l'autorització prèvia del denunciador. A més, es garanteix la indemnitat del denunciador, excepte en els casos de denúncia dolosa o de participació en els fets denunciats.

Cal destacar que durant 2017 l'Entitat ha fet formació sobre l'existència i l'ús d'aquest canal (vegeu apartat anterior).

- Programes de formació i actualització periòdica per al personal involucrat en la preparació i la revisió de la informació financera, així com en l'avaluació del SCIIF, que cobreixin, almenys, normes comptables, auditoria, control intern i gestió de riscos.

CaixaBank i les seves societats filials vetllen per proporcionar un Pla de formació continuat en matèria comptable i financera, adaptat a cadascun dels llocs i les responsabilitats del personal involucrat en la preparació i la revisió de la informació financera.

Durant l'exercici 2017, la formació efectuada s'ha centrat, principalment, en les temàtiques següents:

- Comptabilitat
- Auditoria
- Control Intern
- Jurídica/Fiscal
- Gestió de Riscos
- Compliment Normatiu
- Riscos

Aquestes accions formatives s'han adreçat principalment a persones que desenvolupen les seves funcions en la Direcció Executiva d'Intervenció, Control de Gestió i Capital, Direcció General Adjunta d'Auditoria, Control and Compliance, Morositat i Recuperacions i Riscos, així com als membres que formen l'Alta Direcció de l'Entitat. S'estima que s'han impartit més de 3.000 hores en aquest tipus de formació.

Respecte a la formació sobre el SCIIF, cal destacar que durant l'últim trimestre de 2017 s'ha relançat el curs de formació on-line sobre aquesta matèria. La convocatòria ha anat dirigida a 66 empleats d'Intervenció i Comptabilitat, Informació Corporativa i Control de Participades, Planificació i Capital i Riscos, entre altres, que se sumen als 51 que van ser convocats el 2016, 81 el 2015, 64 el 2014 i als 236 de 2013.

El curs, amb una durada aproximada de dues hores, té com a objectiu donar a conèixer als empleats que intervenen (directament o indirectament) en el procés d'elaboració de la informació financera la rellevància d'establir mecanismes que en garanteixin la fiabilitat, així com el seu deure de vetllar pel compliment de les normes aplicables. Disposa d'un primer bloc dedicat a la Normativa aplicable al SCIIF, i posa l'accent en la *Guia de Recomanacions* emesa per la CNMV el juny de 2010.

Posteriorment hi ha un segon bloc, que aborda la metodologia implantada en el Grup CaixaBank per acomplir els requeriments normatius vigents en matèria de SCIIF.

Així mateix, la Direcció Executiva d'Intervenció, Control de Gestió i Capital està subscripta a diverses publicacions, revistes i webs d'àmbit comptable/financer, tant nacional com internacional, amb uns continguts i comunicats que es revisen periòdicament, assegurant així que en l'elaboració de la informació financera es consideren les novetats en aquesta matèria.

En el marc del Pla Estratègic 2015-2018 de CaixaBank s'inclou com a element estratègic «aconseguir ser líders en qualitat de servei i disposar de l'equip humà més preparat i dinàmic, a més de desenvolupar les capacitats professionals dels empleats de la Xarxa d'Oficines i dels Serveis Centrals».

El 2015 es va posar en marxa l'Escola de Riscos, en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Borsaris (IEB), la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). L'objectiu principal és donar suport a la formació de capacitats professionals crítiques, així com impulsar un model de descentralització en la gestió on cada vegada els empleats disposin de més facultats per a l'aprovació d'operacions d'actiu.

L'Escola de Riscos disposa de quatre nivells de dificultat i la formació s'adapta als diferents perfils dels empleats de CaixaBank, segons les seves funcions i necessitats professionals. Es desenvolupa, bàsicament, amb continguts virtuals a través de la plataforma corporativa Virtaula, complementada amb algunes sessions presencials impartides per formadors interns. La formació està certificada per experts externs de la UPF.

El 2017 s'han certificat 925 empleats de diferents nivells i tenen estudis en curs 2.614 més. S'espera que durant els propers anys tota la plantilla de CaixaBank es formi en algun dels quatre nivells que té l'Escola de Riscos.

Una altra de les iniciatives rellevants en matèria de formació és l'acord que CaixaBank va assolir amb la UPF Barcelona School of Management i el CISI (Chartered Institute for Securities & Investment) perquè ambdues institucions certificassin la formació dels empleats després d'un únic i exigent examen, d'acord amb les normes europees en formació especialitzada per als empleats de banca. L'objectiu d'aquesta iniciativa de formació és que els directors d'oficines i gestors de Banca Premier, així com els assessors, directores i directores de centre de Banca Privada de CaixaBank, ofereixin el millor servei als clients. D'aquesta manera, CaixaBank es va anticipar a les exigències regulatòries europees i es va convertir en la primera entitat financera espanyola que certifica la formació dels seus empleats amb un diploma de postgrau universitari en Assessorament Financer i amb un certificat internacional de gran prestigi en el sector financer. El 2017, 1.084 empleats, entre directores d'oficina, gestors de Banca Premier i personal de Banca Privada, van fer els exàmens per obtenir la doble titulació de Postgrau en Assessorament Financer i la certificació internacional CISI, que se sumen als més de 7.000 professionals de CaixaBank ja acreditats anteriorment. 1.400 empleats més l'estan cursant avui dia.

El 2016 es va arribar a un acord amb la UPF Barcelona School of Management per certificar empleats amb el Curs de Postgrau en Informació i Assessorament Financer. És un curs més curt que l'anterior, però que compleix els requisits d'assessorament de MiFID II i que faran els Subdirectors Comercials, a més d'empleats del segment de Banca d'Empreses. En les tres primeres edicions, acabades entre octubre i novembre de 2017, han participat 3.516 empleats. Actualment, 1.400 empleats estan cursant noves edicions que acabaran el 2018.

Pel que fa als programes i carreres de desenvolupament professional, aquests s'han orientat bàsicament, igual que el 2016, a la segmentació del negoci, amb la definició dels perfils i funcions competencials que permetin assolir els reptes formulats.

Durant l'exercici 2017, també s'ha impartit formació específica als directius amb el programa Rethink de Desenvolupament Directiu, amb un replantejament general d'aquests programes de desenvolupament que s'ha materialitzat en tres fronts: programa C1 per a directius júnior i programa C2 per a directius sènior, que són de més abast i dedicació, i programes enfocats per potenciar determinades habilitats en concret. També s'ha continuat treballant en els programes de detecció i gestió del talent.

Amb relació a la formació efectuada pels Consellers i membres dels principals Òrgans de Govern de l'entitat, durant 2017 s'han impartit 24 sessions, de 2 hores cadascuna, de formació específica relacionada amb les principals novetats i matèries necessàries per a l'òptim compliment de les seves funcions. Aquestes sessions s'han establert segons el perfil de cada conseller i els requeriments de formació més adequada que el Supervisor hagi estimat per a cadascun, i s'ha prestat una atenció especial als nous nomenaments.

Adicionalment, també s'ha fet alguna sessió formativa conjunta dels membres de la Comissió d'Auditoria i Control i de la Comissió de Riscos sobre matèries d'especial interès per a aquests. Cal destacar, en aquest cas, la formació efectuada sobre el contingut i impactes de la nova norma IFRS 9, impartida amb posterioritat a la resta de membres del Consell d'Administració.

A l'Entitat s'ha impartit formació i s'ha donat cobertura, entre altres continguts, a les normes comptables, auditoria, control intern i gestió de riscos, combinant la formació presencial amb la virtual. En aquest últim àmbit destaca la clara aposta de CaixaBank per la formació transversal a través de la plataforma d'*e-learning*, Virtaula, on els empleats comparteixen coneixement.

Adicionalment, cal destacar que la Direcció Executiva d'Intervenció, Control de Gestió i Capital, principal Àrea involucrada en l'elaboració i preparació de la informació financera, ha fet durant 2017 formacions i tallers presencials sobre diferents temes rellevants per a l'acompliment de les seves funcions, principalment relacionats amb les novetats de normativa comptable (IFRS9, NIIF 16, etc.), així com sessions de formació interna que permeten compartir el coneixement entre diferents equips de la Direcció. Les sessions, més de deu, han estat preparades i impartides pels especialistes en la funció de CaixaBank, i han comptat amb un gran nombre de participants.

F.2Avaluació de riscos de la informació financera

Informe, almenys, de:

F.2.1. Quines són les principals característiques del procés d'identificació de riscos, incloent-hi els d'error o frau, pel que fa a:

- Si el procés existeix i està documentat.

El procés seguit per l'Entitat amb relació a la identificació de riscos és el següent:

1. Identificació de l'abast, que inclou la selecció de la informació financera, epígrafs rellevants i entitats del Grup que la generen, partint de criteris quantitius i qualitatius. El 2017, aquesta activitat s'ha fet a principis d'any amb dades de tancament de desembre 2016 i s'ha revisat a principis del segon semestre, amb dades de tancament de juny 2017.
2. Identificació dels processos materials del Grup que intervenen directament i indirectament en l'elaboració de la informació financera.
3. Actualització del mapa de riscos de fiabilitat de la informació financera i identificació dels riscos que mitiga cada procés.
4. Documentació de les activitats de control existents per mitigar els riscos crítics identificats.
5. Categorització i valoració de riscos i controls. Permet valorar la criticitat de riscos i controls, per identificar, d'aquesta manera, el nivell de cobertura del SCIIF.
6. Avaluació contínua de l'eficàcia del sistema de control intern sobre la informació financera. Emissió d'informes.

Tal com s'indica a la Norma que desenvolupa la Funció de Control Intern sobre la Informació Financera, l'Entitat disposa d'una metodologia per identificar de processos, àrees rellevants i riscos associats a la informació financera, inclosos els d'error o frau.

La norma desenvolupa la metodologia d'identificació de les àrees materials i processos significatius de la informació financera relatives al procés d'identificació de riscos, mitjançant:

- L'establiment de pautes específiques pel que fa a responsabilitats i moment de la seva execució i actualització,
- l'establiment dels criteris que cal seguir i les fonts d'informació que s'han de fer servir en el procés d'identificació,
- l'establiment de criteris que cal seguir per identificar les societats filials rellevants per al SCIIF.

La funció del CIIF revisa, amb periodicitat, com a mínim anual, tots els riscos dins l'abast del SCIIF, i les activitats de control dissenyades per mitigar-los. Aquest procés es fa en col·laboració amb les diverses àrees involucrades. No obstant això, si en el transcurs de l'exercici es posen de manifest circumstàncies que afectin l'elaboració de la informació financera, CIIF avalua l'existència de riscos que s'hagin d'afegir a aquells ja identificats.

Els riscos es refereixen a possibles errors amb impacte potencial material, intencionats o no, en el marc dels objectius de la informació financera: existència i ocurrencia; integritat; valoració; presentació, desglossament i comparabilitat, i drets i obligacions.

El procés d'identificació de riscos pren en consideració tant les transaccions rutinàries com aquelles menys freqüents i potencialment més complexes, així com l'efecte d'altres tipologies de riscos (operatius, tecnològics, financers, legals, reputacionals, mediambientals, etc.).

En particular hi ha un procés d'anàlisi, dut a terme per part de les diferents àrees que lideren les transaccions i operacions corporatives, operacions no recurrents o especials, en què s'estudien els efectes comptables i financers d'aquestes operacions, i els seus impactes es comuniquen oportunament.

D'altra banda, el perímetre de consolidació és avaluat amb periodicitat mensual per part de la Funció de Consolidació, integrada en la Direcció d'Intervenció i Comptabilitat.

Per a cadascun dels processos vinculats a la generació de la informació financera, s'analitza l'impacte dels esdeveniments de risc en la seva fiabilitat. Els òrgans de govern i la Direcció reben informació periòdica sobre els principals riscos en matèria d'informació financera, i la Comissió d'Auditoria i Control supervisa els processos de generació, elaboració i revisió de la informació financera basant-se en el treball d'Auditoria Interna i en les opinions de l'Auditoria Externa i dels organismes supervisors.

- Si el procés cobreix la totalitat d'objectius de la informació financera (existència i ocurrència; integritat; valoració; presentació, desglossament i comparabilitat, i drets i obligacions), si s'actualitza i amb quina freqüència.

Vegeu l'explicació del primer apartat.

- L'existència d'un procés d'identificació del perímetre de consolidació, tenint en compte, entre altres aspectes, la possible existència d'estructures societàries complexes, entitats instrumentals o de propòsit especial.

Vegeu l'explicació del primer apartat.

- Si el procés té en compte els efectes d'altres tipologies de riscos (operatius, tecnològics, financers, legals, reputacionals, mediambientals, etc.) en la mesura que afectin els estats financers.

Vegeu l'explicació del primer apartat.

- Quin òrgan de govern de l'Entitat supervisa el procés.

Vegeu l'explicació del primer apartat.

F.3 Activitats de control

Informi, assenyalant-ne les principals característiques, si disposa almenys de:

- F.3.1. Procediments de revisió i autorització de la informació financera i la descripció del SCIIF, a publicar en els mercats de valors, indicant-ne els responsables, així com de documentació descriptiva dels fluxos d'activitats i controls (incloent-hi els relatius a risc de frau) dels diferents tipus de transaccions que puguin afectar de manera material els estats financers, incloent-hi el procediment de tancament comptable i la revisió específica dels judicis, estimacions, valoracions i projeccions rellevants.

L'elaboració i revisió de la informació financera es duu a terme des de la Direcció Executiva d'Intervenció, Control de Gestió i Capital de l'Entitat, que sol·licita a la resta d'àrees de l'Entitat i a les empreses del Grup la col·laboració necessària per obtenir el nivell de detall d'aquesta informació que es considera adequat.

La informació financera constitueix un element essencial en el procés de seguiment i presa de decisions dels màxims òrgans de govern i de Direcció de l'Entitat.

L'elaboració i la revisió de la informació financera es fonamenten en uns mitjans humans i tècnics adequats que permeten a l'Entitat facilitar informació precisa, veraç i comprensible de les seves operacions, de conformitat amb la normativa vigent.

En particular, el perfil professional de les persones que intervenen en el procediment de revisió i autorització de la informació financera és l'adequat, amb amplis coneixements i experiència en matèria de comptabilitat, auditoria i/o gestió de riscos. D'altra banda, els mitjans tècnics i els sistemes d'informació garanteixen, mitjançant l'establiment de mecanismes de control,

la fiabilitat i integritat de la informació financera. En tercer lloc, la informació financera és objecte de supervisió pels diferents nivells jeràrquics de la Direcció Executiva d'Intervenció, Control de Gestió i Capital, i de contrast, si escau, amb altres àrees de l'Entitat. Finalment, la informació financera rellevant publicada en el mercat és examinada i, si escau, aprovada, per part dels màxims òrgans de govern (Consell d'Administració i Comissió d'Auditoria i Control) i la Direcció de l'Entitat.

Pel que fa a les activitats i els controls relacionats directament amb transaccions que puguin afectar de manera material els estats financers, l'Entitat té establert un procés continu de revisió de la documentació i formalització de les activitats, dels riscos en què es pot incórrer a l'hora d'elaborar la informació financera i dels controls necessaris per mitigar els riscos crítics, que permet assegurar que la documentació és completa i està actualitzada.

En aquest sentit, en la documentació dels processos crítics i activitats de control sobre la informació financera es detalla la informació següent:

- Processos i sub processos associats.

- Riscos d'informació financera juntament amb les seves Assercions financeres i la possibilitat de Risc per Fraud. En aquest sentit, cal destacar que els riscos es concreten segons categories de risc i models de risc que formen part del Mapa de Riscos Corporatiu de l'Entitat, gestionat per la Direcció Executiva de Gestió Global del Risc.

- Activitats de control desenvolupades per mitigar el risc, amb les seves

característiques: o Importància: clau / estàndard

o Finalitat: preventiu / detectiu / correctiu

o Automatització: manual / automàtic / semiautomàtic

o Freqüència: periodicitat de l'execució del control

o Evidència: evidència / prova del funcionament correcte del control

o Component COSO – Tipus d'activitat del control, segons classificació COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission)

o Sistema: aplicacions o programes informàtics involucrats en el control.

o Executor del control: persona responsable de fer el control.

o Validador del control: persona que supervisa l'execució correcta del control.

Les activitats i els controls es dissenyen per garantir el registre, la valoració, la presentació i el desglossament adequats de les transaccions esdevingudes.

CaixaBank compta amb un procés de certificació interna ascendent de controls clau identificats, que té com a objectiu garantir la fiabilitat de la informació financera coincidint amb la seva publicació en el mercat. Per fer-ho, cadascun dels responsables dels controls clau identificats ha de certificar, per al període establert, l'execució eficaç dels controls. El procés es fa amb una periodicitat mínima trimestral, per bé que es fan certificacions ad hoc en els casos en què les activitats de control sobre la informació financera es fan en un període diferent.

El Director Executiu d'Intervenció, Control de Gestió i Capital presenta al Comitè de Direcció i a la Comissió d'Auditoria i Control el resultat obtingut en el procés de certificació. Així mateix, remet aquest resultat al Consell d'Administració, perquè en tingui coneixement.

Durant l'exercici 2017, l'Entitat ha dut a terme en 4 ocasions el procés de certificació trimestral, més la certificació d'alguns controls ad-hoc, sense posar-se de manifest en cap d'ells incidències significatives que poguessin afectar de manera material la fiabilitat de la informació financera.

Per la seva part, Auditoria Interna duu a terme funcions de supervisió segons el que es descriu en els apartats F.5.1 i F.5.2.

En l'elaboració dels estats financers s'utilitzen judicis, estimacions i assumpcions efectuats per l'Alta Direcció per quantificar actius, passius, ingressos, despeses i compromisos. Aquestes estimacions es fan en funció de la millor informació disponible en la data d'elaboració dels estats financers, tot emprant mètodes i tècniques generalment acceptats i dades i hipòtesis observables i contrastades.

Els procediments de revisió i aprovació dels judicis i estimacions estan recollits tant en la Política com en la Norma interna SCIF, a l'apartat «Revisió i Aprovació de Judicis i Estimacions», en què es concreta que els responsables d'aprovar aquestes dades són el Consell d'Administració i el Comitè de Direcció.

En aquest exercici s'han abordat, principalment:

- El valor raonable de determinats actius i passius financers.

- El valor raonable dels actius, passius i passius contingents en el context de l'assignació del preu pagat en les combinacions de negoci.

- Les pèrdues per deteriorament de determinats actius financers, i del valor raonable de les garanties que hi estan associades.

- La valoració de les participacions en negocis conjunts i associades.

- La determinació dels resultats de les participacions en societats associades.

- Les hipòtesis actuàries utilitzades en el càlcul dels passius per contractes d'assegurança.

- La vida útil i les pèrdues per deteriorament dels actius tangibles i actius intangibles.

- La valoració dels fons de comerç i dels actius intangibles.

- Les pèrdues per deteriorament dels actius no corrents i grups alienables d'elements que s'han classificat com a mantinguts per a la venda.

- Les hipòtesis actuàries utilitzades en el càlcul de passius i compromisos postocupació.

- La valoració de les provisions necessàries per a la cobertura de contingències laborals, legals i fiscals.

- La despesa de l'impost de societats determinat sobre el tipus impositiu esperat a final d'any i l'activació dels crèdits fiscals i la seva recuperabilitat.

- El criteri d'imputació temporal en el compte de resultats dels ingressos obtinguts per activitats accessòries prestades per CaixaBank.

F.3.2. Polítiques i procediments de control intern sobre els sistemes d'informació (entre altres, sobre seguretat d'accés, control i operació de canvis, continuïtat operativa i segregació de funcions) que suportin els processos rellevants de l'Entitat en relació amb l'elaboració i la publicació de la informació financera.

Els sistemes d'informació que fan de suport dels processos en què es basa la informació financera estan subjectes a polítiques i procediments de control intern per garantir la integritat de l'elaboració i publicació de la informació financera.

En concret, l'Entitat disposa de les polítiques següents en relació amb:

I. Sistema de Gestió de Seguretat de la Informació: CaixaBank disposa d'un Sistema de Gestió de la Seguretat de la Informació (SGSI) basat en les millors pràctiques internacionals. Aquest SGSI ha obtingut i renovat anualment la certificació ISO 27001:2013 de The British Standards Institution (BSI). Aquest sistema defineix, entre altres polítiques, les d'accés als sistemes d'informació i els controls (interns i externs) que permeten garantir l'aplicació correcta de totes i cadascuna de les polítiques definides.

II. Continuïtat operativa i de negoci: l'Entitat disposa d'un complet Pla de Contingència Tecnològica capaç d'afrontar les situacions més difícils per garantir la continuïtat dels serveis informàtics. S'han desenvolupat estratègies que permeten la recuperació de la informació en el mínim temps possible. Aquest Pla de Contingència Tecnològica s'ha dissenyat i opera de conformitat amb la Norma ISO 27031:2011. Ernst&Young ha certificat que el cos normatiu del Govern de la Contingència Tecnològica de CaixaBank ha estat dissenyat, desenvolupat i s'està operant d'acord amb aquesta Norma. Addicionalment, la BSI ha certificat el compliment del Sistema de Gestió de la Continuïtat de Negoci de CaixaBank de conformitat amb la Norma ISO 22301:2012. Els dos certificats acrediten:

- El compromís de l'Alta Direcció de CaixaBank amb la Continuïtat de Negoci i la Contingència Tecnològica.
- La realització de les millors pràctiques respecte a la gestió de la Continuïtat de Negoci i la Contingència Tecnològica.
- L'existència d'un procés cíclic basat en la millora contínua.
- Que CaixaBank té implantats, i operatius, Sistemes de Gestió en Continuïtat de Negoci i Contingència Tecnològica, d'acord amb normes internacionals de prestigi reconegut.

I aporten:

- Confiança als nostres clients, inversors, empleats i a la societat en general sobre la capacitat de resposta de l'Entitat davant d'incidents greus que afectin les operacions de negoci.
- Compliment de les recomanacions dels reguladors, Banc d'Espanya, MiFID, Basilea III, en aquestes matèries.
- Beneficis en la imatge i la reputació de l'Entitat.
- Auditories anuals, internes i externes, que comproven que els nostres sistemes de gestió continuen actualitzats.

III. Govern de Tecnologies de la Informació (TI): El model de Govern de TI de CaixaBank garanteix que els seus serveis informàtics estan alineats amb l'estratègia de negoci de l'organització, i donen resposta als requisits regulatoris, operatius o del negoci. El Govern de TI constitueix una part essencial del govern en el seu conjunt i aglutina l'estructura organitzativa i directiva necessària per assegurar que TI suporta i facilita el desenvolupament dels objectius estratègics definits. El model de Govern ha estat dissenyat i desenvolupat seguint la norma ISO 38500:2008, tal com va certificar Deloitte Advisory, SL el juliol de 2014.

Aquest disseny dels serveis informàtics de CaixaBank dona resposta a les necessitats del negoci, i garanteix, entre altres temes:

- Segregació de funcions;
- Gestió de canvis;
- Gestió d'incidents;
- Gestió de la qualitat TI;
- Gestió dels riscos: operacionals, fiabilitat de la informació financera, etc.;
- Identificació, definició i seguiment d'indicadors (quadre de comandament);
- Existència de Comitès de Govern, Gestió i Seguiment;
- Report periòdic a la Direcció;
- Controls interns severos que inclouen auditories internes i externes amb caràcter anual.

F.3.3. Polítiques i procediments de control intern destinats a supervisar la gestió de les activitats subcontractades a tercers, així com d'aquells aspectes d'avaluació, càlcul o valoració encomanats a experts independents, que puguin afectar de manera material els estats financers.

El Grup CaixaBank té una Política de Costos, Gestió Pressupostària i Compres que regula el Model de Gestió de la despesa en tot el seu cicle (Pressupostació, gestió de la demanda, negociació amb proveïdors, subministrament i facturació). Aquesta política es desenvolupa en una norma interna del Grup en què es regulen, principalment, els processos relatius a:

- L'elaboració, aprovació, gestió i liquidació del pressupost.
- L'execució del pressupost: compres i contractació de serveis
- El pagament de factures a proveïdors.

La majoria dels processos que s'estableixen entre les entitats del Grup i els seus proveïdors estan gestionats i informatitzats mitjançant aplicacions que recullen totes les seves actuacions, i és el Comitè d'Eficiència l'òrgan encarregat d'assegurar que l'execució material del pressupost s'efectua seguint la normativa.

Per garantir la gestió adequada dels costos, el Comitè d'Eficiència de CaixaBank delega en dues comissions:

- Comissió de Despeses i inversió (CDI): revisa i ratifica les propostes de despesa i inversió presentades per les àrees i filials a través de projectes, qüestionant-ne la necessitat i raonabilitat a través d'una anàlisi de rendibilitat o d'eficiència per a l'Entitat.
- Mesa de compres: vetlla per la consecució del màxim estalvi en la contractació de béns i serveis, i fomenta la igualtat d'oportunitats entre proveïdors. Tal com s'indica en el Codi Ètic de l'Entitat, la compra de béns o la contractació de serveis s'han de dur a terme amb objectivitat i transparència, eludint situacions que puguin afectar l'objectivitat de les persones que hi participen. Per això, les modalitats de contractació acceptades per la Mesa de Compres són les subhastes i les peticions de pressupost. Serà obligatori haver comparat un mínim de tres ofertes de proveïdors.

El Grup CaixaBank disposa d'un Portal de Proveïdors que permet establir un canal de comunicació senzill i àgil entre proveïdors i empreses del Grup. Mitjançant aquest Portal, les empreses subcontractades poden aportar tant la documentació imprescindible per optar a qualsevol procés de negociació, com la documentació necessària en funció dels serveis una vegada contractats. D'aquesta manera, se segueix garantint el compliment de la normativa interna de Compres alhora que se'n faciliten la gestió i el control.

CaixaBank disposa d'una política d'externalització de Serveis que estableix el marc metodològic i els criteris a considerar en la subcontractació d'activitats per part de l'Entitat. La política determina els rols i les responsabilitats per a cada activitat i exigeix que les externalitzacions es valorin per la seva criticitat, definint diferents nivells de control i supervisió d'acord amb la seva classificació.

L'empresa de serveis professionals Deloitte Consulting, SLU va certificar el compliment del disseny i redacció del govern de l'externalització de conformitat amb la Norma ISO 37500:2014, que acredita:

- El compromís de l'Alta Direcció de CaixaBank amb el govern de l'externalització.
- La realització de les millors pràctiques respecte a la gestió de les iniciatives d'externalització.
- L'existència d'un procés cíclic de millora contínua.

Aquesta Política ha tingut un important impuls en la seva aplicació durant 2017, i s'ha actualitzat d'acord amb la normativa vigent de Banc d'Espanya.

La formalització d'aquesta política suposa:

- Confiança en els nostres clients, inversors, empleats i la resta de *stakeholders*, sobre el procés de decisió i control de les iniciatives d'externalització.
- Compliment de les recomanacions dels reguladors, com ara Banc d'Espanya, MiFID i Basilea III, en aquesta matèria.
- Beneficis en la imatge i la reputació de l'Entitat.

CaixaBank vetlla perquè la futura externalització no suposi una pèrdua de capacitat de supervisió, anàlisi i exigència del servei o activitat objecte de contracte. Quan es produeix una nova iniciativa d'externalització, se segueix el procediment següent:

- Anàlisi d'aplicabilitat del model d'externalització al proveïdor.
- Valoració de la decisió d'externalització mesurant criticitat, riscos i model d'externalització associat.
- Contractació del proveïdor.
- Traspàs del servei al proveïdor extern.
- Seguiment i monitoratge de l'activitat o el servei prestat.

Totes les activitats subcontractades disposen de mesures de control basades, fonamentalment, en indicadors de rendiment. Cada responsable d'una externalització a l'Entitat sol·licita al proveïdor l'actualització i el report dels seus indicadors, que són internament revisats de manera periòdica.

En l'exercici 2017, les activitats encomanades a tercers relacionades amb valoracions i càlculs d'experts independents han estat relacionades, principalment, amb:

- Determinats serveis d'auditories internes i tecnològiques.
- Determinats serveis de consultories financeres i de *business intelligence*.
- Determinats serveis de màrqueting i compres diverses.
- Determinats serveis informàtics i tecnològics.
- Determinats serveis financers.
- Determinats serveis d'assessorament financer, fiscal i legal.
- Determinats processos relacionats amb recursos humans i compres diverses.
- Determinats processos relacionats amb els sistemes d'informació.

F.4 Informació i comunicació

Informi, assenyalant-ne les principals característiques, si disposa almenys de:

- F.4.1. Una funció específica encarregada de definir, mantenir actualitzades, les polítiques comptables (àrea o departament de polítiques comptables) i resoldre dubtes o conflictes derivats de la seva interpretació, mantenint una comunicació fluida amb els responsables de les operacions en l'organització, així com un manual de polítiques comptables actualitzat i comunicat a les unitats a través de les quals opera l'Entitat.

La responsabilitat de la definició dels criteris comptables de l'Entitat recau en la Direcció d'Intervenció i Comptabilitat – Departament de Polítiques i Regulació Comptables, integrada en la Direcció Executiva d'Intervenció, Control de Gestió i Capital.

Aquests criteris es determinen i documenten partint de les característiques del producte o operació, definides per les àrees de Negoci implicades i, de la normativa comptable que els és aplicable, que es concreta en la creació o modificació d'un circuit comptable. Els diferents documents que componen un circuit comptable expliquen el detall de tots els esdeveniments possibles pels quals pot transitar el contracte o l'operació i descriuen les principals característiques de l'operativa administrativa, la normativa fiscal i els criteris i normes comptables aplicats.

El departament esmentat és l'encarregat de resoldre qualsevol qüestió comptable no recollida en un circuit o que presenti dubtes sobre la seva interpretació. Les altes i modificacions en els circuits comptables es comuniquen immediatament a l'organització i la majoria es poden consultar a la intranet de l'Entitat.

Els criteris comptables s'actualitzen de forma contínua davant de qualsevol nova tipologia de contracte o operació, o qualsevol canvi normatiu. El procés es caracteritza per l'anàlisi de tots els nous esdeveniments que es comuniquen al Departament, i que poden tenir impactes comptables, tant a nivell de l'Entitat individual com en l'elaboració de la informació consolidada. La revisió es produeix de manera conjunta entre les diferents àrees implicades en els nous esdeveniments. Les conclusions de les revisions efectuades es traslladen i s'implementen en els diferents circuits comptables i, en cas necessari, en els diferents documents que integren el conjunt de documentació comptable. La comunicació a les àrees afectades es duu a terme a través dels mecanismes existents, principalment a través de la intranet i del manual de polítiques comptables.

Adicionalment, el Departament s'ocupa de l'anàlisi i estudi de l'impacte comptable d'operacions singulars i del seguiment i desenvolupament normatiu *ex ante* i *ex post*, dels quals s'informa de forma recurrent el Comitè de Regulació. Una vegada el desenvolupament normatiu és definitiu, el Departament té entre les seves responsabilitats fer la formació i actualització tècnica a les àrees afectades.

- F.4.2. Mecanismes de captura i preparació de la informació financera amb formats homogenis, d'aplicació i utilització per totes les unitats de l'Entitat o del Grup, que facin de suport dels estats financers principals i les notes, així com la informació que es detalli sobre el SCIIF.

CaixaBank disposa d'eines informàtiques desenvolupades internament que assegurin la integritat i l'homogeneïtat en els processos de captura i elaboració de la informació financera. Així mateix, totes les aplicacions disposen de mecanismes de contingència tecnològica, de manera que s'assegura la conservació i l'accessibilitat de les dades davant qualsevol circumstància.

Cal destacar que l'Entitat està immersa en un projecte de millora de l'arquitectura de la informació comptable, que té per objecte l'increment en la qualitat, integritat, immediatesa i accés a les dades que proporcionen les aplicacions de negoci. De forma gradual, les diverses aplicacions informàtiques s'estan incloent dins de l'abast del projecte, que actualment ja integra una materialitat de saldos molt significativa.

A l'efecte d'elaborar la informació consolidada, tant CaixaBank com les societats que conformen el perímetre del Grup fan servir, a través d'eines especialitzades, mecanismes de captura, anàlisi i preparació de les dades amb formats homogenis.

Així mateix, el pla de comptes comptables, integrat en l'aplicació de consolidació, s'ha definit per complir els requeriments dels diferents reguladors.

En relació amb els Sistemes utilitzats per a la gestió del SCIIF, l'Entitat té implantada l'eina SAP Governance, Risk and Compliance (SAP GRC) a fi de garantir la integritat d'aquest, reflectint els riscos i controls existents. L'eina també suporta, entre altres, el Mapa de Riscos Corporatiu (MRC) i els Indicadors de Risc Operacional (KRI), responsabilitat de la Direcció Executiva de Gestió Global del Risc.

F.5 Supervisió del funcionament del sistema

Informi, assenyalant-ne les principals característiques, almenys de:

F.5.1. Les activitats de supervisió del SCIIF dutes a terme pel Comitè d'Auditoria, així com si l'Entitat disposa d'una funció d'auditoria interna que tingui com a competència el suport al Comitè en la tasca de supervisió del sistema de control intern, incloent-hi el SCIIF. Així mateix, cal informar de l'abast de l'avaluació del SCIIF duta a terme en l'exercici i del procediment pel qual l'encarregat d'executar l'avaluació comunica els seus resultats, si l'Entitat disposa d'un pla d'acció que detalli les eventuais mesures correctores, i si s'ha considerat el seu impacte en la informació financera.

Sens perjudici de les funcions del Consell d'Administració en matèria de gestió i control de riscos, correspon a la Comissió d'Auditoria i Control supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera regulada i l'eficàcia dels sistemes de control interns i de gestió de riscos de l'Entitat, així com discutir amb els auditors de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern en el cas que es detectin en el desenvolupament de l'auditoria.

Aquestes funcions i activitats de la Comissió d'Auditoria i Control relacionades amb la supervisió del procés d'elaboració i presentació de la informació financera s'expliquen amb detall en l'apartat F 1.1.

Respecte a la supervisió del procés d'elaboració i presentació de la informació financera regulada, la Comissió d'Auditoria i Control duu a terme, entre d'altres, les activitats següents:

- La revisió del Pla Anual d'Auditoria Interna, avaluant si el seu abast és suficient per donar una adequada cobertura als principals riscos als quals es troba exposada l'Entitat. Posteriorment, el Pla Anual és traslladat al Consell d'Administració.
- La revisió i avaluació de les conclusions de les auditories efectuades i el seu impacte en la informació financera, si escau.
- El seguiment continuat de les accions correctores, considerant la prioritització atorgada a cadascuna.

La funció d'Auditoria Interna, integrada en la Direcció General Adjunta d'Auditoria, es regeix pels principis establerts en l'Estatut d'Auditoria Interna de l'Entitat, aprovat pel Consell d'Administració de CaixaBank. L'auditoria interna de CaixaBank és una activitat independent i objectiva d'assegurament i consulta, concebuda per agregar valor i millorar les activitats.

Contribueix a la consecució dels objectius estratègics del Grup CaixaBank aportant un enfocament sistemàtic i disciplinat en l'avaluació i millora dels processos de gestió de riscos i controls, i del govern corporatiu. El seu objectiu és garantir una supervisió eficaç i eficient del sistema de control intern mitjançant una avaluació continuada dels riscos i controls de l'organització i donar suport a la Comissió d'Auditoria i Control mitjançant l'elaboració d'informes i el report periòdic dels resultats dels treballs executats. En l'apartat E.6 d'aquest informe es fa una descripció de la funció d'Auditoria Interna, així com del conjunt de funcions desenvolupades per la Direcció General Adjunta d'Auditoria.

Auditoria Interna disposa d'auditors distribuïts en diferents equips de treball especialitzats en la revisió dels principals riscos als quals està exposada l'Entitat. Entre aquests equips hi ha la Direcció d'Auditoria Financera, Participades i Compliment Normatiu on hi ha un grup assignat a la supervisió dels processos de la Direcció Executiva d'Intervenció, Control de Gestió i Capital, responsable de l'elaboració de la informació financera i comptable de l'Entitat. El Pla Anual d'Auditoria Interna inclou la revisió, en base plurianual, dels riscos i controls de la informació financera en tots els treballs d'auditoria on aquests riscos són rellevants.

En cada treball, Auditoria Interna:

- Identifica els controls necessaris per mitigar els riscos associats a les activitats pròpies del procés revisat.
- Analitza l'efectivitat i eficiència dels controls existents d'acord amb el seu disseny.
- Verifica l'aplicació d'aquests controls.
- Comunica les conclusions de la revisió i emet una opinió sobre l'entorn de control.
- Formula recomanacions en les quals es proposen accions correctores.

Auditoria Interna ha desenvolupat un programa de treball específic per a la revisió del SCIIF que se centra en la revisió periòdica dels processos rellevants (transversals i de negoci) definits per l'equip CIIF (Control Intern sobre la Informació Financera), complementat amb la revisió dels controls existents en auditories d'altres processos.

Actualment aquest programa de treball es completa amb la revisió contínua de les evidències d'execució efectiva dels controls. Amb tot això, Auditoria emet anualment un informe global en el qual s'inclou una avaluació del funcionament del SCIIF durant l'exercici.

L'avaluació anual del SCIIF a 31.12.2017 s'ha centrat en:

- Revisió de l'aplicació del Marc de Referència definit en el document «Control Intern sobre la informació financera en les entitats cotitzades» promogut per la CNMV com un estàndard de bones pràctiques en la matèria.
- Verificació de l'aplicació de la Política i Norma interna del «Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera» per garantir que el SCIIF en l'àmbit de Grup és adequat i eficaç.
- La valoració del funcionament del procés de certificació interna ascendent dels controls clau.
- L'avaluació de la documentació descriptiva dels processos, riscos i controls rellevants en l'elaboració de la informació financera.

Adicionalment, en l'exercici 2017, Auditoria Interna ha fet diferents revisions de processos que afecten la generació, elaboració i presentació de la informació financera centrats en els àmbits financerocomptables, gestió de riscos corporatius, instruments financers, sistemes d'informació, i els negocis assegurador i actius adjudicats, entre altres.

Els resultats de l'avaluació del SCIIF es comuniquen a la Comissió d'Auditoria i Control, i a l'Equip Directiu. En els informes que contenen l'avaluació efectuada s'inclou un pla d'acció que detalla les mesures correctores, la seva criticitat per mitigar els riscos en la informació financera i el termini de resolució.

F.5.2. Si disposa d'un procediment de discussió mitjançant el qual l'Auditor de Comptes (d'acord amb el que estableixen les NTA), la funció d'Auditoria Interna i altres experts puguin comunicar a l'Alta Direcció i al Comitè d'Auditoria o Administradors de l'Entitat les debilitats significatives de control intern identificades durant els processos de revisió dels comptes anuals o aquells altres que els hagin estat encomanats. Així mateix, cal informar de si disposa d'un pla d'acció que intenti corregir o mitigar les debilitats observades.

L'Entitat disposa de procediments diaris de discussió amb l'Auditor de Comptes. L'Alta Direcció està permanentment informada de les conclusions que s'assoleixen en els processos de revisió dels comptes anuals. L'auditor assisteix la Comissió d'Auditoria i Control, en la qual informa tant del pla d'auditoria com de les conclusions preliminars assolides abans de la publicació de resultats i de les conclusions finals abans de la formulació dels comptes incloent-hi, si fos pertinent, les debilitats de control intern. Així mateix, en el marc del treball de revisió de la informació financera semestral, s'informa la Comissió d'Auditoria i Control del treball dut a terme i de les conclusions obtingudes.

D'altra banda, les revisions d'Auditoria Interna, en els seus diferents àmbits d'actuació, conclouen amb l'emissió d'un informe que avalua els riscos rellevants i l'efectivitat del control intern dels processos i les operacions que són objecte d'anàlisi, i que identifica i valora les possibles debilitats i mancances de control, formulant recomanacions per a la seva esmena. Els informes d'Auditoria Interna es remeten a l'Alta Direcció. A més, existeix un *reporting* mensual recurrent a la Comissió d'Auditoria i Control sobre les activitats desenvolupades per l'àrea d'Auditoria Interna, amb informació específica sobre aquelles debilitats significatives que s'han detectat en les revisions efectuades durant el període de *reporting*.

Auditoria Interna efectua un seguiment continuat del compliment de totes les recomanacions emeses, amb especial èmfasi a les referides a debilitats de risc alt, que es reporten periòdicament. Aquesta informació de seguiment, així com les incidències rellevants identificades en les revisions d'Auditoria es comuniquen a la Comissió d'Auditoria i Control i a l'Alta Direcció.

El desembre de 2016, el Consell d'Administració de CaixaBank va nomenar el nou auditor de comptes del Grup CaixaBank a partir de l'any 2018, a proposta de la Comissió d'Auditoria i Control. Durant l'any 2017, aquesta mateixa Comissió ha fet un seguiment del procés de transició desenvolupat per a l'assumpció dels treballs d'auditoria pel nou auditor de comptes.

F.6 Altra informació rellevant

Sense informació rellevant addicional.

F.7 Informe de l'auditor extern

Informe de:

F.7.1. Si la informació del SCIIF remesa als mercats ha estat sotmesa a revisió per part de l'auditor extern, cas en el qual l'Entitat hauria d'incloure l'informe corresponent com a annex. En cas contrari, hauria d'informar-ne dels motius.

En aplicació de la recomanació inclosa en la *Guia d'Actuació sobre l'Informe de l'Auditor* referida a la Informació relativa al Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera de les entitats cotitzades, publicada per la Comissió

Nacional del Mercat de Valors en la seva pàgina web, CaixaBank ha sotmès a revisió per part de l'auditor de comptes anuals el contingut de la informació relativa al Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera. En l'informe resultant es conclou que, com a resultat dels procediments aplicats sobre la informació relativa al SCIF, no s'han posat de manifest inconsistències o incidències que la puguin afectar.

L'informe s'inclou com a annex a aquest Informe Anual de Govern Corporatiu.

G GRAU DE SEGUIMENT DE LES RECOMANACIONS DE GOVERN CORPORATIU

Indiqui el grau de seguiment de la Societat respecte a les recomanacions del Codi de bon govern de les Societats cotitzades.

En cas que alguna recomanació no se segueixi o se segueixi parcialment, s'ha d'incloure una explicació detallada dels seus motius de manera que els accionistes, els inversors i el mercat en general, comptin amb prou informació per valorar la manera de procedir de la Societat. No són acceptables explicacions de caràcter general.

1. Que els Estatuts de les Societats cotitzades no limitin el nombre màxim de vots que pugui emetre un mateix Accionista, ni continguin altres restriccions que dificultin la presa de control de la Societat mitjançant l'adquisició de les seves accions en el mercat.

Compleix

Expliqui

2. Que quan cotitzin la Societat matriu i una Societat dependent, les dues defineixin públicament amb precisió:

a) Les respectives àrees d'activitat i eventuais relacions de negoci entre aquestes, així com les de la Societat dependent cotitzada amb les altres empreses del Grup.

b) els mecanismes previstos per resoldre els eventuais conflictes d'interès que es puguin presentar.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

No aplicable

3. Que durant la celebració de la Junta General ordinària, com a complement de la difusió per escrit de l'informe anual de govern corporatiu, el president del Consell d'Administració informi verbalment els Accionistes, amb prou detall, dels aspectes més rellevants del govern corporatiu de la Societat i, en particular:

a) Dels canvis esdevinguts des de l'anterior Junta General ordinària.

b) Dels motius concrets pels quals la companyia no segueix alguna de les recomanacions del Codi de Govern Corporatiu i, si n'hi ha, de les regles alternatives que apliqui en aquesta matèria.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

4. Que la Societat defineixi i promogui una política de comunicació i contactes amb Accionistes, inversors institucionals i assessors de vot, que sigui plenament respectuosa amb les normes contra l'abús de mercat i doni un tracte semblant als Accionistes que estan en la mateixa posició.

I que la Societat faci pública aquesta política a través de la seva pàgina web, incloent-hi informació relativa a la manera com aquesta s'ha posat en pràctica i identificant els interlocutors o els responsables de portar-la a terme.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

5. Que el Consell d'Administració no elevi a la Junta General una proposta de delegació de facultats, per emetre accions o valors convertibles a exclusió del dret de subscripció preferent, per un import superior al 20% del capital en el moment de la delegació.

I que quan el Consell d'Administració aprovi qualsevol emissió d'accions o de valors convertibles amb l'exclusió del dret de subscripció preferent, la Societat publiqui immediatament a la pàgina web els informes sobre aquesta exclusió als quals fa referència la legislació mercantil.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

El Consell d'Administració, en la reunió de data 10 de març de 2016, va acordar proposar a la Junta General d'Accionistes del 28 d'abril l'aprovació d'un acord de delegació de facultats a favor del Consell d'Administració per emetre obligacions, bons, participacions preferents i qualssevol altres valors de renda fixa o instruments de naturalesa anàloga convertibles en accions de CaixaBank o que donin dret, directament o indirectament, a la subscripció o adquisició d'accions de la societat, incloent-hi warrants. La proposta de delegació inclou expressament la facultat d'excloure el dret de subscripció preferent dels accionistes. La Junta General d'Accionistes va aprovar aquesta proposta el 28 d'abril de 2016.

Els augments de capital que el Consell d'Administració pugui aprovar a l'empara d'aquesta autorització, per atendre la conversió de valors en l'emissió dels quals s'hagi exclòs el dret de subscripció preferent, no queden subjectes a la limitació màxima del 20% del capital social que la Junta General d'Accionistes de 23 d'abril de 2015 va acordar amb caràcter general per als augments de capital que el Consell d'Administració pugui aprovar (és aplicable la limitació legal del 50% del capital en el moment de l'aprovació).

La Directiva 2013/36/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de juny de 2013, relativa a l'accés a l'activitat de les entitats de crèdit i a la supervisió prudencial de les entitats de crèdit i les empreses d'inversió, el Reglament UE 575/2013 sobre requisits prudencials de les entitats de crèdit i serveis d'inversió i la Llei 11/2015, de 18 de juny, de recuperació i resolució d'entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió, preveuen la necessitat que les entitats de crèdit es dotin, en certes proporcions, de diferents instruments en la composició del seu capital regulatori perquè es puguin considerar adequadament capitalitzades. Així, es tenen en compte diferents categories de capital que s'hauran de cobrir amb instruments específics. Malgrat que la situació de capital de la societat és adequada, es va considerar necessari adoptar un acord que permeti emetre instruments que es podran convertir eventualment en el cas que es produeixin determinats supòsits. En la mesura en què l'emissió d'aquests instruments comporta la necessitat de tenir un capital autoritzat que, ja en el moment d'emetre's, cobreixi una eventual convertibilitat i amb la finalitat de dotar la companyia de més flexibilitat, es va considerar convenient que els augments de capital social que el Consell aprovi a l'empara de l'acord de delegació objecte d'aquest informe per atendre la conversió de valors en l'emissió dels quals s'hagi exclòs el dret de subscripció preferent, no quedin subjectes a la limitació màxima del 20% del capital aplicable a la resta d'augments de capital que el Consell està facultat per aprovar.

6. Que les Societats cotitzades que elaborin els informes que s'esmenten a continuació, ja sigui de forma preceptiva o voluntària, els publiquin a la seva pàgina web amb antelació suficient a la celebració de la Junta General ordinària, encara que la seva difusió no sigui obligatòria:

- a) Informe sobre la independència de l'auditor.
- b) Informes de funcionament de les comissions d'Auditoria i de Nomenaments i Retribucions.
- c) Informe de la Comissió d'Auditoria sobre operacions vinculades.
- d) Informe sobre la política de responsabilitat social corporativa.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

7. Que la Societat transmeti en directe, a través de la pàgina web, la celebració de les Juntes Generals d'Accionistes.

Compleix

Expliqui

8. Que la Comissió d'Auditoria vetlli perquè el Consell d'Administració procuri presentar els comptes a la Junta General d'Accionistes sense limitacions ni excepcions en l'Informe d'auditoria i que, en els casos excepcionals en què hi hagi excepcions, tant el President de la Comissió d'Auditoria com els auditors expliquin amb claredat als Accionistes el contingut i l'abast d'aquestes limitacions o excepcions.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

9. Que la Societat faci públics a la pàgina web, de manera permanent, els requisits i els procediments que acceptarà per acreditar la titularitat d'accions, el dret d'assistència a la Junta General d'Accionistes i l'exercici o delegació del dret de vot.

I que aquests requisits i procediments afavoreixin l'assistència i l'exercici dels seus drets als Accionistes i s'apliquin de manera no discriminatòria.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

10. Que quan algun accionista legitimat hagi exercit, amb anterioritat a la celebració de la Junta General d'Accionistes, el dret a completar l'ordre del dia o a presentar noves propostes d'acord, la Societat:

- a) Difongui immediatament aquests punts complementaris i noves propostes d'acord.
- b) Faci públic el model de targeta d'assistència o formulari de delegació de vot o vot a distància amb les modificacions necessàries perquè es puguin votar els nous punts de l'ordre del dia i les propostes alternatives d'acord en els mateixos termes que els proposats pel Consell d'Administració.
- c) Sotmeti tots aquests punts o propostes alternatives a votació i els apliqui les mateixes regles de vot que a les formulades pel Consell d'Administració, incloses, en particular, les presumpcions o deduccions sobre el sentit del vot.
- d) Amb posterioritat a la Junta General d'Accionistes, comuniqui el desglossament del vot sobre aquests punts complementaris o propostes alternatives.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

No aplicable

En relació amb l'apartat c), el Consell està conforme que hi hagi presumpcions diferents sobre el sentit del vot per a les propostes d'acord formulades per accionistes respecte a les formulades pel Consell (tal com està establert en el Reglament de la Junta General d'Accionistes de la Societat) optant per la presumpció de vot a favor dels acords proposats pel Consell d'Administració (perquè els accionistes que s'absentïn abans de la votació han tingut l'oportunitat de deixar constància de la seva absència a fi que no es computi el seu vot i també de votar anticipadament en un altre sentit a través dels mecanismes establerts a l'efecte) i per la presumpció de vot en contra dels acords proposats per accionistes (ja que existeix la probabilitat que les noves propostes versin sobre acords que siguin contradictoris amb les propostes presentades pel Consell d'Administració i no es pot atribuir al mateix accionista sentits oposats per als seus vots i, addicionalment, els accionistes que s'hagin absentat no han tingut l'oportunitat de valorar i votar anticipadament la proposta).

Aquesta pràctica, encara que no reculli el tenor de part de la Recomanació 10, sí que assoleix de millor forma l'objectiu final del Principi 7 del Codi de Bon Govern que fa referència expressa als Principis de Govern Corporatiu de l'OCDE, que remarquen que els procediments que es fan servir a les Juntes d'accionistes han de garantir la transparència del recompte i registre adequat dels vots, sobretot en situacions de lluita de vot, de nous punts de l'ordre del dia i propostes alternatives d'acords, perquè és una mesura de transparència i garantia de coherència en l'exercici del dret de vot.

11. Que, en el cas que la Societat tingui previst pagar primes d'assistència a la Junta General d'Accionistes, estableixi, amb anterioritat, una política general sobre aquestes primes i que aquesta política sigui estable.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

No aplicable

12. Que el Consell d'Administració exerceixi les seves funcions amb unitat de propòsit i independència de criteri, dispensi el mateix tracte a tots els Accionistes que estiguin en la mateixa posició i es guii per l'interès social, entès com la consecució d'un negoci rendible i sostenible a llarg termini, que promogui la continuïtat i la maximització del valor econòmic de l'empresa.

I que en la cerca de l'interès social, a més del respecte de les lleis i els reglaments i d'un comportament basat en la bona fe, l'ètica i el respecte als usos i les bones pràctiques comunament acceptades, procuri conciliar l'interès social amb, segons correspongui, els legítims interessos dels seus empleats, proveïdors, els clients i els dels restants grups d'interès que puguin quedar afectats, així com l'impacte de les activitats de la companyia a la comunitat en el seu conjunt i en el medi ambient.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

13. Que el Consell d'Administració tingui la dimensió necessària per aconseguir un funcionament eficaç i participatiu, la qual cosa fa aconsellable que tingui entre cinc i quinze membres.

Compleix

Expliqui

Al tancament de l'exercici 2017 el Consell d'Administració estava integrat per 18 membres. No obstant això, el 21 de desembre, CaixaBank va comunicar que el senyor Antonio Massanell Lavilla va presentar la seva renúncia al seu càrrec de Vicepresident i membre del Consell d'Administració, amb efectes a 31 de desembre de 2017. Per cobrir aquesta vacant, el Consell d'Administració, en la mateixa data, va acordar, amb l'informe favorable previ de la Comissió de Nomenaments i subjecte a la verificació de la seva idoneïtat per part del Banc Central Europeu, nomenar el senyor Tomás Muniesa Arantegui membre del Consell d'Administració. Així mateix, i també a proposta de la Comissió de Nomenaments i subjecte a la verificació del Banc Central Europeu, el senyor Muniesa va ser nomenat Vicepresident del Consell d'Administració i vocal de la seva Comissió Executiva.

La dimensió del Consell es considera adequada per assegurar-li un funcionament eficaç, participatiu i amb riquesa de punts de vista. Així mateix, la dimensió del Consell es considera l'adequada a causa dels antecedents històrics del Banc, que prové d'una caixa d'estalvis, el Consell d'Administració de la qual estava format per 21 membres.

La mida i composició actuals del Consell també es justifiquen per la necessitat d'incorporar un determinat nombre de Consellers Independents i per acomplir el pacte de socis derivat de la fusió amb Banca Cívica, cosa per la qual es van haver d'incorporar 2 Consellers addicionals en representació de les Caixes d'Estalvis (actualment fundacions bancàries) provinents d'aquesta fusió. Sens perjudici d'això, es deixa constància que en el marc de la modificació de l'Acord d'integració entre CaixaBank i Banca Cívica (HR de 17 d'octubre de 2016, pel qual es va informar de la modificació de la Clàusula 5 del Pacte d'accionistes entre Fundació Bancària "la Caixa" i les Fundacions perquè aquestes proposin només un membre del Consell d'Administració de CaixaBank) el 2016 la Fundació Bancària Caja Navarra va presentar la seva renúncia i, com a conseqüència d'això, només va quedar un representant del Pacte de Socis esmentat com a membre del Consell de CaixaBank.

Finalment, i en compliment dels requeriments legals, l'existència de 5 comissions del Consell requereix un nombre de Consellers suficient per evitar duplicitats, si escau, en la composició d'aquestes i, per tant, malgrat excedir el nombre de Consellers recomanat, es considera que això aporta un funcionament eficaç, participatiu i amb riquesa de punts de vista no solament en l'àmbit del Consell sinó també en el de les seves comissions.

14. Que el Consell d'Administració aprovi una política de selecció de Consellers que:

a) Sigui concreta i verificable.

b) Asseguri que les propostes de nomenament o reelecció es fonamentin en una anàlisi prèvia de les necessitats del Consell d'Administració.

c) Afavoreixi la diversitat de coneixements, experiències i gènere.

Que el resultat de l'anàlisi prèvia de les necessitats del Consell d'Administració es reculli en l'informe justificatiu de la Comissió de Nomenaments que es publiqui en convocar la Junta General d'Accionistes a la qual se sotmeti la ratificació, el nomenament o la reelecció de cada Conseller.

I que la política de selecció de Consellers promogui l'objectiu que l'any 2020 el nombre de Conselleres representi, almenys, el 30% del total de membres del Consell d'Administració.

La Comissió de Nomenament verificarà anualment el compliment de la política de selecció de Consellers i se n'informarà en l'informe anual de govern corporatiu.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

15. Que els Consellers dominicals i independents constitueixin una àmplia majoria del Consell d'Administració i que el nombre de Consellers executius sigui el mínim necessari, tenint en compte la complexitat del grup societari i el percentatge de participació dels Consellers executius en el capital de la Societat.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

16. Que el percentatge de Consellers dominicals sobre el total de Consellers no executius no sigui superior a la proporció entre el capital de la Societat representat per aquests Consellers i la resta del capital.

Aquest criteri es podrà atenuar:

- a) En Societats d'elevada capitalització en les quals siguin escasses les participacions accionaries que tinguin legalment la consideració de significatives.
- b) Quan es tracti de societats en què hi hagi una pluralitat d'accionistes representats en el Consell d'Administració i no hi hagi vincles entre si.

Compleix

Expliqui

17. Que el nombre de Consellers independents representi, almenys, la meitat del total de Consellers.

Que, tanmateix, quan la Societat no sigui d'elevada capitalització o quan, fins i tot sent-ho, tingui un accionista o diversos actuant concertadament, que controlin més del 30% del capital social, el nombre de Consellers independents representi, almenys, un terç del total de Consellers.

Compleix

Expliqui

18. Que les Societats facin pública a través de la seva pàgina web, i mantinguin actualitzada, la informació següent sobre els seus Consellers:

- a) Perfil professional i biogràfic.
- b) Altres consells d'administració als quals pertanyin, tant si es tracta com si no de societats cotitzades, així com sobre les altres activitats retribuïdes que faci sigui quina sigui la seva naturalesa.
- c) Indicació de la categoria de Conseller a la qual pertanyin, assenyalant, en el cas de Consellers dominicals, l'accionista al qual representin o amb qui tinguin vincles.
- d) Data del seu primer nomenament com a Conseller en la Societat, així com de les reeleccions posteriors.
- e) Accions de la companyia, i opcions sobre elles, de les quals siguin titulars.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

19. Que en l'informe anual de govern corporatiu, prèvia verificació per la Comissió de Nomenaments, s'expliquin les raons per les quals s'hagin nomenat Consellers dominicals a instàncies d'Accionistes la participació accionarial dels quals sigui inferior al 3% del capital; i s'exposin les raons per les quals no s'hagin atès, si escau, peticions formals de presència en el Consell procedents d'Accionistes amb una participació accionarial igual o superior a la d'altres a instàncies dels quals s'hagin designat Consellers dominicals.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

No aplicable

20. Que els Consellers dominicals presentin la dimissió quan l'accionista al qual representen transmeti íntegrament la participació accionarial. I que també ho facin, en el nombre que correspongui, quan aquest Accionista rebaixi la seva participació accionarial fins a un nivell que exigeixi la reducció del nombre dels seus Consellers dominicals.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

No aplicable

21. Que el Consell d'Administració no proposi la separació de cap Conseller independent abans del compliment del període estatutari per al qual hagi estat nomenat, excepte quan hi concorri una causa justa, apreciada pel Consell d'Administració amb l'informe previ de la Comissió de Nomenaments. En particular, s'entén que hi ha una justa causa quan el conseller passi a ocupar nous càrrecs o contregui noves obligacions que li impedeixin dedicar el temps necessari a l'acompliment de les funcions pròpies del càrrec de conseller, incompleixi els deures inherents al càrrec o incorri en

algunes de les circumstàncies que li facin perdre la condició d'independent, d'acord amb el que estableix la legislació aplicable.

També es podrà proposar la separació de Consellers independents com a conseqüència d'ofertes públiques d'adquisició, fusions o altres operacions corporatives similars que suposin un canvi en l'estructura de capital de la Societat, quan aquests canvis en l'estructura del Consell d'Administració estiguin propiciats pel criteri de proporcionalitat assenyalat a la recomanació 16.

Compleix

Expliqui

22. Que les Societats estableixin regles que obliguin els Consellers a informar i, si escau, dimitir en els supòsits que puguin perjudicar el crèdit i la reputació de la Societat i, en particular, els obliguin a informar el Consell d'Administració de les causes penals en les quals constin com a imputats, així com de les seves posteriors vicissituds processals.

I que si un Conseller resulta processat o es dicta en contra seva una acta d'obertura de judici oral per algun dels delictes assenyalats en la legislació societària, el Consell d'Administració examini el cas tan aviat com sigui possible i, a la vista de les circumstàncies concretes, decideixi si pertoca o no que el Conseller continuï en el càrrec. I que de tot això el Consell d'Administració en doni compte, de manera raonada, en l'informe anual de govern corporatiu.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

23. Que tots els Consellers expressin clarament la seva oposició quan considerin que alguna proposta de decisió sotmesa al Consell d'Administració pot ser contrària a l'interès social. I que també ho facin, especialment, els independents i altres Consellers als quals no afecti el potencial conflicte d'interessos, quan es tracti de decisions que puguin perjudicar els Accionistes no representats en el Consell d'Administració.

I que quan el Consell d'Administració adopti decisions significatives o reiterades sobre les quals el Conseller hagi formulat serioses reserves, aquest tregui les conclusions que siguin procedents i, si opta per dimitir, expliqui les raons a la carta a què es refereix la recomanació següent.

Aquesta recomanació també afecta el secretari del Consell d'Administració, encara que no tingui la condició de Conseller.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

No aplicable

24. Que quan, tant si és per dimissió com per un altre motiu, un Conseller cessi en el càrrec abans del terme del seu mandat, n'expliqui les raons en una carta que remetrà a tots els membres del Consell d'Administració. I que, sens perjudici que aquest cessament es comuniqui com a fet rellevant, s'informi del motiu del cessament en l'informe anual de govern corporatiu.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

No aplicable

25. Que la Comissió de Nomenaments s'asseguri que els Consellers no executius tenen suficient disponibilitat de temps per exercir correctament les seves funcions.

I que el Reglament del Consell estableixi el nombre màxim de consells de Societats dels quals poden formar part els Consellers.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

26. Que el consell d'administració es reuneixi amb la freqüència necessària per acomplir eficaçment les seves funcions i, almenys, vuit vegades a l'any, seguint el programa de dates i assumptes que

Estableixi a l'inici de l'exercici. Cada conseller pot proposar individualment altres punts de l'ordre del dia no previstos inicialment.

Complex

Complex parcialment

Expliqui

27. Que les inassistències dels Consellers es redueixin als casos indispensables i es quantifiquin en l'informe anual de govern corporatiu. I que, quan s'hagin de produir, s'atorgui representació amb instruccions.

Complex

Complex parcialment

Expliqui

En el cas d'absències inevitables, la legislació amb l'objectiu d'evitar que es modifiqui de facto l'equilibri del consell d'administració permet que es pugui delegar en un altre conseller (els no executius només en altres no executius) –és el que estableix el Principi 14 del Codi de Bon Govern i també està previst així en els Estatuts Socials (en l'article 37) així com en el Reglament del Consell (en l'article 17), els quals determinen que els Consellers han d'assistir personalment a les sessions del Consell. No obstant això, quan no ho puguin fer personalment, han de procurar atorgar la seva representació per escrit i amb caràcter especial per a cada sessió a un altre membre del Consell incloent-hi les instruccions oportunes. Els consellers no executius només ho podran fer en un altre conseller no executiu, per bé que els consellers independents únicament podran atorgar el seu representació a favor d'un altre conseller independent. Sent aquesta última limitació introduïda el 2017 per modificacions d'ambdós textos a fi de complir determinades millores de govern corporatiu en consonància amb les condicions per a la desconsolidació a efectes prudencials de Criteris Caixa comunicades pel Banc Central Europeu.

El Consell d'Administració valora com a bona pràctica de Govern corporatiu que, en els casos d'impossibilitat d'assistència, les representacions, quan tinguin lloc, en general no es produeixin amb instruccions específiques. Això no modifica de facto l'equilibri del Consell atès que les delegacions dels Consellers no executius només es poden efectuar en no executius i en el cas dels independents únicament a favor d'un altre independent, i cal recordar que al marge de sigui quina sigui la seva tipologia el Conseller sempre ha de defensar l'interès social.

D'altra banda, com a exercici de llibertat de cada conseller, que també pot delegar amb les oportunes instruccions, tal com suggereix el Reglament del Consell, la decisió de delegar sense instruccions representa l'exercici d'autonomia de cada conseller de sospesar el que dona més valor a la seva representació i finalment decidir-se pel fet que el seu representant s'atingui al resultat del debat en seu del Consell. Això, a més, està en línia amb el que estableix la Llei sobre les facultats del President del Consell, al qual s'atribueix, entre d'altres, la d'estimular el debat i la participació activa dels Consellers durant les sessions, salvaguardant la seva lliure presa de posició.

Per tant, la llibertat de fer delegacions amb instruccions específiques o sense a l'elecció de cada conseller es considera una bona pràctica i, en concret, l'absència d'instruccions per facilitar la posició del mandatari per atènyer-se al tenor del debat.

28. Que quan els Consellers o el Secretari manifestin preocupació sobre alguna proposta o, en el cas dels Consellers, sobre la marxa de la Societat i aquestes preocupacions no quedin resoltes en el Consell d'Administració, a petició de qui les hagi manifestat, se'n deixi constància a l'acta.

Complex

Complex parcialment

Expliqui

No aplicable

29. Que la Societat estableixi els cursos adequats perquè els Consellers puguin obtenir l'assessorament necessari per a l'exercici de les seves funcions incloent-hi, si ho exigeixen les circumstàncies, assessorament extern amb càrrec a l'empresa.

Complex

Complex parcialment

Expliqui

30. Que, independentment dels coneixements que s'exigeixen als Consellers per a l'exercici de les seves funcions, les societats també ofereixin als Consellers programes d'actualització de coneixements quan les circumstàncies ho demanin.

Complex

Expliqui

No aplicable

31. Que l'ordre del dia de les sessions indiqui amb claredat els punts sobre els quals el consell d'administració haurà d'adoptar una decisió o acord perquè els Consellers puguin estudiar o reclamar, amb caràcter previ, la informació necessària per adoptar-los.

Quan, excepcionalment, per raons d'urgència, el president vulgui sotmetre a l'aprovació del Consell d'Administració decisions o acords que no constin en l'ordre del dia, cal el consentiment previ i exprés de la majoria dels Consellers presents, de la qual cosa es deixarà la deguda constància a l'acta.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

D'acord amb el que estableix l'article 26.g) del Reglament del Consell, no s'estableix cap requisit addicional als membres del Consell en consideració a la seva condició de President, Vicepresident o Conseller Delegat per incloure una nova proposta en l'ordre de dia de les seves reunions. Es considera que el tracte igualitari pel que fa a aquesta prerrogativa és una mesura que fomenta la participació de tots els membres i ret compte de la importància de la participació de tots els membres del consell, independentment de qualsevol categoria o condició que exerceixin en la defensa de l'interès social.

32. Que els Consellers siguin periòdicament informats dels moviments en l'accionariat i de l'opinió que els Accionistes significatius, els inversors i les agències de qualificació tinguin sobre la Societat i el Grup.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

33. Que el president, com a responsable del funcionament eficaç del Consell d'Administració, a més d'exercir les funcions que té legalment i estatutàriament atribuïdes, prepari i sotmeti al Consell d'Administració un programa de dates i assumptes a tractar; organitzi i coordini l'avaluació periòdica del Consell, així com, si escau, la del primer executiu de la Societat; sigui responsable de la direcció del Consell i de l'efectivitat del seu funcionament; s'asseguri que es dedica suficient temps de discussió a les qüestions estratègiques, i acordi i revisi els programes d'actualització de coneixements per a cada Conseller, quan les circumstàncies ho aconsellin.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

34. Que quan hi hagi un Conseller coordinador, els estatuts o el reglament del Consell d'Administració, a més de les facultats que li corresponen legalment, li atribueixi les següents: presidir el Consell d'Administració en absència del president i dels vicepresidents, en el cas que n'hi hagi; fer-se ressò de les preocupacions dels Consellers no executius; mantenir contactes amb inversors i Accionistes per conèixer els seus punts de vista a l'efecte de formar-se una opinió sobre les seves preocupacions, en particular, en relació amb el govern corporatiu de la Societat; i coordinar el Pla de successió del President.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

No aplicable

35. Que el Secretari del consell d'administració vetlli especialment perquè, en les seves actuacions i decisions, el consell d'administració tingui presents les recomanacions sobre bon govern contingudes en aquest Codi de bon govern que siguin aplicables a la societat.

Compleix

Expliqui

36. Que el Ple del Consell d'Administració avaluï un cop a l'any i adopti, si escau, un pla d'acció que corregeixi les deficiències detectades respecte a:

a) La qualitat i l'eficiència del funcionament del Consell d'Administració.

b) El funcionament i la composició de les seves comissions.

c) La diversitat en la composició i competències del Consell d'Administració.

d) L'acompliment del President del Consell d'Administració i del primer executiu de la Societat.

e) L'acompliment i l'aportació de cada Conseller, posant especial atenció als responsables de les diferents comissions del Consell.

Per a la realització de l'avaluació de les diferents comissions, es partirà de l'informe que aquestes elevin al Consell d'Administració, i per a la d'aquest últim, del que li elevi la Comissió de Nomenaments.

Cada tres anys, el Consell d'Administració serà auxiliat per a la realització de l'avaluació per un consultor extern, la independència del qual serà verificada per la Comissió de Nomenaments.

Les relacions de negoci que el consultor o qualsevol Societat del grup mantinguin amb la Societat o qualsevol Societat del seu grup, han de ser desglossades en l'informe anual de govern corporatiu.

El procés i les àrees avaluades seran objecte de descripció en l'informe anual de govern corporatiu.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

37. Que quan hi hagi una Comissió Executiva, l'estructura de participació de les diferents categories de Consellers sigui similar a la del mateix Consell d'Administració i el seu Secretari sigui el d'aquest últim.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

No aplicable

38. Que el Consell d'Administració tingui sempre coneixement dels assumptes tractats i de les decisions adoptades per la Comissió Executiva i que tots els membres del Consell d'Administració rebin còpia de les actes de les sessions de la Comissió Executiva.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

No aplicable

39. Que els membres de la Comissió d'Auditoria, i especialment el President, es designin tenint en compte els seus coneixements i experiència en matèria de comptabilitat, auditoria o gestió de riscos, i que la majoria d'aquests membres siguin Consellers independents.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

40. Que amb la supervisió de la Comissió d'Auditoria, es disposi d'una unitat que assumeixi la funció d'auditoria interna que vetlli pel bon funcionament dels sistemes d'informació i control intern i que funcionalment depengui del president no executiu del Consell o del de la Comissió d'Auditoria.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

41. Que el responsable de la unitat que assumeixi la funció d'auditoria interna presenti a la comissió d'auditoria el seu pla anual de treball, informi directament de les incidències que es presentin en el seu desenvolupament i sotmeti al final de cada exercici un informe d'activitats.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

No aplicable

42. Que, a més de les previstes en la llei, corresponguin a la Comissió d'Auditoria les funcions següents:

1. En relació amb els sistemes d'informació i control intern:

a) Supervisar el procés d'elaboració i la integritat de la informació financera relativa a la Societat i, si escau, al Grup, revisant el compliment dels requisits normatius, l'adequada delimitació del perímetre de consolidació i la correcta aplicació dels criteris comptables.

- b) Vetllar per la independència de la unitat que assumeix la funció d'auditoria interna; proposar la selecció, el nomenament, la reelecció i el cessament del responsable del servei d'auditoria interna; proposar el pressupost d'aquest servei; aprovar l'orientació i els plans de treball, assegurant-se que la seva activitat estigui enfocada principalment cap als riscos rellevants de la Societat; rebre informació periòdica sobre les seves activitats; i verificar que l'Alta Direcció tingui en compte les conclusions i les recomanacions dels informes.
- c) Establir i supervisar un mecanisme que permeti als empleats comunicar, de manera confidencial i, si és possible i es considera apropiat, anònima, les irregularitats de potencial transcendència, especialment financeres i comptables, que adverteixin en l'empresa.

2. En relació amb l'auditor extern:

- a) En cas de renúncia de l'auditor extern, examinar les circumstàncies que l'hagin motivat.
- b) Vetllar perquè la retribució de l'auditor extern pel seu treball no comprometi la seva qualitat ni independència.
- c) Supervisar que la Societat comuniqui com a fet rellevant a la CNMV el canvi d'auditor i l'acompanyi amb una declaració sobre l'eventual existència de desacords amb l'auditor sortint i, si n'hi ha hagut, del seu contingut.
- d) Assegurar que l'auditor extern mantingui anualment una reunió amb el Ple del Consell d'Administració per informar-lo sobre la feina feta i sobre l'evolució de la situació comptable i de riscos de la Societat.
- e) Assegurar que la Societat i l'auditor extern respecten les normes vigents sobre prestació de serveis diferents dels d'auditoria, els límits a la concentració del negoci de l'auditor i, en general, les altres normes sobre independència dels auditors.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

43. Que la Comissió d'Auditoria pugui convocar qualsevol empleat o directiu de la Societat, i fins i tot disposar que compareguin sense presència de cap altre directiu.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

44. Que s'informi la comissió d'auditoria sobre les operacions de modificacions estructurals i corporatives que la societat tingui pensat fer perquè el consell d'administració les pugui analitzar i fer un informe previ sobre les seves condicions econòmiques i el seu impacte comptable i, en especial, si escau, sobre l'equació de canvi proposada.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

Expliqui

45. Que la política de control i gestió de riscos identifiqui, almenys:

- a) Els diferents tipus de risc, financers i no financers (entre altres, els operatius, tecnològics, legals, socials, mediambientals, polítics i reputacionals) als quals s'enfronta la Societat, incloent-hi, entre els financers o econòmics, els passius contingents i altres riscos fora de balanç.
- b) La fixació del nivell de risc que la Societat consideri acceptable.
- c) Les mesures previstes per mitigar l'impacte dels riscos identificats, en cas que arribin a materialitzar-se.
- d) Els sistemes d'informació i control intern que s'utilitzaran per controlar i gestionar aquests riscos, incloent-hi els passius contingents o riscos fora de balanç.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

46. Que amb la supervisió directa de la comissió d'auditoria o, si escau, d'una comissió especialitzada del consell d'administració, hi hagi una funció interna de control i gestió de riscos exercida per una unitat o departament intern de la societat que tingui atribuïdes expressament les funcions següents:

- a) Assegurar el bon funcionament dels sistemes de control i gestió de riscos i, en particular, que s'identifiquin, gestionin i quantifiquin adequadament tots els riscos importants que afectin la societat.
- b) Participar activament en l'elaboració de l'estratègia de riscos i en les decisions importants sobre la seva gestió.
- c) Vetllar perquè els sistemes de control i gestió de riscos mitiguin els riscos adequadament en el marc de la política definida pel Consell d'Administració.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

47. Que els membres de la Comissió de Nomenaments i de Retribucions –o de la Comissió de Nomenaments i la Comissió de Retribucions, si estan separades– es designin procurant que tinguin els coneixements, les aptituds i l'experiència adequats a les funcions que estiguin cridats a exercir i que la majoria d'aquests membres siguin Consellers independents.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

48. Que les Societats d'elevada capitalització tinguin una Comissió de Nomenaments i una Comissió de Remuneracions separades.

Compleix

Expliqui

No aplicable

49. Que la Comissió de Nomenaments consulti el President del Consell d'Administració i el primer executiu de la Societat, especialment quan es tracti de matèries relatives als Consellers executius.

I que qualsevol Conseller pugui sol·licitar a la Comissió de Nomenaments que prengui en consideració, per si els troba idonis al seu judici, potencials candidats per cobrir vacants de Conseller.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

50. Que la Comissió de Retribucions exerceixi les funcions amb independència i que, a més de les funcions que li atribueixi la llei, li corresponguin les següents:

- a) Proposar al Consell d'Administració les condicions bàsiques dels contractes dels alts directius.
- b) Comprovar l'observança de la política retributiva establerta per la Societat.
- c) Revisar periòdicament la política de remuneracions aplicada als Consellers i Alts Directius, inclosos els sistemes retributius amb accions i la seva aplicació, així com garantir que la seva remuneració individual sigui proporcionada a la que es pagui als altres Consellers i Alts Directius de la Societat.
- d) Vetllar perquè els eventuais conflictes d'interessos no perjudiquin la independència de l'assessorament extern prestat a la Comissió.

e) Verificar la informació sobre remuneracions dels consellers i alts directius continguda en els diferents documents corporatius, incloent-hi l'informe anual sobre remuneracions dels consellers.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

51. Que la Comissió de Retribucions consulti el President i el primer executiu de la Societat, especialment quan es tracti de matèries relatives als Consellers executius i Alts Directius.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

52. Que les regles de composició i funcionament de les comissions de supervisió i control figurin en el Reglament del Consell d'Administració i que siguin consistents amb les aplicables a les comissions legalment obligatòries de conformitat amb les recomanacions anteriors, incloent-hi:

- a) Que estiguin compostes exclusivament per Consellers no executius, amb majoria de Consellers independents.
- b) Que els seus Presidents siguin Consellers independents.
- c) Que el Consell d'Administració designi els membres d'aquestes comissions tenint presents els coneixements, les aptituds i l'experiència dels Consellers i les tasques de cada Comissió, deliberi sobre les seves propostes i informes; i que reti comptes, en el primer ple del Consell d'Administració posterior a les seves reunions, de la seva activitat i que responguin de la feina feta.
- d) Que les comissions puguin reclamar assessorament extern quan ho considerin necessari per a l'exercici de les seves funcions.
- e) Que de les seves reunions se n'estengui acta, que es posarà a disposició de tots els Consellers.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

No aplicable

53. Que la supervisió del compliment de les regles de govern corporatiu, dels codis interns de conducta i de la política de responsabilitat social corporativa s'atribueixi a una comissió o es reparteixi entre diverses comissions del Consell d'Administració que podran ser la Comissió d'Auditoria, la de Nomenaments, la Comissió de Responsabilitat Social Corporativa, en el cas que n'hi hagi, o una comissió especialitzada que el Consell d'Administració, en l'exercici de les seves facultats d'autoorganització, decideixi crear a aquest efecte, a les quals específicament s'atribueixin les funcions mínimes següents:

- a) La supervisió del compliment dels codis interns de conducta i de les regles de govern corporatiu de la Societat.
- b) La supervisió de l'estratègia de comunicació i relació amb accionistes i inversors, incloent-hi els petits i mitjans accionistes.
- c) L'avaluació periòdica de l'adequació del sistema de govern corporatiu de la Societat, a fi que compleixi la missió de promoure l'interès social i tingui en compte, segons correspongui, els legítims interessos dels altres grups d'interès.
- d) La revisió de la política de responsabilitat corporativa de la Societat, vetllant perquè estigui orientada a la creació de valor.
- e) El seguiment de l'estratègia i les pràctiques de responsabilitat social corporativa i l'avaluació del grau de compliment.
- f) La supervisió i avaluació dels processos de relació amb els diferents grups d'interès.
- g) L'avaluació de tot el relatiu als riscos no financers de l'empresa –incloent-hi els operatius, tecnològics, legals, socials, mediambientals, polítics i reputacionals.
- h) La coordinació del procés de report de la informació no financera i sobre diversitat, de conformitat amb la normativa aplicable i els estàndards internacionals de referència.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

54. Que la política de responsabilitat social corporativa inclogui els principis o compromisos que l'empresa assumeixi voluntàriament en la seva relació amb els diferents grups d'interès i identifiqui almenys:

- a) Els objectius de la política de responsabilitat social corporativa i el desenvolupament d'instruments de suport.
- b) L'estratègia corporativa relacionada amb la sostenibilitat, el medi ambient i les qüestions socials.
- c) Les pràctiques concretes en qüestions relacionades amb: accionistes, empleats, clients, proveïdors, qüestions socials, medi ambient, diversitat, responsabilitat fiscal, respecte dels drets humans i prevenció de conductes il·legals.
- d) Els mètodes o sistemes de seguiment dels resultats de l'aplicació de les pràctiques concretes assenyalades en la lletra anterior, els riscos associats i la seva gestió.
- e) Els mecanismes de supervisió del risc no financer, l'ètica i la conducta empresarial.
- f) Els canals de comunicació, participació i diàleg amb els grups d'interès.
- g) Les pràctiques de comunicació responsable que evitin la manipulació informativa i protegeixin la integritat i l'honor.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

55. Que la Societat informi, en un document separat o en l'informe de gestió, sobre els assumptes relacionats amb la responsabilitat social corporativa, utilitzant per a això alguna de les metodologies acceptades internacionalment.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

56. Que la remuneració dels Consellers sigui la necessària per atreure i retenir els Consellers del perfil desitjat i per retribuir la dedicació, qualificació i responsabilitat que el càrrec exigeixi, però no tan elevada com per comprometre la independència de criteri dels Consellers no executius.

Compleix

Expliqui

57. Que se circumscriguin als Consellers executius les remuneracions variables lligades al rendiment de la Societat i a l'acompliment personal, així com la remuneració mitjançant entrega d'accions, opcions o drets sobre accions o instruments referenciats al valor de l'acció i els sistemes d'estalvi a llarg termini com ara plans de pensions, sistemes de jubilació o altres sistemes de previsió social.

Es podrà tenir en compte el lliurament d'accions com a remuneració als Consellers no executius quan es condicioni al fet que les mantinguin fins al seu cessament com a Consellers. Això no és aplicable a les accions que el Conseller necessiti alienar, si escau, per satisfer els costos relacionats amb la seva adquisició.

Compleix

Compleix parcialment

Expliqui

58. Que en el cas de remuneracions variables, les polítiques retributives incorporin els límits i les cauteles tècniques necessàries per assegurar que les remuneracions guarden relació amb el rendiment professional dels beneficiaris i no deriven només de l'evolució general dels mercats o del sector d'activitat de la companyia o d'altres circumstàncies similars.

I, en particular, que els components variables de les remuneracions:

- a) Estiguin vinculats a criteris de rendiment que siguin predeterminats i mesurables i que aquests criteris considerin el risc assumit per a l'obtenció d'un resultat.
- b) Promoguin la sostenibilitat de l'empresa i incloguin criteris no financers que siguin adequats per a la creació de valor a llarg termini, com el compliment de les regles i els procediments interns de la Societat i de les seves polítiques per al control i la gestió de riscos.
- c) Es configuren sobre la base d'un equilibri entre el compliment d'objectius a curt, mitjà i llarg termini, que permetin remunerar el rendiment per un acompliment continuat durant un període de temps suficient per apreciar la seva contribució a la creació sostenible de valor, de manera que els elements de mesura d'aquest rendiment no girin únicament al voltant de fets puntuals, ocasionals o extraordinaris.

Complex Complex parcialment Expliqui No aplicable

59. Que el pagament d'una part rellevant dels components variables de la remuneració es difereixi per un període de temps mínim suficient per comprovar que s'han complert les condicions de rendiment prèviament establertes.

Complex Complex parcialment Expliqui No aplicable

60. Que les remuneracions relacionades amb els resultats de la Societat tinguin en compte les eventuais excepcions que constin en l'informe de l'auditor extern i minorin aquests resultats.

Complex Complex parcialment Expliqui No aplicable

61. Que un percentatge rellevant de la remuneració variable dels Consellers executius estigui vinculat al lliurament d'accions o d'instruments financers referenciats al seu valor.

Complex Complex parcialment Expliqui No aplicable

62. Que una vegada atribuïdes les accions o les opcions o drets sobre accions corresponents als sistemes retributius, els Consellers no puguin transferir la propietat d'un nombre d'accions equivalent a dues vegades la seva remuneració fixa anual, ni puguin exercir les opcions o drets fins a transcorregut un termini de, almenys, tres anys des de la seva atribució.

Això no és aplicable a les accions que el Conseller necessiti alienar, si escau, per satisfer els costos relacionats amb la seva adquisició.

Complex Complex parcialment Expliqui No aplicable

Les accions que es lliuren com a part de la liquidació del *bonus* anual, i que té lloc amb un ajornament de 3 anys, tenen una retenció de 12 mesos des del lliurament i no han de mantenir cap import mínim una vegada superat aquest període.

En la Junta General d'Accionistes celebrada el 6 d'abril de 2017 es va aprovar la Política de Remuneració del Consell d'Administració i es va ampliar l'ajornament de 3 a 5 anys aplicable a partir del 2018. Aquesta modificació s'ha portat a terme per complir el que disposa la Guia de l'EBA sobre Polítiques de Remuneració.

Respecte a la prohibició de transmetre la propietat d'un nombre d'accions equivalent a dues vegades la remuneració fixa anual, en el cas de CaixaBank no s'aplica d'aquesta manera. La finalitat establerta en el Principi 25 que la remuneració dels Consellers afavoreixi la consecució dels objectius empresarials i de l'interès social s'aconsegueix igualment per l'existència de clàusules *malus clawback* i per la mateixa estructura de remuneració dels Consellers executius, la remuneració dels quals en accions (que correspon a la meitat de la remuneració variable) està diferida amb un període de restricció de 12 mesos i a més és variable representativa d'una part limitada de la remuneració total, en absoluta coherència amb els principis prudencials de no incentiu a la presa de riscos i amb l'alineament d'objectius i evolució sostenible de l'entitat.

63. Que els acords contractuals incloguin una clàusula que permeti a la societat reclamar el reemborsament dels components variables de la remuneració quan el pagament no hagi estat ajustat a les condicions de rendiment o quan s'hagin abonat tenint en compte dades la inexactitud de les quals quedi acreditada amb posterioritat.

Compleix Compleix parcialment Expliqui No aplicable

64. Que els pagaments per resolució del contracte no superin un import establert equivalent a dos anys de la retribució total anual i que no s'abonin fins que la Societat hagi pogut comprovar que el Conseller ha complert els criteris de rendiment prèviament establerts.

Compleix Compleix parcialment Expliqui No aplicable

H ALTRES INFORMACIONS D'INTERÈS

1. Si hi ha algun aspecte rellevant en matèria de govern corporatiu a la Societat o a les Entitats del grup que no s'hagi recollit en la resta d'apartats d'aquest informe, però que calgui incloure per recollir una informació més completa i raonada sobre l'estructura i les pràctiques de govern a l'Entitat o el seu grup, detalleu-lo breument.

2. Dins d'aquest apartat, també s'hi pot incloure qualsevol altra informació, aclariment o matís relacionat amb els anteriors apartats de l'informe en la mesura que siguin rellevants i no reiteratius.

En concret, cal indicar si la Societat està sotmesa a una legislació diferent de l'espanyola en matèria de govern corporatiu i, si escau, cal incloure aquella informació que estigui obligada a subministrar i sigui diferent de l'exigida en aquest informe.

3. La Societat també pot indicar si s'ha adherit voluntàriament a altres codis de principis ètics o de bones pràctiques, internacionals, sectorials o d'un altre àmbit. Si escau, s'ha d'identificar el codi en qüestió i la data d'adhesió.

A.2 – Respecte a la situació de la participació de Fundació Bancària "la Caixa" en CaixaBank, cal informar que, al tancament de l'exercici 2017, la Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona ("la Caixa") disposa directament de 3.493 accions i a través de CriteríaCaixa (societat controlada al 100% per la Fundació Bancària), de 2.392.575.212 accions de CaixaBank.

També cal esmentar que el 26 de maig de 2016 CriteríaCaixa va informar que havia plantejat al Banc Central Europeu (d'ara endavant, el BCE) el seu interès a conèixer sota quines condicions es produiria la pèrdua de control de CaixaBank de manera que aquesta pèrdua impliqués la desconsolidació a efectes prudencials de CaixaBank en CriteríaCaixa i que el BCE va comunicar les condicions sota les quals consideraria que CriteríaCaixa hauria deixat de tenir el control de CaixaBank, a efectes prudencials. Entre les condicions rellevants establertes pel BCE hi havia que els drets polítics i econòmics de CriteríaCaixa a CaixaBank no sobrepassin el 40% del total de drets polítics i econòmics.

CriteríaCaixa va informar, així mateix, que els òrgans d'administració tant de la Fundació Bancària "la Caixa" com de CriteríaCaixa van acordar deixar constància de la seva voluntat de complir les condicions perquè es produeixi la desconsolidació prudencial de CriteríaCaixa respecte al grup CaixaBank abans de finalitzar l'exercici 2017.

Adicionalment, CriteríaCaixa va comunicar el 13 de desembre de 2016 la col·locació accelerada entre inversors institucionals de 100.000.000 d'accions de CaixaBank, representatives aproximadament de l'1,7% del capital social de CaixaBank. El 6 de febrer CriteríaCaixa va comunicar mitjançant fet rellevant la col·locació accelerada entre inversors institucionals d'un paquet d'accions corresponent al 5,322% del capital de CaixaBank, aproximadament, i el 9 de febrer de 2017, Fundació Bancària "la Caixa" i CriteríaCaixa (com a societat controlada de la primera) van comunicar haver assolit el 40% de participació en CaixaBank.

El 26 de setembre de 2017, CaixaBank va comunicar al mercat per fet rellevant que el Consell del Banc Central Europeu va considerar, partint del compliment de les condicions, que CriteríaCaixa ja no exerceix el control o una influència dominant sobre CaixaBank i, en conseqüència, ja no és la seva empresa matriu.

D'altra banda, convé aclarir en relació amb l'accionista significatiu, BlackRock, INC, que per les limitacions del formulari electrònic no es permet informar de manera desglossada la seva participació total. Que al tancament de l'exercici és del 3,292% i correspon al resultat de sumar el 3,264% de drets de vots atribuïts a accions al 0,028% de drets de vots a través d'instruments financers, tot això de manera indirecta.

En relació amb els moviments en l'estructura accionarial més significativa esdevinguts durant l'exercici 2017, a més de les notificacions de CaixaBank i CriteríaCaixa (anteriorment esmentades) i les de BlackRock, INC que apareixen a l'apartat A.2 d'aquest Informe, cal mencionar que aquest últim accionista significatiu ha fet comunicacions addicionals que es van presentar de manera voluntària i que no deriven dels encreuaments de llindar, raó per la qual no s'inclouen a l'apartat A.2. sens perjudici que puguin ser consultades a la pàgina web de la CNMV.

A.5 - Respecte a la relació de caire societari que la Fundació Bancària "la Caixa" i Critería Caixa, SAU (societat controlada per la Fundació Bancària "la Caixa" a través de la qual té la seva participació en CaixaBank) mantenen amb CaixaBank, cal mencionar que el 26 de setembre de 2017 es va fer públic que mitjançant Decisió del Consell del Banc Central Europeu s'ha considerat, d'acord amb el compliment de les condicions, que CriteríaCaixa ja no exerceix el control o una influència dominant sobre CaixaBank i, en conseqüència, ja no és la seva empresa matriu. Per aquesta raó ja no s'esmenta una relació societària entre el Grup Fundació Bancària "la Caixa" i CaixaBank, que ha passat a ser l'empresa matriu del conglomerat financer integrat per les entitats del grup que té la condició de regulades, classificant-se CaixaBank com a entitat supervisada significativa de conformitat amb l'article 6, apartat 4, del Reglament (UE) núm. 1024/2013, formant CaixaBank, juntament amb les entitats de crèdit del seu grup, un grup supervisat significatiu del qual CaixaBank és l'entitat al màxim nivell de consolidació prudencial

A.6.1 - El capital social afectat pel Pacte parasocial comunicat a la Societat és del 80,597%. Aquest percentatge és el que representaven les accions de CaixaBank titularitat de: Caja Navarra (actualment Fundació Bancària Caja Navarra), Cajasol (actualment Fundació Cajasol), Caja Canarias (actualment Fundació Caja Canarias), i Caja de Burgos (actualment Fundació Caja de Burgos, Fundació Bancària), («les Fundacions») i Fundació Bancària "la Caixa", a 1 d'agost de 2012, data de la signatura del Pacte.

Es tracta d'una dada no actualitzada atès que, entre els signants d'aquest Pacte, actualment tres de les fundacions no són membres del Consell d'Administració de CaixaBank (a saber: Fundació Caja Navarra, Fundació Cajasol i Fundació Caja Burgos, Fundació Bancària) i, per tant, no tenen l'obligació legal de fer públic i de forma actualitzada la seva participació en CaixaBank en els mateixos termes que els membres del Consell de societat cotitzada (com les altres dues fundacions signants del Pacte, les participacions actualitzades de les quals estan disponibles en els webs de la CNMV i de CaixaBank), sent, per tant, el percentatge esmentat anteriorment l'última dada consolidada disponible per la Societat.

Continuació de «Breu descripció del pacte»:

Així mateix, es va pactar el compromís de la Fundació Bancària "la Caixa" de votar a favor del nomenament de 2 membres del Consell d'Administració de CaixaBank a proposta de «les Fundacions» i, amb la finalitat de donar estabilitat a la seva participació en el capital social de CaixaBank, «les Fundacions» van assumir un compromís de no disposició de la seva participació durant el termini de quatre anys, així com un compromís de dret d'adquisició durant dos anys a favor de les altres Fundacions en primer lloc i subsidiàriament de la Fundació Bancària "la Caixa", en el supòsit que qualsevol de «les Fundacions» volgués transmetre tota o una part de la seva participació, un cop transcorregut el termini de vigència del compromís de no disposició.

El 17 d'octubre de 2016 van quedar subscrietes les modificacions de l'Acord d'integració entre CaixaBank, SA i Banca Cívica, SA i el Pacte d'accionistes de CaixaBank, SA, que van subscriure, el primer, el 26 de març de 2012, la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona ("la Caixa"), CaixaBank, SA, Banca Cívica, SA i les caixes d'estalvis que al seu dia van constituir Banca Cívica, SA, i, el segon, el van subscriure el dia 1 d'agost de 2012 "la Caixa" i les caixes d'estalvis que van constituir Banca Cívica, SA. Les modificacions dels acords esmentats comporten, d'una banda, que les caixes que van constituir Banca Cívica, SA, en lloc de proposar el nomenament de dos Consellers a CaixaBank, proposaran un Conseller a CaixaBank, SA i un Conseller a VidaCaixa, SA, filial de CaixaBank i, de l'altra, que la pròrroga dels acords que, de manera automàtica, es va produir al començament d'agost de 2016, per tres anys, tindrà una durada de quatre anys en lloc dels tres esmentats.

A.7 – Vegeu Nota A.5 anterior en què s'explica que des del 26 de setembre passat ja no hi ha accionista de control a CaixaBank.

Sens perjudici, segueixen en vigor el Protocol de gestió de la participació financera en CaixaBank i el Protocol Intern de Relacions els orígens i desenvolupament dels quals s'expliquen a continuació.

La Llei 26/2013, de caixes d'estalvis i fundacions bancàries, estableix l'obligació a les fundacions bancàries d'aprovar, en el termini de dos mesos des de la seva constitució, un protocol de gestió de la participació financera. Aquest protocol s'ha de referir, almenys, als criteris estratègics de gestió de la participació, les relacions entre el patronat i els òrgans de govern del banc, especificant els criteris per a les propostes de nomenaments de consellers i els criteris generals per a la realització d'operacions entre la fundació bancària i l'entitat de crèdit participada així com els mecanismes per evitar possibles conflictes d'interès. La Fundació Bancària "la Caixa" va aprovar el 24 de juliol de 2014 el seu Protocol de gestió de la participació financera en CaixaBank, que va ser comunicat a la CNMV el 9 de desembre de 2014 després d'haver estat aprovat pel Banc d'Espanya.

El 18 de febrer de 2016, els membres del Patronat de la Fundació Bancària "la Caixa" van subscriure un nou Protocol de gestió de la participació financera en CaixaBank, SA, que va suposar l'adaptació del protocol aprovat pel Patronat el 24 de juliol de 2014 al contingut de la Circular 6/2015. El 18 de maig de 2017, el Patronat va aprovar un nou Protocol que substitueix l'anterior aprovat el 18 de febrer de 2016 (i modificat el 31 de març de 2016), per tal d'adaptar-ne el contingut als compromisos que han de ser assumits per la Fundació Bancària "la Caixa" per acomplir les condicions aprovades el 3 de març de 2016 i comunicades el 16 de març de 2016 pel Consell de Supervisió del Banc Central Europeu per a la desconsolidació a efectes prudencials entre Critería i CaixaBank.

El 19 de desembre de 2016, de conformitat amb el que preveu el Protocol de Gestió de la Participació Financera, la Fundació Bancària "la Caixa", com a matriu del Grup "la Caixa", CriteríaCaixa, com a accionista directe de CaixaBank, i CaixaBank, com a societat cotitzada, van subscriure un nou Protocol Intern de Relacions que va substituir el Protocol Previ i els objectius principals del qual són:

- gestionar les operacions vinculades derivades de dur a terme operacions o prestar serveis
- establir mecanismes per evitar l'aparició de conflictes d'interès
- preveure l'atorgament d'un dret d'adquisició preferent a favor de la Fundació Bancària "la Caixa" en cas que CaixaBank transmeti Monte de Piedad, del qual és titular
- recollir els principis bàsics d'una possible col·laboració entre CaixaBank i la Fundació Bancària "la Caixa" en temes de RSC
- regular el flux d'informació adequat que permeti a la Fundació Bancària "la Caixa" i CriteriCaixa l'elaboració dels seus estats financers i el compliment d'obligacions d'informació periòdica i de supervisió

I el 26 de setembre de 2017 es va fer públic que, mitjançant Decisió del Consell del Banc Central Europeu, s'ha considerat, d'acord amb el compliment de les condicions, que CriteriCaixa ja no exerceix el control o una influència dominant sobre CaixaBank i, en conseqüència, ja no és la seva empresa matriu.

A.10 – No hi ha cap restricció a la transmissibilitat de les accions i/o cap restricció al dret de vot. Sens perjudici d'això, cal tenir en compte que l'article 16 i següents de la Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i Solvència d'Entitats de Crèdit, estableixen que qui pretengui adquirir una participació significativa (en els termes de l'article 16 de la norma) en el capital o en els drets de vot de l'entitat, o bé incrementar, directament o indirectament, la participació en aquesta de manera que o el percentatge de drets de vot o de capital posseït sigui igual o superior al 20, 30 o 50% o que en virtut de l'adquisició es pugui arribar a controlar l'entitat de crèdit, ho ha de notificar prèviament al Banc d'Espanya.

Respecte a restriccions legals o estatutàries a l'exercici del dret de vot, a CaixaBank tampoc no hi ha aquestes restriccions. Tanmateix, tal com s'explica a continuació a la Nota B.5, els Estatuts Socials i el Reglament de la Junta General de CaixaBank estableixen que podran assistir físicament a la Junta General els Accionistes que, a títol individual o en agrupació amb altres accionistes, acreditin la titularitat, almenys, de mil (1.000) accions i en tinguin inscrita la titularitat en el registre d'anotacions en compte amb cinc dies d'antelació, almenys, a aquell en què s'hagi de celebrar la Junta.

A la Junta General Ordinària celebrada el 19 d'abril de 2012 es van aprovar certes modificacions dels Estatuts Socials. Entre d'altres, la d'especificar que, atès que la Societat permet als seus Accionistes l'exercici dels seus drets de vot i representació per mitjans de comunicació a distància, la necessitat de ser titular d'un nombre mínim de mil accions de la Societat s'aplicarà únicament als Accionistes que decideixin assistir físicament a la Junta General.

Per tant, arran d'aquesta modificació, tots i cadascun dels Accionistes poden participar a la Junta General exercint els seus drets de representació i de vot per mitjans de comunicació a distància, sense que sigui exigible la titularitat d'un nombre mínim d'accions per a l'exercici d'aquests drets per aquests mitjans.

B.1 i B.2 – A CaixaBank no hi ha diferències amb el règim de mínims respecte al quòrum de constitució de la Junta General ni respecte al règim per a l'adopció d'acords socials previstos a la Llei de societats de capital (LSC).

Arran de les modificacions dels Estatuts aprovades en la Junta General d'Accionistes del 28 d'abril de 2016, i per adaptar el text del Reglament de Junta al redactat dels Estatuts, es va acordar en la mateixa Junta General: d'una banda, modificar l'article 12 del Reglament de la Junta relatiu a la constitució de la Junta General d'Accionistes, amb la finalitat d'especificar també en aquest Reglament que el quòrum de constitució reforçat requerit per acordar l'emissió d'obligacions només serà aplicable a les emissions que siguin competència de la Junta General. I, de l'altra, incloure una excepció al termini per assistir o fer-se representar en les Juntes, i per tant, es va acordar la modificació dels articles 8 («Dret d'assistència») i 10 («Dret de representació») del Reglament de la Junta, per especificar expressament en relació amb els terminis de cinc (5) dies que en queden exempts els supòsits específics en què alguna llei aplicable a la Societat estableixi un règim que resulti incompatible.

B.5 – Els Estatuts Socials i el Reglament de la Junta General de CaixaBank estableixen que podran assistir físicament a la Junta General els Accionistes que, a títol individual o en agrupació amb altres Accionistes, acreditin la titularitat de, almenys, mil (1.000) accions, a títol individual o en agrupació amb altres Accionistes i en tinguin inscrita la titularitat en el registre d'anotacions en compte amb cinc dies d'antelació, almenys, a aquell en què s'hagi de celebrar la Junta.

C.1.2 - La Junta General d'Accionistes del 28 d'abril de 2016 va acordar, dins els límits establerts en els Estatuts Socials, fixar el nombre de membres del Consell en divuit (18).

Cal mencionar que, sens perjudici que al tancament de l'exercici el Consell estigui integrat per 18 membres, el 21 de desembre de 2017 CaixaBank va comunicar al mercat que el senyor Antonio Massanell Lavilla va presentar la seva renúncia al seu càrrec de Vicepresident i membre del Consell d'Administració, amb efectes a 31 de desembre de 2017. Per cobrir aquesta vacant, el Consell d'Administració va acordar en la mateixa data, amb l'informe favorable previ de la Comissió de Nomenaments i subjecte a la verificació de la seva idoneïtat per part del Banc Central Europeu, nomenar el senyor Tomás Muniesa Arantegui membre del Consell d'Administració. Així mateix, i també a proposta de la Comissió de Nomenaments i subjecte a la verificació del Banc Central Europeu, el senyor Muniesa va ser nomenat Vicepresident del Consell d'Administració i vocal de la seva Comissió Executiva

C.1.3 - El Sr. Antonio Massanell Lavilla, com que també tenia la condició d'executiu de la Societat i d'acord amb el que estableix la Llei de Societats de Capital, de 2 de juliol de 2010, sobre tipus de consellers, era considerat Conseller Executiu. Tanmateix, atès que va ser nomenat en representació de la participació de la Fundació Bancària "la Caixa", a CaixaBank també era considerat Conseller Dominical. Vegeu també Nota C.1.2. anterior sobre la renúncia del Sr. Massanell amb efectes a 31 de desembre de 2017.

C.1.11 - La informació sobre Consellers i càrrecs ocupats en consells d'altres societats del Grup es refereix al tancament de l'exercici. S'inclouen en aquest apartat les Societats del Grup i Multigrup, a tancament de l'exercici social.

C.1.12 - La informació sobre Consellers i càrrecs ocupats en consells d'altres societats cotitzades es refereix al tancament de l'exercici. Respecte al càrrec que ocupa el Sr. Jordi Gual Solé a Erste Group Bank, AG, la seva nomenclatura precisa és Membre del Consell de Vigilància. No obstant això, per limitacions del formulari electrònic, està indicat com a Conseller.

C.1.15 - La remuneració dels consellers de l'exercici 2017 de la qual s'informa en aquest apartat té en compte els aspectes següents:

A 31 de desembre de 2017, el Consell d'Administració està compost per 18 membres.

La Junta General celebrada el 28 d'abril de 2016 va acordar fixar el nombre de membres del Consell en divuit (18), i els nomenaments de la Fundación Cajazol (nomenada anteriorment per cooptació el 19 de novembre de 2015) i de la senyora María Victoria Fisas Vergés (nomenada anteriorment per cooptació el 25 de febrer de 2016).

El 30 de juny de 2016 van cessar com a membres del Consell d'Administració el senyor Isidre Fainé Casas, que també va presentar la seva renúncia a la condició de President, i la vacant del qual va ocupar el senyor Jordi Gual Solé, que també va ser nomenat President no executiu, el senyor Juan José López Burniol i la senyora Maria Dolors Llobet María, les vacants dels quals van ser ocupades pel senyor José Serna Masiá i la senyora Koro Usarraga Unsain.

En el context dels canvis en la composició del Consell d'Administració esdevinguts el 30 de juny de 2016, i després de les respectives comunicacions d'idoneïtat per part del Banc Central Europeu, el senyor Serna Masiá va acceptar el seu nomenament el 8 de juliol de 2016; la senyora Usarraga Unsain, el 4 d'agost de 2016; i el senyor Gual Solé, el 14 de setembre de 2016.

El 27 d'octubre de 2016 la Fundación Bancaria Caja Navarra va presentar la seva renúncia al càrrec de conseller, en el marc de la modificació de l'Acord d'integració entre CaixaBank i Banca Cívica i del Pacte d'Accionistes.

Així mateix, el 15 de desembre de 2016 la senyora Eva Aurín va presentar la seva renúncia com a membre del Consell d'Administració i es va nomenar el senyor Alejandro García-Bragado Dalmau com a membre del Consell d'Administració, que va acceptar amb efecte a 1 de gener de 2017.

La xifra de remuneració del Consell d'Administració no inclou l'import de les aportacions al sistema d'estalvi durant l'exercici, que puja a 355 mil euros, ni les primes d'assegurances de vida pagades durant l'exercici, que pugen a 85 mil euros.

C.1.16 – L'Alta Direcció de CaixaBank (sense computar el Conseller Delegat) està integrada, a 31 desembre de 2017, per 11 persones, que ocupen els càrrecs següents en l'Entitat: Directors Generals (4), Directors Generals Adjunts (1), Directors Executius (5) i el Secretari General i del Consell (1).

L'import que es recull inclou la retribució fixa, en espècie, i variable total assignada a l'Alta Direcció, tant en efectiu com en accions a rebre linealment durant els propers cinc anys.

La remuneració percebuda durant l'exercici 2017 per l'Alta Direcció de CaixaBank per la seva activitat de representació de l'Entitat dominant en els Consells d'Administració de societats cotitzades i d'altres societats en les quals CaixaBank tingui una presència o representació significativa i que siguin societats del seu perímetre, puja a 796 milers d'euros i figura registrada en els comptes de pèrdues i guanys de les societats esmentades.

Hi ha pactes amb els membres del Comitè de Direcció sobre indemnitzacions en cas de cessament o rescissió anticipada dels contractes.

C.1.19 - Continuació d'«Indiqui els procediments de selecció, nomenament, reelecció, avaluació i remoció dels Consellers. Detalli els òrgans competents, els tràmits a seguir i els criteris que s'han d'emprar en cada un dels procediments»:

El 19 de novembre de 2015, el Consell d'Administració va aprovar la Política de Selecció de Consellers de CaixaBank, SA (la «Política», d'ara endavant), que forma part del sistema de govern corporatiu de la Societat, i que recull els principals aspectes i compromisos de la Societat i el seu Grup en matèria de nomenament i selecció de Consellers.

La «Política» té per objecte establir els criteris que el Consell d'Administració de CaixaBank tindrà en compte en els processos de selecció relatius al nomenament o la reelecció dels membres del Consell d'Administració de CaixaBank, tot això de conformitat amb la normativa aplicable i les millors pràctiques de govern corporatiu.

En els processos de selecció dels membres del Consell d'Administració els òrgans responsables han de tenir present en tot moment el principi de diversitat de coneixements, gènere i experiències. Addicionalment, en els processos de selecció de Consellers s'ha de respectar el principi de no discriminació i igualtat de tracte, vetllant perquè respecte als candidats proposats per al nomenament o la reelecció com a membres del Consell d'Administració, es faciliti la selecció de candidats del sexe menys representat i s'eviti qualsevol classe de discriminació en aquest sentit.

Els acords adoptats en el marc de la «Política» han de respectar en tot moment la legislació vigent, el sistema i les normes de govern corporatiu de CaixaBank, així com les recomanacions i els principis de bon govern assumits per aquesta. Els membres del Consell d'Administració han de reunir les competències, els coneixements i l'experiència necessaris per a l'exercici del càrrec, tenint en compte les necessitats al si del Consell d'Administració i la composició d'aquest en el seu conjunt. En particular, la composició del Consell d'Administració en el seu conjunt haurà de reunir els coneixements, competències i experiència suficients en el govern d'entitats de crèdit per comprendre adequadament les activitats de la Societat, inclosos el seu principals riscos, així com assegurar la capacitat efectiva del Consell d'Administració per prendre decisions de forma independent i autònoma en interès de la Societat.

En línia amb això, i respectant el que, si escau, s'estableixi en la Política de Govern Corporatiu de la Societat, els candidats han de (i) ser persones de reconeguda honorabilitat comercial i professional; (ii) tenir els coneixements i l'experiència adequats per exercir el càrrec; i (iii) estar en disposició d'exercir un bon govern de CaixaBank.

El procediment de selecció dels membres del Consell que s'estableix en la «Política» es complementa, en els aspectes que hi siguin aplicables, amb el que preveu el Protocol de Procediments de Selecció i Avaluació de la Idoneïtat de Càrrecs (el «Protocol d'Idoneïtat», d'ara endavant) o norma interna equivalent existent en cada moment.

En el Protocol d'Idoneïtat s'estableixen les unitats i els procediments interns de la Societat per dur a terme la selecció i l'avaluació

continua dels membres del seu Consell d'Administració, els directors generals i assimilats, els responsables de les funcions de control intern i altres llocs clau de CaixaBank, tal com es defineixen en la legislació aplicable. D'acord amb el «Protocol d'Idoneïtat», és al Ple del Consell d'Administració a qui correspon avaluar la idoneïtat per a l'exercici del càrrec de conseller, que ho fa partint de la proposta d'informe que elabora la Comissió de Nomenaments.

A més del procediment previst per a l'avaluació prèvia al nomenament com a Conseller, el Protocol d'Idoneïtat també estableix els procediments per a una avaluació continuada del Conseller i per a una avaluació per circumstàncies sobrevingudes que puguin afectar la seva idoneïtat per a l'exercici del càrrec.

Els Consellers han de cessar en el càrrec quan hagi transcorregut el període per al qual van ser nomenats, quan ho decideixi la Junta General en ús de les atribucions que té conferides legalment o estatutàriament i quan hi renunciï.

Els Consellers han de posar el càrrec a disposició del Consell d'Administració en els supòsits enumerats a l'apartat C.1.21 següent i formalitzar, si aquest ho considera convenient, la dimissió corresponent.

Si un Conseller cessa en el seu càrrec abans del terme del mandat, ha d'explicar-ne les raons en una carta que ha de remetre a tots els membres del Consell d'Administració.

C.1.30 - A CaixaBank, durant l'exercici 2017, el nombre total de no assistències de consellers es va limitar a 18 absències, havent considerat com a no assistència les delegacions sense instruccions específiques. Les inassistències es produeixen en els casos d'impossibilitat d'assistir-hi, i les representacions, quan es donen, no es produeixen, en general, amb instruccions específiques perquè el representant pugui atènyer-se al resultat del debat en el Consell.

Per tant, el percentatge de no assistències sobre el total de vots durant l'exercici 2017 és del 6,29%, tenint en compte que s'han considerat com a no assistència les delegacions sense instruccions específiques.

C.1.31 - Sens perjudici de la resposta donada a l'apartat, es fa constar que, en el procés del Sistema Intern de Control de la Informació Financera (SCIIF), els estats financers a 31 de desembre de 2017, que formen part dels comptes anuals, són objecte de certificació pel Director Executiu d'Intervenció, Control de Gestió i Capital de la Societat

C.1.36 - El 15 de desembre de 2016, la Societat va informar que el Consell d'Administració havia acordat seleccionar PricewaterhouseCoopers Auditores, SL com a auditor de comptes de la Societat i del seu grup consolidat per als exercicis 2018, 2019 i 2020. L'acord es va adoptar sobre la base de la recomanació motivada de la Comissió d'Auditoria i Control, una vegada finalitzat el procés de selecció desenvolupat d'acord amb els criteris establerts en el Reglament 537/2014, de 16 d'abril, sobre els requisits específics per a l'auditoria legal d'entitats d'interès públic.

El 6 d'abril de 2017, la Junta General d'Accionistes, a proposta del Consell d'Administració, va acordar nomenar com a auditor de comptes de la Societat i del seu grup consolidat, per un període de tres anys, és a dir, per als exercicis 2018, 2019 i 2020, la societat PricewaterhouseCoopers Auditores, SL, seguint la recomanació motivada i la preferència de la Comissió d'Auditoria i Control, una vegada finalitzat el procés de selecció desenvolupat d'acord amb els criteris establerts en el Reglament 537/2014 de 16 d'abril sobre els requisits específics per a l'auditoria legal d'entitats d'interès públic.

C.1.39 - En relació amb el còmput d'exercicis ininterromputs d'un encàrrec d'auditoria en entitats d'interès públic, l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes (ICAC) va manifestar en data 30 de març de 2017 la necessitat de tenir en compte els exercicis auditats per societats d'auditoria que l'auditor de comptes actual hagi fusionat o adquirit. En aquest sentit, el còmput s'actualitza amb la inclusió dels exercicis finalitzats el 31 de desembre de 2000 i 2001, auditats per Arthur Andersen.

C.1.45 - Correspon al Consell en ple aprovar, amb l'informe previ de la Comissió de Retribucions, dins el sistema previst en els Estatuts, les Polítiques de Remuneració del Consell d'Administració, del Col·lectiu Identificat i General del Grup CaixaBank. Addicionalment, també aprova la retribució dels Consellers, així com, en el cas dels executius, la retribució addicional per les seves funcions executives i altres condicions que hagin de respectar els seus contractes i el nomenament i eventual cessament dels Alts Directius, així com les seves clàusules d'indemnització. Per tant, del llistat de beneficiaris de clàusules de blindatge, el Consell d'Administració aprova les clàusules de blindatge del Conseller Delegat i dels 2 membres del Comitè de Direcció. Cal destacar que la Política de Remuneració del Consell d'Administració és aprovada per la Junta General d'Accionistes. Per als altres directius (6 beneficiaris) que no són considerats alta direcció i els comandaments intermedis (21 beneficiaris), en cas d'acomiadament que generi dret a percebre indemnització, l'impacte seria irrellevant tenint en compte que en aquests casos aquestes clàusules acaben sent absorbides per les indemnitzacions legals.

C.2.1 - Per limitacions informàtiques del formulari, s'informa addicionalment que es va designar la Sra. Koro Usarraga Unsaín membre de la Comissió d'Auditoria i Control, donada la seva condició d'auditora i la seva experiència en aquestes matèries.

C.2.2 - Respecte a la informació sobre la participació de conselleres en la Comissió de Nomenaments, en la Comissió de Retribucions i en la Comissió de Riscos, cal informar que fins al 25 de setembre de 2014 hi havia tres comissions del Consell d'Administració, que són: la Comissió de Nomenaments i Retribucions, la Comissió d'Auditoria i Control i la Comissió Executiva. A partir d'aquella data i per acomplir el que disposa la Llei 10/2014, d'Ordenació, Supervisió i Solvència de les entitats de crèdit, el Consell d'Administració de CaixaBank va acordar la transformació de la fins llavors Comissió de Nomenaments i Retribucions en Comissió de Nomenaments, la creació de la Comissió de Retribucions, la creació de la Comissió de Riscos i la modificació del Reglament del Consell per tal de recollir en seu de normativa interna el que disposa la nova llei i establir les funcions de les noves comissions del Consell. D'aquesta manera queda fixat en 5 el nombre de comissions del Consell, a saber: Comissió de Nomenaments, Comissió de Retribucions, Comissió de Riscos, Comissió d'Auditoria i Control i Comissió Executiva.

D.3 - No hi ha operacions que siguin diferents del tràfic ordinari ni condicions que no siguin de mercat. A la nota 41 dels comptes anuals consolidats apareixen de forma agregada els saldos amb administradors i directius de l'exercici 2017.

D.4 - A la nota 41 dels comptes anuals consolidats apareixen de forma agregada els saldos amb societats associades i multigrup del Grup CaixaBank, així com desglossaments addicionals de l'exercici 2017.

D.5 - No hi ha operacions que siguin diferents del tràfic ordinari ni condicions que no siguin de mercat.

A la nota 41 dels comptes anuals consolidats apareixen de forma agregada els saldos amb administradors i directius de l'exercici 2017.

D.7 - A Espanya, de les societats que integren el Grup CaixaBank, només cotitza el mateix banc. No obstant això, per raons de transparència, cal mencionar que dins el Grup CaixaBank hi ha una altra societat cotitzada, però els valors de la qual estan admesos a cotització a Portugal. Es tracta del Banco BPI, SA amb el qual CaixaBank ha signat un Protocol Intern de Relacions i els principals objectius del qual són:

- gestionar les operacions vinculades derivades de la realització d'operacions o la prestació de serveis, respectant l'interès social d'ambdues entitats, i identificant en aquest sentit els serveis que CaixaBank presta o pugui prestar a les Societats del Grupo BPI i els que les Societats del Grupo BPI presten o puguin prestar, al seu torn, a les Societats del Grup CaixaBank, fixant els criteris generals al respecte en un marc d'autonomia, transparència, reciprocitat i subjecció a condicions de mercat establir, sens perjudici del que s'assenyala a l'apartat anterior, mecanismes que intentin evitar l'aparició de conflictes d'interès derivats de la circumstància de ser CaixaBank accionista de control de BPI;
- regular el flux d'informació adequat que permeti a CaixaBank, com a entitat matriu del grup del qual forma part BPI, acomplir els seus requisits de gestió, obligacions legals i sol·licituds o requeriments dels seus supervisors, entre altres, l'elaboració dels seus estats financers i el compliment de les obligacions d'informació periòdica i de supervisió davant el Banc Central Europeu i el Banc d'Espanya i altres organismes supervisors i de resolució competents; tot l'anterior, sens perjudici de permetre el flux d'informació que BPI pugui necessitar de CaixaBank pel que fa a les seves entitats supervisoras.

E.1 - Continuació Resposta:

- Marc de Control Intern que proporciona un grau de seguretat raonable en la consecució dels objectius del Grup. El Marc de Control Intern és el conjunt de regles i controls que regeixen l'estructura organitzativa i operativa de CaixaBank, inclosos els processos de report i les funcions de gestió de riscos, compliment i auditoria interna. En línia amb les directrius dels reguladors i les millors pràctiques del sector, es configura partint del «model de tres línies de defensa»:
 - La primera línia de defensa està formada per les unitats de negoci i de suport del Grup, que són les àrees prenedores de risc, responsables de desenvolupar i mantenir controls efectius sobre els seus negocis corresponents, així com d'identificar, gestionar i mesurar, controlar, mitigar i comunicar els riscos principals que originen en l'exercici continu de la seva activitat.
 - La segona línia de defensa actua de forma independent de les unitats de negoci i duu a terme la identificació, el mesurament, el seguiment i el report dels riscos, estableix les polítiques de gestió i els procediments de control i és responsable de la revisió de la seva aplicació per part de la primera línia.
 - La funció d'auditoria interna exerceix també l'activitat de control, com a tercera línia de defensa, de forma independent de la primera i segona línies, i proporciona una revisió independent i objectiva sobre la qualitat i eficàcia del sistema de control intern del banc.

Vegeu més informació sobre les Unitats de Control a l'apartat E.6 i a la Nota 3 dels Comptes Anuals Consolidats del Grup CaixaBank corresponents a l'exercici 2017.

E.2. - Continuació Resposta:

Òrgans col·legiats dins l'àmbit de riscos

L'Alta Direcció del Grup, en el marc de les atribucions delegades pel Consell i les seves Comissions, configura els diversos comitès per al govern, la gestió i el control del risc. Queden fora de la seva responsabilitat directa el Risc Reputacional, el Risc Legal i Regulatori, incloent-hi risc fiscal i el Risc de Conducta i Compliment, els quals depenen, tots ells, de la Subdirecció General de Compliance.

En primera instància, es detallen els Comitès de primer nivell i posteriorment aquells de segon nivell que tenen una responsabilitat rellevant en l'àmbit dels riscos del Grup.

Comitès relacionats amb la funció de riscos:

- Comitè Permanent de Crèdits: té facultats delegades pel Consell d'Administració per a l'aprovació d'operacions.
- Comitè Global del Risc: òrgan dependent de la Comissió de Riscos en tots els assumptes vinculats a la gestió dels riscos del Grup, concernents a metodologies d'avaluació, polítiques d'admissió, recuperació i mitigació, seguiment, *reporting* i control dels riscos del grup bancari.

Comitès que reporten al Comitè Global del Risc

- Comitè de Polítiques de Risc i Comitè de Polítiques de Risc de Participades
- Comitè de Risc Operacional
- Comitè de Responsabilitat Corporativa i Reputació
- Comitè de Risc Penal
- Comitè de Models i Paràmetres
- Comitè Global de Morositat i Recuperacions
- Comitè d'*Impairment*

Per a més informació vegeu la Nota 3 dels Comptes Anuals Consolidats del Grup CaixaBank corresponents a l'exercici 2017.

G.2 - Es considera que aquesta Recomanació no és aplicable a CaixaBank, atès que a Espanya, de les societats que integren el Grup CaixaBank, només cotitza el mateix banc. No obstant això, per raons de transparència, cal mencionar que dins el Grup CaixaBank hi ha una altra societat cotitzada, però els valors de la qual estan admesos a cotització a Portugal. Es tracta del Banco BPI, SA amb el qual CaixaBank ha signat un Protocol Intern de Relacions. Per a més detall vegeu la Nota D.7 anterior.

G.26 - Segons el que estableix l'article 7.2 del Reglament de Consell, correspon al President la facultat ordinària de fixar l'ordre del dia de les reunions del Consell, dirigint les discussions i deliberacions, i els seus debats.

Dit això, cada Conseller pot sol·licitar incloure altres punts a l'ordre del dia que no estaven inicialment previstos.

G.29 - De conformitat amb el que estableix l'article 33. 2 dels Estatuts Socials de CaixaBank, el càrrec de Conseller és renunciable, revocable i reelegible, sense cap tipus de distinció per categoria de Consellers. Tanmateix, en l'article 20.1 del Reglament del Consell d'Administració s'estableix, de conformitat amb la normativa aplicable, que els consellers independents no poden romandre com a tals durant un període continuat superior a dotze (12) anys.

L'article 21 del Reglament del Consell d'Administració precisa els supòsits generals i específics per a cada tipus de conseller en els quals el conseller ha de posar el seu càrrec a disposició del Consell i formalitzar la seva dimissió, si aquest ho considera convenient.

G.56 - La dedicació exigida, les limitacions d'altres activitats professionals, les responsabilitats que comporten l'exercici del càrrec i les exigències d'experiència i coneixements han de ser degudament recompensades en l'aspecte remuneratori. No obstant això, la limitació d'altres activitats per als Consellers de les entitats bancàries, les exigències de dedicació i la responsabilitat, si no van acompanyades d'una compensació adequada, es poden convertir en un important obstacle que cal esquivar en el procés de selecció i incorporació de professionals com a membres de Consells d'Administració d'entitats bancàries de gran complexitat.

D'altra banda, un nivell de retribució d'acord amb la qualificació, la dedicació i la responsabilitat exigides pel càrrec de Conseller podria comprometre en algun cas la seva independència, pel fet que aquesta representa una part important dels seus ingressos.

Aquest informe anual de govern corporatiu ha estat aprovat pel consell d'Administració de la societat, en la sessió de data 22/02/2018.

Indiqui si hi ha hagut Consellers que hagin votat en contra o s'hagin abstingut en relació amb l'aprovació d'aquest Informe.

Sí

No

INFORME D'AUDITOR REFERIT A LA "INFORMACIÓ RELATIVA AL SISTEMA DE CONTROL INTERN SOBRE LA INFORMACIÓ FINANCERA (SCIIF)" DE CAIXABANK, S.A. CORRESPONENT A L' EXERCICI 2017

Als Administradors de CaixaBank, S.A.:

D'acord amb la sol·licitud del Consell d'Administració de CaixaBank, S.A. (d'ara endavant, l'Entitat), i amb la nostra carta proposta de data 13 de novembre de 2017, hem aplicat determinats procediments sobre la "Informació relativa al SCIIF" adjunta a l'Apartat "Sistemes Interns de Control y Gestió de Riscos en relació amb el Procés d'Emissió de la Informació Financera (SCIIF)" de l'Informe Anual de Govern Corporatiu de l'Entitat corresponent a l'exercici 2017, en el qual es resumeixen els procediments de control intern de l'Entitat en relació amb la informació financera anual.

El Consell d'Administració és responsable d'adoptar les mesures oportunes per garantir raonablement la implantació, manteniment i supervisió d'un sistema de control intern adequat, com també del desenvolupament de millores de l'esmentat sistema i de la preparació i establiment del contingut de la informació relativa al SCIIF adjunta.

En aquest sentit, cal tenir en compte que, amb independència de la qualitat del disseny i operativitat del sistema de control intern adoptat per l'Entitat, en relació amb la informació financera anual, aquest només pot permetre una seguretat raonable, però no absoluta, en relació amb els objectius que persegueix, degut a les limitacions inherents a tot sistema de control intern.

En el curs del nostre treball d'auditoria dels comptes anuals, i d'acord amb les Normes Tècniques d'Auditoria, la nostra avaluació del control intern de l'Entitat ha tingut com a únic propòsit el fet de permetre'ns establir l'abast, la naturalesa i el moment de realització dels procediments d'auditoria dels comptes anuals de l'Entitat. En conseqüència, la nostra avaluació del control intern, realitzada a l'efecte d'aquesta auditoria de comptes, no ha tingut l'extensió suficient per permetre'ns emetre una opinió específica sobre l'eficàcia d'aquest control intern sobre la informació financera anual regulada.

A l'efecte de l'emissió d'aquest informe, hem aplicat exclusivament els procediments específics descrits tot seguit i indicats a la *Guia d'Actuació sobre l'Informe de l'auditor referit a la Informació relativa al Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera de les entitats cotitzades*, publicada per la Comissió Nacional del Mercat de Valors en la seva pàgina web, que estableix el treball a realitzar, l'abast mínim del mateix, així com el contingut d'aquest informe. Com que el treball resultant dels esmentats procediments té, en qualsevol cas, un abast reduït i substancialment menor que el d'una auditoria o una revisió sobre el sistema de control intern sobre la informació financera, no expressem una opinió sobre la seva efectivitat, ni sobre el seu disseny i la seva eficàcia operativa, en relació amb la informació financera anual de l'Entitat corresponent a l'exercici 2017 que es descriu a la Informació relativa al SCIIF adjunta. En conseqüència, si haguéssim aplicat procediments addicionals als determinats per la citada Guia, o haguéssim realitzat una auditoria o una revisió sobre el sistema de control intern en relació amb la informació financera anual regulada, es podrien haver posat de manifest altres fets o aspectes sobre els quals els hauríem informat.

Així mateix, com que aquest treball especial no constitueix una auditoria de comptes ni es troba sotmès a la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya, no expressem una opinió d'auditoria en els termes que preveu l'esmentada normativa.

Tot seguit s'esmenten els procediments aplicats:

1. Lectura i comprensió de la informació preparada per l'Entitat en relació amb el SCIIF – informació de desglossament inclosa a l'Informe de Gestió – i avaluació de si l'esmentada informació tracta la totalitat de la informació requerida que seguirà el contingut mínim descrit en l'apartat F, relativa a la descripció del SCIIF, del model de l'IAGC segons s'estableix a la Circular nº7/2015 de la CNMV de data 22 de desembre de 2015.
2. Preguntes al personal encarregat de l'elaboració de la informació detallada en el punt 1 anterior, per tal de: (i) obtenir una comprensió del procés seguit en la seva elaboració; (ii) obtenir informació que permeti avaluar si la terminologia utilitzada s'ajusta a les definicions del marc de referència; (iii) obtenir informació sobre si els procediments de control descrits estan implantats i en funcionament a l'Entitat.
3. Revisió de la documentació explicativa suport de la informació detallada en el punt 1 anterior, i que comprendrà, principalment, aquella directament posada a disposició dels responsables de formular la informació descriptiva del SCIIF. En aquest sentit, l'esmentada documentació inclou informes preparats per la funció d'auditoria interna, alta direcció i altres especialistes interns o externs en les seves funcions de suport a la Comissió d'Auditoria i Control.
4. Comparació de la informació detallada en el punt 1 anterior amb el coneixement del SCIIF de l'Entitat, obtingut com a resultat de l'aplicació dels procediments realitzats en el marc dels treballs de l'auditoria de comptes anuals.
5. Lectura d'actes de reunions del Consell d'Administració, Comissió d'Auditoria i Control i altres comissions de l'Entitat, a l'efecte d'avaluar la consistència entre els assumptes que s'hi emprenen en relació amb el SCIIF i la informació detallada en el punt 1 anterior.
6. Obtenció de la carta de manifestacions relativa al treball realitzat adequadament signada pels responsables de la preparació i formulació de la informació detallada en el punt 1 anterior.

Com a resultat dels procediments aplicats sobre la informació relativa al SCIIF no s'han posat de manifest inconsistències o incidències que puguin afectar a la mateixa.

Aquest informe ha estat preparat exclusivament en el marc dels requeriments establerts per l'article 540 del Text Refós de la Llei de Societats de Capital i per la Circular nº7/2015 de data 22 de desembre de la Comissió Nacional del Mercat de Valors a l'efecte de la descripció del SCIIF als Informes Anuals de Govern Corporatiu.

DELOITTE, S.L.

Francisco Ignacio Ambrós

23 de febrer de 2018

CAIXABANK, SA

ANNEX IAGC 2017

C.2.1. Detalli totes les comissions del Consell d'Administració, els seus membres i la proporció de consellers dominicals i independents que les integren: Expliqui les funcions que té atribuïdes aquesta Comissió, descriu els procediments i les regles d'organització i el funcionament, i resumeixi les actuacions més importants durant l'exercici: *...

COMISSIÓ D'AUDITORIA I CONTROL

Breu descripció

La Comissió d'Auditoria i Control, la seva organització i funcions estan regulades bàsicament en els articles 40 dels Estatuts Socials i 14 del Reglament del Consell d'Administració i en la normativa aplicable.

1) Organització i funcionament

La Comissió d'Auditoria i Control estarà composta exclusivament per Consellers no executius en el nombre que determini el Consell d'Administració, entre un mínim de tres (3) i un màxim de set (7) membres. La majoria dels membres de la Comissió d'Auditoria i Control seran independents i un (1) serà designat tenint en compte els seus coneixements i experiència en matèria de comptabilitat, auditoria o ambdues. En el seu conjunt, els membres de la Comissió d'Auditoria i Control hauran de tenir els coneixements tècnics pertinents en relació amb l'activitat de l'entitat.

La Comissió d'Auditoria i Control es reunirà, d'ordinari, trimestralment, per tal de revisar la informació financera preceptiva que s'hagi de remetre a les autoritats borsàries, així com la informació que el Consell d'Administració ha d'aprovar i incloure dins la seva documentació pública anual.

Sens perjudici de l'anterior, la Comissió d'Auditoria i Control es reunirà amb la freqüència que sigui necessària per al compliment de les seves funcions i serà convocada pel President de la Comissió en qüestió, bé a iniciativa pròpia o bé a requeriment del President del Consell d'Administració o de dos (2) membres de la mateixa Comissió. La convocatòria s'ha de cursar per carta, telegrama, telefax, correu electrònic o qualsevol altre mitjà que permeti tenir constància de la recepció.

La Comissió d'Auditoria i Control designarà del seu si un President. El President serà un Conseller independent. El President haurà de ser substituït cada quatre (4) anys, i podrà ser reelegit un cop transcorregut el termini d'un (1) any des del cessament. Així mateix designarà un Secretari i podrà designar un Vicesecretari, els quals pot ser que no en siguin membres. En cas de no fer aquestes designacions actuarà com a tal el del Consell.

Els membres de l'equip directiu o del personal de la Societat estaran obligats a assistir a les sessions de la Comissió d'Auditoria i Control i a prestar-li la seva col·laboració i accés a la informació de què disposin quan la Comissió així ho sol·liciti. La Comissió podrà igualment requerir l'assistència a les seves sessions dels auditors de comptes de la Societat.

El Secretari s'ocuparà de convocar-la i d'arxivar les actes i la documentació presentada a la Comissió;

Quedarà vàlidament constituïda quan hi concorrin, presents o representats, la majoria dels seus membres. Els acords s'adoptaran per majoria de membres concurrents, presents o representats, i s'aixecarà acta dels acords adoptats en cada sessió, dels quals es donarà compte al ple del Consell, remetent o lliurant una còpia de l'acta a tots els membres del Consell;

A través del seu President, la Comissió donarà compte al Consell de la seva activitat i de la tasca efectuada, en les reunions previstes a l'efecte, o en la immediatament posterior quan el President ho consideri necessari.

Elaborarà un informe anual sobre el seu funcionament destacant les principals incidències sorgides, si n'hi hagués, en relació amb les funcions que li són pròpies, que servirà com a base, entre altres, si escau, de l'avaluació del Consell d'Administració. A més, quan la Comissió ho consideri oportú, inclourà en aquest informe propostes de millora.

2) Responsabilitats

Sens perjudici de qualssevol altres funcions que li puguin ser assignades en cada moment pel Consell d'Administració, la Comissió d'Auditoria i Control ha d'exercir les funcions bàsiques següents:

(i) informar la Junta General d'Accionistes sobre les qüestions que es plantegin en matèries que siguin competència de la Comissió i, en particular, sobre el resultat de l'auditoria, explicant com aquesta ha contribuït a la integritat de la informació financera i la funció que la Comissió ha exercit en aquest procés;

(ii) elevar al Consell d'Administració, per a la seva submissió a la Junta General d'Accionistes, les propostes de selecció, nomenament, reelecció i substitució de l'auditor de comptes, responsabilitzant-se del procés de selecció d'acord amb la normativa aplicable a la Societat, així com les condicions de la seva contractació, l'abast del seu mandat professional i reclamar regularment d'ell informació sobre el pla d'auditoria i la seva execució, a més de preservar la seva independència en l'exercici de les seves funcions;

(iii) supervisar els serveis d'auditoria interna, comprovant-ne l'adequació i la integritat i proposar la selecció, la designació i la substitució dels seus responsables; proposar el pressupost d'aquests serveis i verificar que l'Alta Direcció té en compte les conclusions i recomanacions dels seus informes. Auditoria interna dependrà funcionalment del President de la Comissió d'Auditoria i Control, sens perjudici que hagi de reportar al President del Consell d'Administració per al compliment adequat per part d'aquest de les seves funcions.

(iv) servir de canal de comunicació entre el Consell d'Administració i els auditors, avaluar els resultats de cada auditoria i les respostes de l'equip de gestió a les seves recomanacions i mitjançar en els casos de discrepàncies entre aquells i aquest en relació amb els principis i criteris aplicables en la preparació dels estats financers, així com examinar les circumstàncies que, si escau, hagin motivat la renúncia de l'auditor;

(v) supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera preceptiva i presentar recomanacions o propostes al Consell d'Administració dirigides a salvaguardar la seva integritat, i supervisar l'eficàcia dels sistemes de control intern i de gestió de riscos de la Societat; així com discutir amb els auditors de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern que, si escau, es detectin en el desenvolupament de l'auditoria, i tot això sense perdre la seva independència. A aquests efectes, i si escau, podrà presentar recomanacions o propostes al Consell d'Administració i el termini corresponent per al seu seguiment;

(vi) establir les oportunes relacions amb l'auditor extern per rebre informació sobre aquelles qüestions que puguin suposar una amenaça per a la seva independència, per al seu examen per la Comissió d'Auditoria i Control, i qualssevol altres relacionades amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes i, quan escaigui, l'autorització dels serveis diferents dels prohibits, en els termes establerts en la normativa aplicable en relació amb el règim d'independència, així com aquelles altres comunicacions previstes en la legislació d'auditoria de comptes i en les normes d'auditoria.

En qualsevol cas, la Comissió d'Auditoria i Control haurà de rebre anualment dels auditors externs la declaració de la seva independència davant la Societat o entitats que s'hi vinculin directament o indirectament, així com la informació detallada i individualitzada dels serveis addicionals de qualsevol classe prestats i els corresponents honoraris percebuts d'entitats per l'auditor extern, o per les persones o entitats que s'hi vinculin d'acord amb el que disposa la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes.

Així mateix, la Comissió d'Auditoria i Control emetrà anualment, amb caràcter previ a l'emissió de l'informe d'auditoria de comptes, un informe en què s'expressarà una opinió sobre si la independència de l'auditor de comptes resulta compromesa. Aquest informe haurà de contenir, en qualsevol cas, la valoració motivada de la prestació de tots i cadascun dels serveis addicionals a què fa referència el paràgraf anterior, considerats individualment i en conjunt, diferents de l'auditoria legal i en relació amb el règim d'independència o amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria;

(vii) supervisar el compliment del contracte d'auditoria, procurant que l'opinió sobre els Comptes Anuals i els continguts principals de l'informe d'auditoria siguin redactats de manera clara i precisa;

(viii) revisar els comptes de la Societat i informar, amb caràcter previ, el Consell d'Administració sobre la informació financera que la Societat hagi de fer pública periòdicament als mercats i als seus òrgans de supervisió, i en general, vigilar el compliment dels requisits legals en aquesta matèria i la correcta aplicació dels principis de comptabilitat generalment acceptats, així com informar de les propostes de modificació de principis i criteris comptables suggerits per la direcció, a fi de garantir la integritat dels sistemes d'informació comptable i financera, incloent-hi el control financer i operatiu, i el compliment al respecte de la legislació aplicable;

(ix) supervisar el compliment de la normativa respecte a les Operacions Vinculades i informar, amb caràcter previ, el Consell d'Administració sobre aquestes operacions. En particular vetllarà perquè es comuniqui al mercat la informació sobre aquestes operacions, en compliment del que estableix la normativa vigent, i informar sobre les transaccions que impliquin o puguin implicar conflictes d'interès i, en general, sobre les matèries establertes en el Capítol IX del Reglament del Consell;

(x) supervisar el compliment del Reglament Intern de Conducta en Matèries Relatives al Mercat de Valors i, en general, de les regles de govern corporatiu;

(xi) informar, amb caràcter previ, el Consell d'Administració sobre la creació o adquisició de participacions en entitats de propòsit especial o domiciliades en països o territoris que tinguin la consideració de paradisos fiscals, així com qualssevol altres transaccions o operacions de naturalesa anàloga que, per la seva complexitat, puguin menyscabar la transparència de la Societat o del grup al qual pertany;

(xii) considerar els suggeriments que li faci arribar el President del Consell d'Administració, els membres del Consell, els directius i els accionistes de la Societat i establir i supervisar un mecanisme que permeti als empleats de la Societat, o del grup al qual pertany, de manera confidencial i, si es considera apropiat, anònima, les irregularitats de potencial transcendència, especialment financeres i comptables, que adverteixin en el si de la Societat;

(xiii) rebre informació i, si escau, emetre informe sobre les mesures disciplinàries que es pretenguin imposar a membres de l'Alt Equip Directiu de la Societat;

(xiv) la supervisió del compliment del protocol intern de relacions entre l'accionista majoritari i la Societat i les societats dels seus respectius grups, així com la realització de qualssevol altres actuacions establertes en el protocol mateix per al millor compliment de la funció de supervisió esmentada; i

(xv) qualssevol altres que li siguin atribuïdes en virtut de la Llei, els Estatuts, el Reglament del Consell i altra normativa aplicable a la Societat.

(xvi) Proposar el nomenament dels membres de la Comissió de Nomenaments

3) Actuacions durant l'exercici

Hi ha matèries recurrents que són analitzades per la Comissió, com ara les referides a la supervisió de la informació financera i no financera, la supervisió de l'auditoria interna, el compliment de les regles de govern corporatiu i el compliment de la Política d'Autocartera.

La Comissió ha dedicat una especial atenció a la supervisió del procés d'elaboració i presentació de la informació financera preceptiva i de la informació restant de l'exercici 2017 posada a disposició del mercat. La persona responsable de la informació financera ha comparegut en diverses de les sessions celebrades per la Comissió durant l'exercici 2017, cosa que ha permès a la Comissió conèixer, amb prou antelació, el procés d'elaboració i consolidació de la informació financera intermèdia i dels comptes anuals individuals i consolidats. La Comissió ha conegut i donat la seva conformitat als criteris de valoració i pràctiques comptables aplicats per CaixaBank i ha comprovat, amb l'ajuda de l'auditor extern, la seva adequació a la normativa comptable i als criteris establerts pels reguladors i supervisors competents. Tot això, a fi de garantir la integritat dels sistemes d'informació comptable i financera, incloent-hi el control financer i operatiu, i el compliment al respecte de la legislació aplicable.

La Junta General d'Accionistes celebrada el 6 d'abril de 2017 va designar PricewaterhouseCoopers Auditores, SL com a auditor de comptes de CaixaBank i del seu grup consolidat per als exercicis 2018, 2019 i 2020. El procés de selecció es va desenvolupar durant l'exercici 2016 d'acord amb els criteris establerts en el Reglament (UE) 537/2014, de 16 d'abril, sobre els requisits específics per a l'auditoria legal de les entitats d'interès públic. La Comissió va ser la responsable d'aquest procés de selecció, vetllant en qualsevol moment per la seva transparència, independència i objectivitat. Així mateix, la Comissió ha vetllat durant l'exercici 2017 perquè el canvi d'auditor es faci de manera àgil, fluida i amb el mínim impacte per a CaixaBank.

Així mateix, dins les seves competències ordinàries, la Comissió ha debatut, ha examinat, ha pres acords o emès informes sobre:

- Independència de l'auditor extern i seguiment dels informes per ell emesos;
- Aprovació del Pla d'Auditoria Interna de l'exercici 2017, seguiment del seu grau d'execució i de les seves conclusions principals;
- Informes d'auditoria interna emesos en el Grup i seguiment de les seves recomanacions;
- Seguiment de l'evolució de les principals magnituds del compte del resultat i del balanç de CaixaBank, així com del detall de la situació de liquiditat i solvència del Grup;
- Informació sobre les activitats de seguiment en l'àmbit del Mecanisme Únic de Supervisió; Supervisió de l'eficàcia dels Sistemes de Control Intern, incloent-hi el control intern sobre la Informació Financera (SCIIF);
- Seguiment de l'activitat de Control & Compliance;
- Supervisió del funcionament dels mecanismes de la Societat que permeten que els seus empleats puguin reportar de manera confidencial les irregularitats de potencial transcendència que adverteixin al si de la Societat (Canal de Denúncies);
- Informació sobre les transaccions dutes a terme amb CaixaBank pels consellers o les seves persones vinculades i també les efectuades amb CaixaBank pels seus alts càrrecs o les seves persones vinculades.

LA COMISSIÓ DE NOMENAMENTS I LA COMISSIÓ DE RETRIBUCIONS

Breu descripció

La Comissió de Nomenaments i la Comissió de Retribucions, la seva organització i funcions estan regulats bàsicament en els articles 40 dels Estatuts Socials i 15 del Reglament del Consell d'Administració i en la normativa aplicable.

1) Organització i funcionament

La Comissió de Nomenaments i la Comissió de Retribucions estaran formades cadascuna d'elles exclusivament per Consellers que no exerceixin funcions executives, en el nombre que determini el Consell d'Administració, amb un mínim de tres (3) i un màxim de cinc (5), havent de ser la majoria consellers independents, en el cas de la Comissió de Retribucions i, en el cas de la Comissió de

Nomenaments, els seus membres, nomenats pel Consell d'Administració a proposta de la Comissió d'Auditoria i Control, hauran de ser la majoria consellers independents. El President el nomenarà la mateixa Comissió entre els consellers independents que en formin part.

Tant la Comissió de Nomenaments com la Comissió de Retribucions podran regular el seu propi funcionament, escolliran el seu President i podran designar també un Secretari, i en cas de falta de designació específica d'aquest per la Comissió, actuarà com a tal el Secretari del Consell o, si no, qualsevol dels Vicesecretaris del Consell.

Tant la Comissió de Nomenaments com la de Retribucions:

- (i) Es reuniran sempre que resulti convenient per al bon desenvolupament de les seves funcions i seran convocades pel President de la Comissió, bé a iniciativa pròpia, o bé a requeriment de dos (2) membres de la mateixa Comissió, i hauran de fer-ho sempre que el Consell o el seu President sol·liciti l'emissió d'un informe o l'adopció d'una proposta;
- (ii) La convocatòria s'enviarà per carta, telegrama, telefax, correu electrònic o qualsevol altre mitjà que permeti tenir constància de la recepció;
- (iii) El Secretari de cadascuna de les Comissions s'ocuparà de la convocatòria d'aquesta i de l'arxivament de les actes i documentació presentada a la Comissió.
- (iv) S'aixecarà acta dels acords adoptats en cada sessió, dels quals es donarà compte al ple del Consell i les actes estaran a disposició de tots els membres del Consell a la seva Secretaria, però no seran objecte de remissió o lliurament per raons de discrecionalitat, llevat que el President de la Comissió disposi el contrari;
- (v) Les Comissions quedaran vàlidament constituïdes quan hi concorrin, presents o representats, la majoria dels seus membres i els acords s'adoptaran per majoria de membres concurrents, presents o representats.

Elaboraran un informe anual sobre el seu funcionament destacant les principals incidències sorgides, si n'hi hagués, en relació amb les funcions que li són pròpies, que servirà com a base, entre altres, si escau, de l'avaluació del Consell d'Administració. A més, quan la Comissió en qüestió ho consideri oportú, inclourà en aquest informe propostes de millora.

2) Responsabilitats

Sens perjudici d'altres funcions que li pugui assignar el Consell d'Administració, la Comissió de Nomenaments tindrà les responsabilitats bàsiques següents:

- (i) Avaluar i proposar al Consell d'Administració l'avaluació de les competències, coneixements i experiència necessaris dels membres del Consell d'Administració i del personal clau de la Societat.
- (ii) Elevar al Consell d'Administració les propostes de nomenament de consellers independents per a la seva designació per cooptació o per a la seva submissió a la decisió de la Junta General d'Accionistes, així com les propostes per a la reelecció o separació d'aquests consellers per la Junta General d'Accionistes.
- (iii) Informar de les propostes de nomenament dels consellers restants per a la seva designació per cooptació o per a la seva submissió a la decisió de la Junta General d'Accionistes, i també de les propostes per a la seva reelecció o separació per la Junta General d'Accionistes.
- (iv) Informar del nomenament i, si escau, cessament del Conseller Coordinador, del Secretari i dels Vicesecretaris del Consell per a la seva submissió a l'aprovació del Consell d'Administració.

(v) Avaluar el perfil de les persones més idònies per formar part de les Comissions diferents de la Comissió de Nomenaments, d'acord amb els coneixements, aptituds i experiència d'aquestes i elevar al Consell les corresponents propostes de nomenament dels membres de les Comissions diferents de la mateixa Comissió de Nomenaments.

(vi) Informar de les propostes de nomenament o separació dels alts directius, podent procedir a fer aquestes propostes directament quan es tracti d'alts directius que per les seves funcions, ja siguin de control o bé de suport al Consell o les seves Comissions, consideri la Comissió que ha de prendre aquesta iniciativa. Proposar, si ho considera convenient, condicions bàsiques en els contractes dels alts directius, alienes als aspectes retributius, i informar-ne quan s'hagin establert.

(vii) Examinar i organitzar, amb la coordinació, si escau, del Conseller Coordinat, i en col·laboració amb el President del Consell d'Administració, la successió del President, així com examinar i organitzar, en col·laboració amb el President, la del primer executiu de la Societat i, si escau, formular propostes al Consell d'Administració perquè aquesta successió es produeixi de manera ordenada i planificada.

(viii) Informar el Consell sobre les qüestions de diversitat de gènere, vetllant perquè els procediments de selecció dels seus membres afavoreixin la diversitat d'experiències, coneixements, i facilitin la selecció de conselleres, i establir un objectiu de representació per al sexe menys representat en el Consell d'Administració, així com elaborar les orientacions sobre com s'ha d'assolir aquest objectiu.

(ix) Avaluar periòdicament, i almenys un cop l'any, l'estructura, la mida, la composició i l'actuació del Consell d'Administració i de les seves Comissions, el seu President, Conseller Delegat i Secretari, fent recomanacions a aquest sobre possibles canvis, actuant sota la direcció del Conseller Coordinador, si escau, en relació amb l'avaluació del President. Avaluar la composició del Comitè de Direcció, així com les seves taules de reemplaçament per a la previsió adequada de les transicions.

(x) Avaluar, amb la periodicitat exigida per la normativa, la idoneïtat dels diversos membres del Consell d'Administració i d'aquest en el seu conjunt, i informar el Consell d'Administració en conseqüència.

(xi) Revisar periòdicament la política del Consell d'Administració en matèria de selecció i nomenament dels membres de l'Alta Direcció i formular-li recomanacions.

(xii) Considerar els suggeriments que li faci arribar el President, els membres del Consell, els Directius o els Accionistes de la Societat.

(xiii) Supervisar i controlar el bon funcionament del sistema de govern corporatiu de la Societat, fent, si escau, les propostes que consideri per a la seva millora.

(xiv) Controlar la independència dels Consellers independents.

(xv) Proposar al Consell l'Informe Anual de Govern Corporatiu.

(xvi) Supervisar l'actuació de la Societat en relació amb els temes de responsabilitat social corporativa i elevar al Consell les propostes que consideri oportunes en aquesta matèria.

(xvii) Avaluar l'equilibri de coneixements, capacitat, diversitat i experiència del Consell d'Administració i elaborar una descripció de les funcions i aptituds necessàries per a un nomenament concret, valorant la dedicació de temps prevista per a l'acompliment del càrrec.

Sens perjudici d'altres funcions que li pugui assignar el Consell d'Administració, la Comissió de Retribucions tindrà les responsabilitats bàsiques següents:

(i) Preparar les decisions relatives a les remuneracions i, en particular, informar i proposar al Consell d'Administració la política de retribucions, el sistema i la quantia de les retribucions anuals dels Consellers i Alts Directius, així com la retribució individual dels Consellers executius i Alts Directius i les altres condicions dels seus contractes, especialment de tipus econòmic i sens perjudici de les

competències de la Comissió de Nomenaments pel que fa a les condicions que aquesta hagués proposat i alienes a l'aspecte retributiu.

(ii) Vetllar per l'observança de la política de retribucions de Consellers i Alts Directius, així com informar sobre les condicions bàsiques establertes en els contractes subscrits amb aquests i el seu compliment.

(iii) Informar i preparar la política general de remuneracions de la Societat, i en especial les polítiques que es refereixen a les categories de personal les activitats professionals de les quals incideixin de manera significativa en el perfil de risc de la Societat, i les que tenen per objectiu evitar o gestionar els conflictes d'interès amb els clients de la Societat.

(iv) Analitzar, formular i revisar periòdicament els programes de retribució ponderant la seva adequació i els seus rendiments, i vetllar per la seva observança.

(v) Proposar al Consell l'aprovació dels informes o de les polítiques de remuneracions que aquest hagi de sotmetre a la Junta General d'Accionistes, així com informar el Consell sobre les propostes que tinguin relació amb remuneració que, si escau, aquest hagi de proposar a la Junta General.

(vi) Considerar els suggeriments que li faci arribar el President, els membres del Consell, els Directius o els Accionistes de la Societat.

3) Actuacions durant l'exercici

3.1) Respecte a la Comissió de Nomenaments:

Dins les seves competències ordinàries, la Comissió ha debatut, examinat, pres acords o emès informes sobre matèries de la seva competència referides a l'avaluació d'idoneïtat, nomenaments de membres del Consell, Comissions i Consells Assessors, la verificació del caràcter dels consellers, diversitat de gènere, la Política de selecció de Consellers i la dels membres de l'alta direcció i altres càrrecs clau, el Pla Director d'RSC, la documentació de Govern Corporatiu a presentar referent a l'exercici 2016, segons estableix l'article 15 del Reglament del Consell.

3.2) Respecte a la Comissió de Retribucions:

Hi ha matèries recurrents que són analitzades per la Comissió, com ara les referides a les Retribucions anuals, la Política salarial i els sistemes de remuneració i Govern Corporatiu.

Així mateix, dins les seves competències ordinàries, la Comissió ha debatut, ha examinat, ha pres acords o emès informes sobre: les propostes de valoració dels reptes individuals i col·lectius de l'any 2016 i Esquema de bonus per al 2017, el IARC 2016, incidències per canvis normatius, el Pla d'Incentiu a Llarg Termini 2015-2018 i la Política de Remuneració del Consell, entre altres.

LA COMISSIÓ DE RISCOS

Breu descripció

La Comissió de Riscos, la seva organització i funcions estan regulades bàsicament en els Articles 40 dels Estatuts i 14 del Reglament del Consell d'Administració.

1) Organització i funcionament

La Comissió de Riscos estarà composta exclusivament per Consellers no executius i que tinguin els oportuns coneixements, capacitat i experiència per entendre plenament i controlar l'estratègia de risc i la propensió al risc de l'entitat, en el nombre que determini el Consell d'Administració, amb un mínim de tres (3) i un màxim de sis (6), havent de ser la majoria d'ells Consellers independents.

Es reunirà amb la freqüència que calgui per al compliment de les seves funcions i serà convocada pel President de la Comissió, ja sigui a iniciativa pròpia o bé a requeriment del President del Consell d'Administració o de dos (2) membres de la mateixa Comissió. La convocatòria s'ha de cursar per carta, telegrama, telefax, correu electrònic o qualsevol altre mitjà que permeti tenir constància de la recepció.

El Secretari s'ocuparà de convocar-la i d'arxivar les actes i la documentació presentada a la Comissió.

Quedarà vàlidament constituïda quan hi concorrin, presents o representats, la majoria dels seus membres. Els acords s'adoptaran per majoria de membres concurrents, presents o representats, i s'aixecarà acta dels acords adoptats en cada sessió, dels quals es donarà compte al ple del Consell, remetent o lliurant còpia de l'acta a tots els membres del Consell.

A través del seu President, la Comissió donarà compte al Consell de la seva activitat i de la tasca efectuada, en les reunions previstes a l'efecte, o en la immediatament posterior quan el President ho consideri necessari.

Elaborarà un informe anual sobre el seu funcionament en què es destacaran les principals incidències sorgides, si n'hi ha, en relació amb les funcions que li són pròpies, que servirà com a base, entre altres, si escau, de l'avaluació del Consell d'Administració. A més, quan la Comissió ho consideri oportú, inclourà en aquest informe propostes de millora.

Per a l'adequat exercici de les seves funcions, l'entitat garantirà que la Comissió delegada de Riscos pugui accedir sense dificultats a la informació sobre la situació de risc de l'entitat i, si fos necessari, a l'assessorament extern especialitzat, inclusivament dels auditors externs i organismes reguladors.

La Comissió de Riscos podrà sol·licitar l'assistència a les sessions de les persones que, dins l'organització, tinguin comeses relacionades amb les seves funcions, i disposar dels assessoraments que calguin per formar criteri sobre les qüestions de la seva competència, la qual cosa es farà a través de la Secretaria del Consell.

2) Responsabilitats

Sens perjudici de qualssevol altres comeses que li puguin ser assignades en cada moment pel Consell d'Administració, la Comissió de Riscos exercirà les funcions bàsiques següents:

(i) Assessorar el Consell d'Administració sobre la propensió global al risc, actual i futura, de la Societat i la seva estratègia en aquest àmbit, informant sobre el marc d'apetit al risc, assistint en la vigilància de l'aplicació d'aquesta estratègia, vetllant perquè les actuacions del Grup siguin consistents amb el nivell de tolerància del risc prèviament decidit i efectuant el seguiment del grau d'adequació dels riscos assumits al perfil establert.

(ii) Proposar al Consell la política de riscos del Grup, que haurà d'identificar, en particular:

(a) Els diferents tipus de risc (operatius, tecnològics, financers, legals i reputacionals, entre altres) als quals s'enfronta la Societat, incloent-hi entre els financers o econòmics els passius contingents i d'altres fora del balanç.

(b) Els sistemes d'informació i control intern que s'utilitzaran per controlar i gestionar els riscos esmentats.

(c) La fixació del nivell de risc que la Societat consideri acceptable.

(d) Les mesures previstes per mitigar l'impacte dels riscos identificats, en cas que arribin a materialitzar-se.

(iii) Vigilar que la política de preus dels actius i els passius que s'ofereixen als clients tingui plenament en compte el model empresarial i l'estratègia de risc de la Societat. En cas contrari, la Comissió de Riscos presentarà al Consell d'Administració un pla per esmenar-la.

(iv) Determinar, juntament amb el Consell d'Administració, la naturalesa, la quantitat, el format i la freqüència de la informació sobre riscos que hagi de rebre el Consell d'Administració i fixar la que la Comissió ha de rebre.

(v) Revisar regularment exposicions amb els clients principals, sectors econòmics d'activitat, àrees geogràfiques i tipus de risc.

(vi) Examinar els processos d'informació i control de riscos del Grup, així com els sistemes d'informació i indicadors, que hauran de permetre:

(a) La idoneïtat de l'estructura i funcionalitat de la gestió del risc en tot el Grup.

(b) Conèixer l'exposició del risc en el Grup per valorar si aquesta s'adequa al perfil decidit per la Institució.

(c) Disposar de prou informació per al coneixement necessari de l'exposició al risc per a la presa de decisions.

(d) L'adequat funcionament de les polítiques i procediments que mitiguin els riscos operacionals.

(vii) Valorar el risc de compliment normatiu en el seu àmbit d'actuació i decisió, entès com la gestió del risc de sancions legals o normatives, pèrdua financera, material o reputacional que la societat pugui tenir com a resultat de l'incompliment de lleis, normes, estàndards de regulació i codis de conducta, detectant qualsevol risc d'incompliment i fent-ne el seguiment i l'examen de possibles deficiències amb els principis de deontologia.

(viii) Informar sobre els nous productes i serveis o de canvis significatius en els existents, amb l'objectiu de determinar:

(a) Els riscos als quals s'enfronta la Societat per emetre'ls i comercialitzar-los en els mercats, així com dels canvis significatius en els ja existents.

(b) Els sistemes d'informació i control intern per a la gestió i control d'aquests riscos.

(c) Les mesures correctores per limitar l'impacte dels riscos identificats, en cas que s'arribin a materialitzar.

(d) Els mitjans i els canals adequats per a la seva comercialització amb l'objectiu de minimitzar els riscos reputacionals i de comercialització defectuosa.

(ix) Col·laborar amb la Comissió de Retribucions per a l'establiment de polítiques i pràctiques de remuneració racionals. A aquests efectes, la Comissió de Riscos examinarà, sens perjudici de les funcions de la Comissió de Retribucions, si la política d'incentius prevista en els sistemes de remuneració té en consideració el risc, el capital, la liquiditat i la probabilitat i l'oportunitat dels beneficis.

(x) Assistir el Consell d'Administració, en particular, respecte a (i) l'establiment de canals eficaços d'informació al mateix Consell sobre les polítiques de gestió de riscos de la Societat i tots els riscos importants als quals s'enfronta; (ii) vetllar perquè s'assignin recursos adequats per a la gestió de riscos, i intervenir, en particular, en la valoració dels actius, l'ús de qualificacions creditícies externes i els models interns relatius a aquests riscos, i (iii) aprovar i revisar periòdicament les estratègies i polítiques d'assumpció, gestió, supervisió i reducció dels riscos als quals la Societat estigui o pugui estar exposada, incloent-hi els que presenti la conjuntura macroeconòmica en què opera en relació amb la fase de cicle econòmic.

(xi) Qualsevol altres que se li atribueixin en virtut de la Llei, els Estatuts Socials, aquest Reglament i altra normativa aplicable a la Societat.

3) Actuacions durant l'exercici

Dins les seves competències ordinàries, la Comissió ha debatut, examinat, pres acords o emès informes sobre matèries de la seva competència referides al Mapa d'Apetit al Risc (RAF), al Recovery Plan, a la Política de Riscos del Grup, al Quadre de comandament de riscos, a la Revisió per Tipus de Riscos, al Seguiment de Control Intern i Compliment Normatiu i al Comitè Global de Risc, entre altres.

COMISSIÓ EXECUTIVA

Breu descripció

La Comissió Executiva, la seva organització i funcions estan regulats bàsicament en l'article 39 dels Estatuts Socials i en els articles 12 i 13 del Reglament del Consell d'Administració.

1) Organització i funcionament

Les facultats d'aquesta Comissió seran les que, en cada cas, li delegui el Consell, amb els límits previstos en la Llei, en els Estatuts Socials i en aquest Reglament.

La Comissió Executiva es reunirà totes les vegades que sigui convocada pel seu President o qui l'hagi de substituir a falta d'aquest, com és en els casos de vacant, absència o impossibilitat, i s'entendrà vàlidament constituïda quan concorrin a les seves reunions, presents o representats, la majoria dels seus membres.

La designació de membres de la Comissió Executiva i la delegació permanent de facultats del Consell en aquesta requeriran el vot favorable d'almenys dos terços dels membres del Consell d'Administració.

La Comissió Executiva haurà d'informar el Consell dels principals assumptes tractats i de les decisions que s'hagin pres en les seves sessions.

Seràn el President i el Secretari de la Comissió Executiva els qui al seu torn ho siguin del Consell d'Administració.

Els acords de la Comissió s'adoptaran per majoria dels membres concurrents presents o representats i seran vàlids i vinculants sense necessitat de ratificació posterior pel Ple del Consell d'Administració, sens perjudici del que preveu l'article 4.5 del Reglament del Consell.

2) Responsabilitats

La Comissió Executiva té delegades pel Consell totes les competències i facultats legalment i estatutàriament delegables. A efectes interns, té les limitacions que estableix l'article 4.5 del Reglament del Consell.

3) Actuacions durant l'exercici

Hi ha matèries recurrents que es tracten en la Comissió, com ara:

- Informació sobre la situació econòmica general i les dades més rellevants sobre CaixaBank, entre les quals s'inclouen el seguiment del Pla Estratègic 2015-2018, dels resultats comptables, de l'evolució de l'activitat comercial i financera, de la cotització borsària, de les reaccions d'inversors i analistes a les diferents decisions de la Societat, dels acords adoptats sobre temes de personal, nomenaments i altres variacions produïdes en la plantilla i de les operacions de valors efectuades des de l'última reunió de la Comissió.
- Concessió de crèdits i avals.
- Vendes d'immobles.
- Acords relatius a les societats participades, entre altres: aportacions de capital, modificació d'estatuts socials, repartiment de reserves, modificacions en la composició dels òrgans de

govern, concessió de poders, compravenda d'accions o participacions, dissolució i extinció de societats i delegacions per a l'assistència a juntes.

- Anàlisi d'operacions corporatives d'inversió o desinversió.

Respecte a la resta de matèries tractades per la Comissió durant l'exercici 2017 convé destacar el seguiment de l'OPA sobre BPI, diversos projectes de la Societat i el trasllat del domicili social, entre altres.

E.6 Expliqui els plans de resposta i supervisió per als principals riscos de l'entitat, inclosos els fiscals.

Els principals riscos de l'Entitat són, com ja s'ha comentat anteriorment, els inclosos en el catàleg de riscos corporatiu.

Per a tots s'han establert clarament les responsabilitats de supervisió i, si escau, resposta dins el Marc d'Apetit al Risc.

El **Consell d'Administració** és l'òrgan responsable de definir i supervisar el Perfil de Risc del Grup, actualitzant les mètriques i els llindars del Marc quan ho estimi oportú, però amb una periodicitat mínima anual.

La **Comissió de Riscos** és la responsable d'assistir al Consell en aquesta tasca i de revisar amb més freqüència i profunditat l'evolució de les mètriques de nivell 1, així com el compliment dels plans d'acció per reconduir els riscos subjacents a la zona d'apetit com més aviat millor.

El **Comitè Global del Risc** és el responsable de proposar el disseny, el desenvolupament i monitorar el compliment del Marc, amb una periodicitat mínima mensual. Si s'excedeixen els nivells establerts d'apetit, s'adopten en la gestió les mesures necessàries per reconduir la situació.

Per assegurar el compliment del Marc i una transparència en línia amb les millors pràctiques internacionals, s'ha definit el següent sistema de *reporting* mínim:

- **Presentació mensual** per part de la Direcció Corporativa de Gestió Global de Riscos en el **Comitè Global de Risc**, indicant la tendència passada i futura de les mètriques de primer i segon nivell, segons previsions del Pla Estratègic / projeccions efectuades dins l'exercici ICAAP. En el cas que els nivells de risc de primer nivell siguin superiors al llindar de:
 - **Tolerància:** s'assigna un «semàfor ambre o alerta primerenca» a l'indicador, i el Comitè Global del Risc designa el responsable o Comitè directiu encarregats de preparar un pla d'acció per tornar a la zona «verda», amb indicació del calendari.
 - **Incompliment:** s'assigna un «semàfor vermell», incloent-hi una explicació del motiu de la ineficàcia del pla d'acció anterior (en cas d'existir), així com una proposta d'accions correctives o mitigants per reduir l'exposició, que ha de ser aprovada per la Comissió de Riscos. **El Consell ha de rebre informació amb el contingut i la periodicitat que la Comissió Delegada de Riscos estableixi.**
 - **Recovery Plan:** es desencadenaria el procés de governança del Pla, que preveu un conjunt de mesures per: reduir la possibilitat que l'entitat faci fallida, o entri en un procés de resolució i minimitzar l'impacte en cas de fallida, intentant evitar el rescat des del sector públic (*bail out*)

En aquest cas, hi ha l'obligació d'informar el supervisor dels incompliments severes i dels plans d'acció que es preveuen adoptar.

- **Presentació trimestral** a la **Comissió de Riscos**, sobre la situació, plans d'acció i previsions per a les mètriques de primer nivell.
- **Presentació al Consell d'Administració amb periodicitat semestral**, sobre la situació, plans d'acció i previsions per a cadascuna de les mètriques de primer nivell.

En aquestes sessions, el Consell podria establir la modificació o actualització de les mètriques i dels llindars prèviament assignats.

Així mateix, i en cas que en algun dels riscos se superi el nivell d'incompliment definit i això pugui suposar una amenaça per a la viabilitat del Grup, el Consell podria activar alguna de les accions establertes en el *Recovery Plan*.

Pel que fa al risc fiscal, aquest s'emmarca dins l'Estratègia Fiscal (que recull els seus principis tributaris estratègics) i de la Política de Control i Gestió del Risc Fiscal, aprovades ambdues pels Òrgans de Govern del Grup.

Així mateix, en compliment amb el compromís de CaixaBank en l'àmbit fiscal, l'Entitat manté la seva adhesió al Codi de Bones Pràctiques Tributàries del Fòrum de Grans Empreses complint el contingut d'aquest.

La segona i tercera línia de defensa de CaixaBank es distribueixen, d'acord amb el Marc de Control Intern del Grup, entre:

- **Risk Management Function, RMF:** la funció central de Gestió de Riscos, o RMF, comprèn tota l'organització i el Grup, i constitueix una peça clau per assegurar la implantació efectiva del marc de gestió del risc i de les polítiques de gestió del risc i per proporcionar una visió global de tots els riscos. La funció de gestió del risc assumeix les funcions vinculades a la gestió i actualització del *Risk Assessment*, del Catàleg de riscos i del Marc d'Apetit al Risc.

La funció la duu a terme la Direcció Executiva de Gestió Global del Risc, a la qual reporta funcionalment la Direcció de Departament de Control Intern Financer.

- **Compliment Normatiu:** també dins de la segona línia de defensa és responsable de garantir que el banc opera amb integritat i en consonància amb les legislacions, regulacions i polítiques internes aplicables.
- **Validació de Models de Risc:** es considera part integrant de la segona línia de defensa, malgrat que no forma part de les seves funcions troncales, ja que assumeix les responsabilitats de contrast independent dels models interns, consistent en el contrast independent dels models interns establerts en el Reglament (UE) 575/2013 i la Directiva 2013/36/UE.
- **Auditoria Interna:** la tercera línia de defensa és una funció independent i objectiva d'assegurament i consulta, concebuda per agregar valor i millorar les activitats. Contribueix a la consecució dels objectius estratègics del Grup CaixaBank aportant un enfocament sistemàtic i disciplinat en l'avaluació i millora dels processos de gestió de riscos i controls, i del govern corporatiu.

Risk Management Function

La funció de l'RMF, en l'àmbit d'organització interna de la segona línia de defensa, efectua el seguiment de l'organització interna de la segona línia de defensa, els plans i les activitats generals i l'avaluació de la seva eficàcia. Entre les seves funcions també s'inclouen vetllar pel dimensionament adequat de la segona línia de defensa per garantir la gestió eficaç de les seves responsabilitats, dur a terme el seguiment dels objectius de la segona línia de defensa i les àrees que la componen i dels projectes de millora relatius als processos i sistemes de gestió i seguiment dels riscos i assegurar a la Direcció i als Òrgans de Govern l'existència, el disseny adequat i l'aplicació efectiva de les polítiques i els procediments de control dels riscos en l'organització, avaluant l'entorn de control del Grup CaixaBank. Així mateix, l'RMF ha de

reforçar sempre que sigui necessari els mecanismes de coordinació de les actuacions de les Unitats de Control de Riscos de la 1a, 2a i 3a línia de defensa.

L'RMF té responsabilitat en la identificació, seguiment, anàlisi, mesurament, gestió i *reporting* dels riscos, adquirint una visió holística sobre la totalitat de riscos de l'entitat. A aquests efectes, el departament de Control Intern Financer reporta funcionalment a aquesta tots aquells aspectes considerats rellevants per a l'exercici de la seva funció. Més concretament, Control Intern Financer fa funcions de segona línia de defensa sobre determinats riscos específics que recauen sota la seva responsabilitat, com són, entre altres, el de Fiabilitat de la informació financera o el de Recursos Propis.

Amb caràcter addicional, a les funcions generals esmentades que es desenvolupen / o estan en procés de desenvolupament per als diferents riscos, Control Intern Financer supervisa que les pràctiques i els processos desenvolupats en l'Entitat per elaborar la informació financera garanteixen la seva fiabilitat i conformitat amb la normativa aplicable. A aquest efecte l'entitat compta amb un Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera (SCIIF) que es defineix com el conjunt de processos que es duen a terme per proporcionar seguretat raonable respecte a la fiabilitat de la informació financera que l'entitat publica en els mercats.

Compliment Normatiu

L'objectiu principal de la funció de Compliment Normatiu és la supervisió del risc de conducta i compliment des de la seva funció de segona línia de defensa que, des de 2017, també comprèn els riscos legal/regulatori i reputacional. La Subdirecció General de Control i Compliance, on s'integra la Direcció Corporativa de Compliment Normatiu, supervisa el risc de conducta i compliment derivat de possibles deficiències en els procediments i controls implantats per la primera línia de defensa, a través d'activitats de *monitoring*, la revisió de procediments interns en el marc de les activitats de *Compliance Plan* anual o l'anàlisi i seguiment de la reparació de deficiències detectades per informes d'experts externs, informes de les inspeccions dels organismes supervisors, reclamacions de clients, etc. En cas de detecció de deficiències, la Subdirecció General de Control i Compliance insta les àrees de gestió afectades a desenvolupar propostes d'accions de millora sobre les quals es fa un seguiment periòdic.

Així mateix, la Subdirecció General de Control i Compliance fa activitats d'assessorament sobre les matèries de la seva competència i duu a terme accions de formació i comunicació per potenciar la cultura del compliment en l'organització. Una altra activitat que desenvolupa és vetllar per les bones pràctiques en matèria d'integritat i normes de conducta, per a la qual cosa disposa, entre altres mitjans, del Canal confidencial de consultes i denúncies intern per a empleats implantat en l'Entitat. Aquest Canal serveix, a més, per resoldre les denúncies relacionades amb les irregularitats de naturalesa financera i comptable que es puguin produir.

Finalment, cal destacar que la Subdirecció General de Control i Compliance és interlocutor, en matèries de la seva competència, amb els principals organismes supervisors nacionals i internacionals i, si escau, coordina els requeriments que aquests organismes puguin remetre. Sobre totes aquestes activitats, la Subdirecció General de Control & Compliance fa el report periòdic a l'Alta Direcció, a la Comissió d'Auditoria i Control, a la Comissió de Riscos i al Consell d'Administració.

La Subdirecció General de Control i Compliance desenvolupa la seva activitat a través de les direccions següents: la direcció de Riscos Normatius, la direcció de Prevenció del Blanqueig de Capitals i Finançament del Terrorisme, la direcció d'Internacional i Grup, la direcció de Compliment en l'Àrea de Corporate & Institutional Banking - CIB, la direcció de Control & Compliance Analytics i la direcció de Control & Reporting.

Validació interna

A CaixaBank la funció de Validació Interna l'exerceix la unitat de Validació de Models de Risc (VMR), que depèn directament de la Direcció General de Riscos. Es garanteix així la seva independència de les àrees responsables del desenvolupament de models de risc i de polítiques i infraestructures de risc. La

missió de VMR és emetre una opinió tècnica sobre l'adequació dels models interns utilitzats a l'efecte de gestió interna o de caràcter regulatori del Grup CaixaBank.

D'acord amb la missió, l'àmbit d'actuació de VMR engloba els riscos de Crèdit (Pilar I i Provisions), Mercat, Operacional, Capital Econòmic i el model intern parcial de Mortalitat i Longevitat (de VidaCaixa), i revisa els aspectes metodològics, de gestió (usos dels models i eines de gestió, polítiques de risc, nivell de cobertura, controls, governança i implantació dels models en els processos de gestió) i la verificació de l'existència d'un entorn tecnològic amb la qualitat de dades suficient per donar suport a les necessitats dels models.

Les activitats principals de VMR es classifiquen en dos tipus:

- **Cicles de validació:** són el conjunt de revisions periòdiques que permeten mantenir una opinió actualitzada de l'estat dels models
- **Canvis sobre els models interns:** són el conjunt d'activitats necessàries per formar-se una **opinió fonamentada** sobre l'adequació dels canvis presentats per part de les àrees encarregades de models.

Per assolir els seus objectius VMR ha d'actuar sota els principis generals definits en el Marc Global de Validació de Models de Risc. En particular, en el procés de valoració de les revisions són especialment rellevants els principis generals següents:

- **Examen Crític:** s'ha d'avaluar tota la informació rellevant amb relació als models i els seus usos, i s'ha d'emetre una opinió rigorosa, profunda i fonamentada.
- **Transparència:** l'opinió de VMR ha de ser degudament compresa per les àrees revisades.
- **Compliment Normatiu:** VMR ha de complir sempre les normes internes i regulatòries que li siguin aplicables. En particular, ha d'assegurar que els models interns compleixen els requisits mínims regulatoris.

Els resultats de qualsevol activitat de revisió de VMR deriven en recomanacions i en una opinió global. L'atenció de VMR s'ha de centrar en les principals deficiències identificades, adequant el nivell de seguiment i escalat de les recomanacions en funció de la seva rellevància fins a la seva resolució.

Auditoria Interna

Auditoria Interna de CaixaBank desenvolupa una activitat independent i objectiva d'assegurament i consulta, concebuda per agregar valor i millorar les activitats. Contribueix a la consecució dels objectius estratègics del Grup CaixaBank i aporta un enfocament sistemàtic i disciplinat en l'avaluació i millora dels processos de gestió de riscos i controls, i del govern intern.

Per garantir la independència i l'autoritat de la funció, la Direcció d'Auditoria Interna depèn funcionalment de la Comissió d'Auditoria i Control, especialitzada del Consell d'Administració, i així mateix reporta al President del Consell d'Administració.

D'acord amb el Model de control de 3 Línies de Defensa implantat a CaixaBank, Auditoria Interna actua com a tercera línia de defensa supervisant les actuacions de la primera i segona línies amb l'objectiu de proporcionar una seguretat raonable a l'Alta Direcció i als Òrgans de Govern sobre:

- L'adequació, eficàcia i implantació de Polítiques, Normes i Procediments.
- L'adequació, eficàcia i eficiència dels sistemes de control intern establerts per a la mitigació dels riscos de les activitats del Grup, i el resultat de l'aplicació d'aquests.
- L'efectivitat dels controls.
- L'adequat mesurament i seguiment d'Indicadors de la 1LoD i 2LoD.
- L'existència i implantació correcta dels Plans d'Acció per a la reparació de les debilitats dels controls.
- La validació, el seguiment i l'avaluació de l'entorn de control que fa la 2LoD.
- L'eficàcia i eficiència dels Sistemes de Control Intern per a la mitigació dels riscos de les activitats del Grup.

- El compliment de la legislació vigent, amb especial atenció als requeriments dels Organismes Supervisors.
- El compliment de les polítiques i normatives internes i l'alineació amb el Marc d'Apetit al Risc i les millors pràctiques i bons usos sectorials, per a un govern intern del Grup adequat.
- La fiabilitat i integritat de la informació financera i operativa, incloent-hi l'efectivitat del Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera (SCIIF).

Les funcions d'Auditoria Interna també inclouen:

- Reportar de forma periòdica a l'Alta Direcció i a la Comissió d'Auditoria i Control les conclusions dels treballs fets i les debilitats detectades.
- Aportar valor mitjançant la formulació de recomanacions per resoldre les debilitats detectades en les revisions i el seguiment de la seva adequada implantació per part dels centres responsables.

Per a Més informació vegeu la Nota 3 dels Comptes Anuals Consolidats del Grup CaixaBank corresponents a l'exercici 2017.

H. Altres informacions d'interès

3. La Societat també pot indicar si s'ha adherit voluntàriament a altres codis de principis ètics o de bones pràctiques, internacionals, sectorials o d'un altre àmbit. Si escau, s'ha d'identificar el codi en qüestió i la data d'adhesió.

CaixaBank participa en nombroses aliances i iniciatives, tant internacionals com nacionals, que tenen com a objectiu l'avenç conjunt en temes de responsabilitat corporativa i l'intercanvi de bones pràctiques en la matèria.

Pacte Mundial de Nacions Unides

CaixaBank ocupa des de 2012 la Presidència de la Xarxa Espanyola del Pacte Mundial de les Nacions Unides i amb això impulsa l'avenç i la difusió dels seus deu principis, basats en drets humans, laborals, mediambientals i de lluita contra la corrupció.

Principis d'Equador

Signants dels Principis d'Equador des de l'any 2007. Representa el compromís de considerar i gestionar els riscos socials i mediambientals en l'avaluació i finançament de projectes d'inversió superiors a 10 milions de dòlars, així com de préstecs corporatius lligats a projectes amb un import global superior a 100 milions de dòlars.

CDP

CaixaBank és signant des del 2012 de CDP, organització independent i sense ànim de lucre que treballa per la reducció de les emissions de gas hivernacle i per un ús sostenible de l'aigua. D'acord amb aquesta adhesió, i com a mostra del seu compromís amb l'entorn, CaixaBank es compromet a mesurar, fer pública, gestionar i compartir la seva informació ambiental.

Women's Empowerment Principles

L'any 2013, CaixaBank s'adhereix a la iniciativa de l'ONU Dones i el Pacte Mundial de les Nacions Unides: *Women's Empowerment Principles*. Amb aquesta signatura assumeix el compromís públic d'alinejar les seves polítiques per fer avançar la igualtat entre els gèneres.

Global Reporting Initiative

CaixaBank elabora un Informe Corporatiu Integrat en què s'inclouen els indicadors sobre actuació en matèria social, ambiental i de govern corporatiu del GRI.

Principis d'Inversió Responsable de Nacions Unides – UNPRI

VidaCaixa, companyia dedicada a la comercialització d'assegurances de vida i a la gestió de plans de pensions, i CaixaBank Asset Management, la gestora de fons d'inversió del banc, ambdues integrades en CaixaBank, estan adherides des del 2009 i 2016, respectivament, a aquests principis que tenen en compte criteris socials, mediambientals i de bon govern en les seves decisions d'inversió.

Directrius de l'OCDE per a empreses internacionals

CaixaBank segueix aquestes guies, que promouen una conducta empresarial sostenible i responsable.

Codi de Bones Pràctiques per a la reestructuració viable dels deutes amb garantia hipotecària sobre la residència habitual

El 15 de març de 2012, CaixaBank es va adherir al Codi de Bones Pràctiques per a la reestructuració viable dels deutes amb garantia hipotecària sobre l'habitatge habitual aprovat pel Govern espanyol. Aquesta adhesió respon al fet que el Codi atén un dels seus objectius fundacionals: la seva tradicional lluita contra l'exclusió social i financera.

Pla Nacional d'Educació

Des del 2010 CaixaBank està adherida al Pla Nacional d'Educació Financera promogut pel Banc d'Espanya i la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV), que té com a objectiu millorar el coneixement financer de la població.

Iniciativa RSE-PIME

Col·labora amb l'ICO i la Xarxa Espanyola del Pacte Mundial en la difusió de la responsabilitat corporativa entre les pimes espanyoles.

Xàrter de la diversitat

Codi que signen amb caràcter voluntari les empreses i institucions per fomentar el seu compromís cap als principis fonamentals d'igualtat, el comportament respectuós al dret d'inclusió de totes les persones en l'entorn laboral i social, el reconeixement dels beneficis que brinda la diversitat cultural, demogràfica i social en les organitzacions, la implementació de polítiques concretes per afavorir un entorn laboral lliure de prejudicis en matèria de treball, formació i promoció i el foment de programes de no discriminació cap a grups desfavorits. CaixaBank s'hi va adherir l'any 2012.

Més dones, millors empreses

Signant, amb el Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, d'aquesta iniciativa pionera i un dels compromisos més importants i de més rellevància entre el Govern d'Espanya i el sector empresarial per avançar cap a una participació més equilibrada de dones i homes en els llocs de treball d'alta responsabilitat de les empreses. Adherits des del 2014.

Observatori Generació i Talent

Entitat sociocol·laboradora de l'Observatori Generació i Talent, òrgan per a la investigació, anàlisi i formació en matèria de diversitat generacional i el seu impacte en la realitat socioeconòmica laboral en les organitzacions. Adherits des del 2016.

Principis dels Bons Verds

CaixaBank és signant des de 2015 d'aquests principis. Es tracta d'unes guies d'aplicació voluntària per als participants en l'emissió de bons (asseguradores, emissors i inversors) que categoritzen els diferents tipus de bons verds.

Programa d'acords voluntaris per a la reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH)

El 2015, a través d'aquest programa, impulsat per l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic, CaixaBank s'ha compromès voluntàriament a fer el seguiment de les seves emissions i a establir mesures que contribueixin a la seva reducció, més enllà del que obliga la normativa.

Grup Espanyol per al Creixement Verd

Des de 2016 CaixaBank és una de les companyies fundadores d'aquesta associació empresarial que intenta contribuir a l'impuls d'una economia baixa en carboni compatible amb el creixement econòmic i la generació de llocs de treball.

RE100

Des de 2016, CaixaBank forma part d'aquesta iniciativa global i col·laborativa d'empreses compromeses per una energia 100% renovable i s'ha marcat l'objectiu públic que, l'any 2018, el 100% de l'energia elèctrica contractada provingui de fonts d'energia renovable.

Codi de Bones Pràctiques Tributàries

Des de 2015, CaixaBank compleix i està adherida al Codi de Bones Pràctiques Tributàries, elaborat en el marc del Fòrum de Grans Empreses en col·laboració amb l'Agència Tributària.

Per a més informació, es pot accedir a l'apartat de «Responsabilitat Corporativa» situat dins la Secció d'«Informació Corporativa» del web corporatiu de CaixaBank, o directament a l'enllaç següent:

http://www.caixabank.com/responsabilidadcorporativa/modelofinanzasresponsables/iniciativasyalianzas_es.html